

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/26-01/103

URBROJ: 65-26-2

Zagreb, 9. listopada 2026.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o registru birača*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 9. listopada 2026. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Ivana Crnčeca, Vedranu Šimundžu Nikolić, Sanjina Rukavinu i Fadilu Bahović.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/26-01/67
URBROJ: 50301-04/32-26-2

Zagreb, 9. listopada 2026.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o registru birača

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o registru birača.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habišana i državne tajnike Ivana Crnčeca, Vedranu Šimundžu Nikolić, Sanjina Rukavinu i Fadilu Bahović.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG ZAKONA O REGISTRU BIRAČA

Zagreb, listopad 2026.

PRIJEDLOG ZAKONA O REGISTRU BIRAČA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Zakon o registru birača („Narodne novine“, br. 144/12., 105/15. i 98/19., u daljnjem tekstu: važeći Zakon) donesen je 2012. i otad je mijenjan dvaput.

Osnovnim tekstom Zakona iz 2012. godine postavljeni su temelji današnjeg registra birača, odnosno ustrojena je jedinstvena elektronička baza podataka osoba koje imaju biračko pravo, a što je bio značajan iskorak u povezivanju podataka, ne samo unutar registra birača nego i s drugim bazama podataka u skladu s tadašnjim mogućnostima interoperabilnosti.

Zakonom iz 2012. godine uvedeni su pojmovi „registar birača“ i „popis birača“. Prema važećem Zakonu *registar birača* je zbirka osobnih podataka o svim biračima hrvatskim državljanima s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i hrvatskim državljanima koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj te državljanima država članica Europske unije koji ostvaruju biračko pravo u Republici Hrvatskoj, a *popis birača* je dio registra birača koji se sastavlja nakon zatvaranja registra, a sastoji se od podataka iz evidencije hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji imaju važeće osobne iskaznice, evidencije privremeno upisanih birača, birača kojima je izdana potvrda za glasovanje izvan mjesta prebivališta, evidencije prethodno registriranih birača, popisa aktivno registriranih hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj i evidencije državljana država članica Europske unije koji ostvaruju biračko pravo u Republici Hrvatskoj te služi kao temelj za glasovanje na dan izbora odnosno referenduma. U zadnjih deset godina broj birača bez važeće osobne iskaznice varira (2016., prijevremeni izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, 38.324 birača s prebivalištem u Republici Hrvatskoj bez važeće osobne iskaznice; 2025., lokalni zbori, 101.184 birača s prebivalištem u Republici Hrvatskoj bez važeće osobne iskaznice). Ovdje je potrebno napomenuti da neovisno o tome što osobe s nevažećom osobnom iskaznicom prema važećem Zakonu ne ulaze u popis birača, one i dalje imaju i mogu ostvarivati biračko pravo na temelju potvrde za glasovanje (plava potvrda) koja im se izdaje na izborni dan.

Zakon iz 2012. godine uveo je novi pojam „aktivna registracija“ koji se odnosi na birače koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Izmjene iz 2015. godine povezane su s donošenjem novog Zakona o osobnoj iskaznici („Narodne novine“, broj 62/15.). Donošenjem novog Zakona o osobnoj iskaznici omogućeno je i hrvatskim državljanima koji nemaju prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj da ishode osobnu iskaznicu s podatkom o njihovom prebivalištu izvan Republike Hrvatske prema

podacima o prebivalištu ispisanim u javnim ispravama koje im je izdalo nadležno tijelo države u kojoj imaju prijavljeno prebivalište ili odobren boravak. Slijedom toga, postojeći institut aktivne registracije je dodatno razrađen pa je uz aktivnu registraciju na osobni zahtjev uvedena i aktivna registracija po službenoj dužnosti birača kojima je izdana osobna iskaznica s podatkom o prebivalištu izvan Republike Hrvatske.

Izmjene iz 2019. godine povezane su s donošenjem novog Zakona o sustavu državne uprave („Narodne novine“, broj 66/19.) i potrebom usklađivanja s promjenama u sustavu državne uprave. Dotadašnje poslove koji su obavljali uredi državne uprave u županijama trebalo je povjeriti županijama.

U praćenju i analizi primjene važećeg Zakona istaknulo se nekoliko bitnih razloga za promjenu pravnog okvira koji uređuje registar birača.

Uvodno je potrebno istaknuti da Zakon o registru birača nije samo pravni okvir, nego je to i popis funkcionalnih zahtjeva koje mora imati aplikacija, odnosno informacijski sustav registra birača. Razvojem novih tehnologija i državne informacijske infrastrukture te unaprjeđenjem interoperabilnosti stvorene su pretpostavke za pojednostavljenje i digitalizaciju procesa koji se trenutno obavljaju ručno ili poluautomatski i u većem broju koraka nego je to potrebno. U tom smislu, daljnja digitalizacija i pojednostavljenje postupanja traži promjenu određenih pravnih pravila koja uređuju registar birača. Isto tako, registar birača kao informacijski sustav mora biti sukladan Zakonu o državnoj informacijskoj infrastrukturi („Narodne novine“, broj 72/25.) u smislu tehničke izvedbe i dohvaćanja podataka.

Sadržaj osobnih podataka koji se upisuju u registar birača potrebno je uskladiti sa Zakonom o prestanku važenja Zakona o matičnom broju („Narodne novine“, broj 10/23.). Važećim Zakonom je propisano da se u registar birača upisuje matični broj građana, a koji se više ne dodjeljuje od stupanja na snagu Zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju, od 4. veljače 2023.

Nadalje, zbog činjenice da su na izvatke dostavljene na biračka mjesta bili upisani samo birači s važećom osobnom iskaznicom - birači bez važeće osobne iskaznice, da bi mogli glasovati, su na izborni dan morali prethodno ishoditi tzv. plavu potvrdu, a biračka mjesta nisu uvijek na istom mjestu pa ni blizu mjesta gdje se izdaju potvrde. Ishođenje potvrde je za birače administrativni teret i oduzimanje vremena i nepoznato je koliko je birača to odvratilo od glasovanja, ali je poznato da je u zadnjem izbornom ciklusu za izbore održane 2024. i 2025. godine izdano 11.530 plavih potvrda biračima s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, od toga 7.642 na izborni dan za zastupnike u Hrvatski sabor. Od izdane 7.642 potvrde samo Grad Zagreb je izdao 2.225. Za svaku izdanu potvrdu potrebno je, prema procjeni ovlaštenih službenika za izdavanje potvrda oko sedam minuta (proces izdavanja potvrde: 1. birač dolazi u ured po plavu potvrdu, 2. utvrđivanje identiteta birača i provjera podataka u registru birača o statusu osobne iskaznice, 3. unos podataka u aplikaciju registra birača, 4. ispisivanje zahtjeva za izdavanje potvrde, 5. izdavanje i ovjera potvrde, 6. uručenje potvrde biraču). S obzirom na to da u iskazano vrijeme za izdavanje potvrde (7 minuta) nije uračunato vrijeme birača za dolazak do mjesta za izdavanje potvrde i vraćanje na biračko mjesto, stvarno vremensko i financijsko opterećenje ovog procesa je još i veće.

Odredbe o posebnim statusima (privremeni upis, prethodna registracija, aktivna registracija i izdavanje potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta) u vrijeme raspisanih izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski

parlament iz Republike Hrvatske ili državni referendum potrebno je sadržajno i nomotehnički urediti. To je posebno potrebno u odnosu na podnošenje i rješavanje zahtjeva kako bi se otklonili nepotrebni administrativni međukoraci i time rasteretila nadležna upravna tijela, a biračima se brže riješio njihov zahtjev.

Odredbe kojima se uređuje izrada izvadaka potrebno je detaljnije razraditi i normirati glede sadržaja, izrade i dostave izvadaka na biračka mjesta.

Sadržaj važećeg Zakona kao i ovoga Prijedloga zakona o registru birača velikim dijelom je zadan propisima kojima se uređuju izbori i referendum (Zakon o izboru predsjednika Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 22/92., 42/92. - ispravak, 71/97., 69/04. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 99/04. - ispravak, 44/06., 24/11. i 128/14.), Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“, br. 116/99., 109/00. – vjerodostojno tumačenje, 53/03., 44/06., 19/07., 20/09. - vjerodostojno tumačenje, 145/10., 24/11., 93/11. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 19/15., 104/15. – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske i 98/19.), Zakon o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 92/10., 23/13., i 143/13.), Zakon o lokalnim izborima („Narodne novine“, br. 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.), Zakon o pravu državljana drugih država članica Europske unije u izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 92/10.), Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, br. 33/01., 60/01. – vjerodostojno tumačenje, 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 36/09., 150/11., 144/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 137/15. – ispravak, 123/17., 98/19. i 144/20.), Zakon o izboru vijeća i predstavnika nacionalnih manjina („Narodne novine“, broj 25/19.), Zakon o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 33/96., 92/01., 44/06., 58/06. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 69/07. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 38/09., 100/16. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 73/17.).

Sadržaj ovoga Prijedloga zakona dijelom je uvjetovan državnim informacijskom infrastrukturom, aplikacijom registra birača i elektroničkom uslugom e-Birači (složena usluga koja obuhvaća: e-Privremeni upis, e-Prethodnu registraciju, e-Aktivnu registraciju, e-Promjenu nacionalnosti i e-Zapis iz registra birača) u smislu daljnje digitalizacije i pojednostavljenja postupanja.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Prijedlogom zakona uređuju se sljedeća osnovna pitanja:

- sadržaj, vođenje registra birača i ažuriranje podataka
- upis, deaktivacija upisa i brisanje iz registra birača
- prava i obveze nadležnih tijela i birača u vrijeme raspisanih izbora
- ostvarivanje prava glasovanja izvan mjesta prebivališta
- zatvaranje registra birača, zaključivanje registra birača i izrada izvadaka
- izdavanje potvrde o biračkom pravu
- otvorenost, kontrola i zaštita osobnih podataka.

3. Posljedice koje će donošenjem zakona proisteci

Ovim Prijedlogom zakonom otklanja se niz dvojbi i nedorečenosti u razumijevanju i primjeni instituta registra birača uz istovremeno rasterećenje nadležnih tijela i

birača te povećanje transparentnosti vođenja, ažuriranja i korištenja podataka iz registra birača za pripremu izbora i referenduma.

Posljedice koje će proizaći iz ovoga zakona mogu se podijeliti po sljedećim područjima:

Digitalna transformacija i automatizacija procesa

Paralelno s izradom ovoga Prijedloga zakona radi se i na reinženjeringu aplikacije registra birača sukladno novim tehnologijama. U smislu dohvaćanja i ažuriranja podataka nova aplikacija registra birača, a koju treba pratiti i pripadajući pravni okvir, bit će usklađena sa Zakonom o državnoj informacijskoj infrastrukturi. To znači da će se podaci automatski ažurirati u realnom vremenu dohvaćanjem podataka iz nadležnih službenih evidencija koje se za njih vode. To ujedno znači da kvaliteta i točnost podataka u registru birača ovisi o kvaliteti i točnosti podataka u temeljenim evidencijama koje se vode za te podatke. Ovdje treba ukazati i na odgovornost birača da točno prijavljuju svoje podatke, a u kontekstu registra birača jedan od najvažnijih podataka je podatak o prebivalištu.

Osim automatskog ažuriranja podataka, niz dosadašnjih poslovnih procesa koji su se odvijali ručno ili poluautomatski uz udio rada službenih osoba u županijama i Gradu Zagrebu, automatiziran je do kraja. Tako će se sad, primjerice, zahtjevi podneseni putem sustava e-Građani automatski provoditi. Dosad je za to trebalo dodatno odobrenje službenika županije, odnosno Grada Zagreba. Dakle, službenik je morao ući u aplikaciju birača, pa u popis podnesenih zahtjeva putem e-Građani, odabrati birača pojedinačno i kliknuti na opciju „odobri zahtjev“. Samo službenici Grada Zagreba za izbore održane 2024. i 2025. godine za odobrenje privremenog upisa, aktivne i prethodne registracije podnesenih putem e-Građani su kliknuli 14.536 puta. Ako se uzme da za svakog birača treba samo minuta, to su 242 sata rada službenika koji su se mogli utrošiti za obavljanje drugih poslova. Isto tako, većina bilješki koje su se dosad ručno unosile (primjerice za upis bilješke o brisanju treba u prosjeku pet minuta po biraču) automatski će se kreirati na temelju dostupnih podataka, a što će za posljedicu imati uštedu tisuća sati rada službenih osoba u županijama i Gradu Zagrebu.

Sve navedeno, osim što će administrativno rasteretiti službene osobe nadležnih upravnih tijela u županijama i Gradu Zagrebu, mogućnost ljudske pogreške će svesti na minimum.

Usklađivanje s drugim zakonima

Ovaj zakon bit će usklađen sa Zakonom o prestanku važenja Zakona o matičnom broju jer ne previđa vođenje podataka o matičnom broju građana uz osobni identifikacijski broj (OIB) za birače hrvatske državljanke.

Isto tako, bit će usklađen sa Zakonom o državnoj informacijskoj infrastrukturi u smislu dohvaćanja i razmjene podataka putem Državne sabirnice (GSB).

Pojednostavljenje ostvarivanja biračkog prava

Postojanje različitih kategorija, odnosno pojmova *registar birača – popis birača* nije se pokazalo opravdanim ni korisnim, pogotovo ne za birače. Ukidanjem sadašnjeg pojma „popis birača“, u središte se stavlja birača kojem treba olakšati, a ne otežati ostvarivanje njegovog Ustavom zajamčenog prava. Ako je biraču poznato prebivalište u Republici Hrvatskoj temeljem podataka iz službene evidencije o prebivalištu i boravištu građana Ministarstva unutarnjih

poslova, toga će se birača uvrstiti u izvadak biračkog mjesta prema mjestu prebivališta neovisno o statusu osobne iskaznice i neće ga se više slati da prvo ide po tzv. plavu potvrdu kako bi mogao glasovati.

Prema Prijedlogu zakona, status osobne iskaznice ostat će relevantan samo u odnosu na birače koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj za potrebe provođenja aktivne registracije po službenoj dužnosti.

Ažuriranje podataka

Podaci u registru birača ažurirat će se u realnom vremenu dohvaćanjem podataka iz nadležnih službenih evidencija. Automatsko ažuriranje podataka ispunjava svoju svrhu sve dok podaci potrebni registru birača postoje u temeljnim evidencijama iz kojih se dohvaćaju. U odnosu na upise u kojima nedostaju ključni podaci uvodi se administrativno zatvaranje upisa dok se ne utvrde potrebni podaci. Ne radi se o brisanju birača i gubitku prava glasa nego o administrativno-tehničkom uređenju kako bi imali točan i pouzdan registar birača.

Širenje nadležnosti i olakšavanje podnošenja zahtjeva birača

Ovim Prijedlogom zakona proširuje se stvarna nadležnost za zaprimanje i rješavanje zahtjeva u vrijeme raspisanih izbora (zahtjevi za privremeni upis, prethodnu registraciju, aktivnu registraciju i izdavanje potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta). Ove odredbe idu u prilog kako birača tako i nadležnih tijela jer je povećana dostupnost tijela uz istovremeno pojednostavljenje procedura. Naglasak je da bi zahtjeve koji se mogu podnijeti putem sustava e-Građani (zahtjevi za privremeni upis, prethodnu registraciju i aktivnu registraciju) trebalo tim putem i podnositi. Međutim, za birače koji žele neposredno podnijeti zahtjev, dostupnost nadležnih tijela je bitno proširena.

Zatvaranje registra, donošenje odluke o zaključenom registru birača i izrada izvadaka

Odredbe o zatvaranju registra birača, donošenju odluke o zaključenom registru birača i izradi izvadaka su nomotehnički i normativno dorađene. Također, redefinirani su rokovi, odnosno produžen je rok između zatvaranja registra birača i donošenja odluke o zaključenom registru birača. Ovaj rok je trebalo produžiti kako bi se nadležnim tijelima ostavilo dovoljno vremena za zaprimanje i obradu pravovremeno podnesenih zahtjeva i izbjeglo donošenje odluke o izmjeni odluke zbog obrade u roku podnesenih, ali naknadno zaprimljenih zahtjeva, a što je zbog dosadašnjeg roka od samo dva dana bilo gotovo pravilo.

Otvorenost, kontrola i zaštita osobnih podataka

Otvorenost podataka i kontrola podataka u registru birača u ravnoteži su sa zaštitom osobnih podataka. Ovim Prijedlogom zakona kao i važećim Zakonom, omogućava se svakom biraču da provjeri svoj upis u registru birača, bilo putem sustava e-Građani ili u nadležnom upravnom tijelu. Isto tako, sukladno posebnim zakonima, zastupnici u Hrvatskom saboru i članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju pravo uvida u podatke iz registra birača. Ovim odredbama omogućava se kontrola podataka upisanih u registar birača.

Otvorenosti i kontroli podataka pridonijet će i objava otvorenih podataka na portalu otvorenih podataka.

Zaštita osobnih podataka je uređena u zasebnom poglavlju. Jasno i pregledno su popisani voditelji obrade podataka ovisno o nadležnosti, odnosno poslovima, obvezama i pravima koje imaju na temelju ovoga zakona i posebnih zakona kojima se uređuju izbori i referendum.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva u iznosu 267.000 eura (198.900 eura za 2026.: nova aplikacija Registra birača i 68.100 eura za 2027.) potrebna za reinženjering informacijskog sustava registra birača, razvoj servisa za razmjenu podataka između informacijskog sustava registra birača s drugim evidencijama te prilagodbu elektroničke usluge e-Birači, osigurana su za 2026. godinu u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2026. godinu i projekcijama za 2027. i 2028. godinu u okviru razdjela 109 Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, glave 10905, aktivnosti A677016 Elektroničko pravosuđe i uprava, a za 2027. godinu su planirana u okviru limita ukupnih rashoda koje je Vlada Republike Hrvatske utvrdila Odlukom o proračunskom okviru za razdoblje 2027. - 2029. donesenoj na sjednici održanoj 30. lipnja 2026. godine za razdjel 109 Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije.

Sredstva za provedbu aktivnosti iz nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova planirana su u okviru limita ukupnih rashoda koje je Vlada Republike Hrvatske utvrdila Odlukom o proračunskom okviru za razdoblje 2027. - 2029. donesenoj na sjednici održanoj 30. lipnja 2026. godine za razdjel 040 Ministarstvo unutarnjih poslova, u okviru redovnog poslovanja.

Sredstva u iznosu 38.125 eura potrebna za povezivanje izbornih sustava Državnog izbornog povjerenstva s Registrom birača planirana su u okviru limita ukupnih rashoda koje je Vlada Republike Hrvatske utvrdila Odlukom o proračunskom okviru za razdoblje 2027. - 2029. donesenom na sjednici održanoj 30. lipnja 2026. godine za razdjel 012 Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske.

Planirani rok stupanja ovoga zakona na snagu je 1. ožujak 2027.

PRIJEDLOG ZAKONA O REGISTRU BIRAČA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se ustroj, sadržaj, vođenje i priprema registra birača za provedbu izbora i referenduma.

Članak 2.

Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 3.

Registar birača je elektronički vođen registar o svim biračima hrvatskim državljanima i državljanima drugih država članica Europske unije koji ostvaruju biračko pravo u Republici Hrvatskoj.

Članak 4.

(1) Podaci iz registra birača koriste se za provedbu izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, izbora za Predsjednika Republike Hrvatske, izbora za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske, lokalnih izbora, izbora za članove vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: izbori), državnog i lokalnog referenduma (u daljnjem tekstu: referendum) i izbora za članove vijeća mjesnih odbora.

(2) Prikupljanje i obrada osobnih podataka provode se sukladno propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

Članak 5.

(1) Birač može ostvariti svoje biračko pravo nakon što je upisan u registar birača.

(2) Birač može imati samo jedan upis u registru birača.

II. SADRŽAJ I VOĐENJE REGISTRA BIRAČA

Članak 6.

Registar birača sastoji se od:

1. evidencije birača hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj
2. evidencije birača hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj
3. evidencije birača državljana drugih država članica Europske unije koji ostvaruju biračko pravo u Republici Hrvatskoj.

Članak 7.

(1) Registar birača vodi se po službenoj dužnosti.

(2) Upravno tijelo županije i Grada Zagreba nadležno za registar birača (u daljnjem tekstu: upravno tijelo) vodi dio registra birača za područje za koje je ustrojeno (u daljnjem tekstu: nadležno upravno tijelo) kao povjereni posao državne uprave.

(3) Upravno tijelo Grada Zagreba vodi i evidenciju birača hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Članak 8.

(1) Za birače koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj registar birača vodi se za svaki grad i općinu u Republici Hrvatskoj po naseljima, ulicama i trgovima, a adresni podaci temelje se na registru prostornih jedinica.

(2) Za birače koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj registar birača vodi se po državama.

III. UPIS I BRISANJE IZ REGISTRA BIRAČA

Članak 9.

Upravno tijelo obavlja poslove:

1. upisa u registar birača
2. dopune, ispravka i promjene podataka u registru birača
3. brisanja osoba iz registra birača
4. upisa bilješki u registar birača
5. zaključivanja registra birača
6. izrade izvadaka iz registra birača
7. izdavanja potvrda
8. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom i posebnim zakonima kojima se uređuju izbori i referendum.

Članak 10.

(1) U evidenciju birača hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i evidenciju birača hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj upisuju se sljedeći podaci:

1. osobni identifikacijski broj (OIB)
2. osobno ime
3. datum rođenja
4. spol
5. državljanstvo
6. nacionalnost
7. prebivalište
8. broj i status važenja osobne iskaznice za birača kojemu je izdana osobna iskaznica s podatkom o njegovu prebivalištu izvan Republike Hrvatske
9. izborna jedinica
10. bilješka o ostvarivanju prava na glasovanje na izborima za članove u Europski parlament u drugoj državi članici Europske unije, odnosno o oduzimanju prava na glasovanje na izborima za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske do brisanja bilješke
11. datum upisa u registar birača.

(2) U evidenciju birača hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj upisuju se birači prema mjestu prebivališta u Republici Hrvatskoj.

(3) U evidenciju birača hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj upisuju se birači po državama i adresnom podatku u inozemstvu koji se za njih vodi u Republici Hrvatskoj.

(4) Bilješka iz stavka 1. točke 10. ovoga članka upisuje se na temelju obavijesti države članice boravišta birača, odnosno druge države članice Europske unije u kojoj je upisan u popis birača. Bilješka se briše na temelju obavijesti o brisanju iz popisa birača druge države članice Europske unije.

(5) O promjeni podataka iz stavka 1. ovoga članka upisuju se bilješke o promjeni, pravna osnova promjene i datum promjene.

Članak 11.

(1) Zahtjevi za upis, dopunu, ispravak ili promjenu podataka u registru birača mogu se nadležnom upravnom tijelu predati u pisanom obliku neposredno, poslati poštom, dostaviti elektroničkim putem ili usmeno izjaviti na zapisnik.

(2) Nadležno upravno tijelo o odbacivanju ili odbijanju zahtjeva donosi rješenje.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se izjaviti žalba tijelu državne uprave nadležnom za poslove opće uprave (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, u vrijeme raspisanih izbora ili referenduma, protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može podnijeti tužba Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Visoki upravni sud) u roku od 24 sata od primitka rješenja.

(5) Visoki upravni sud odlučuje o tužbi u roku od 48 sati od predaje tužbe sudu.

Članak 12.

(1) Birači hrvatski državljani upisuju se u registar birača po službenoj dužnosti.

(2) Podaci iz članka 10. stavka 1. točaka 1. do 8. ovoga Zakona upisuju se u registar birača dohvaćanjem podataka iz službenih evidencija o prebivalištu i boravištu građana i osobnim ispravama tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove.

Članak 13.

(1) Podaci iz članka 10. stavka 1. točaka 1. do 5., 7. i 8. ovoga Zakona ažuriraju se sukladno zakonu kojim se uređuje državna informacijska infrastruktura.

(2) Birača za kojeg se zaprimi obavijest o promjeni prebivališta će se automatski rasporediti u odgovarajuću evidenciju birača iz članka 6. ovoga Zakona.

(3) Birača za kojeg se zaprimi obavijest da mu je odjavljeno dosad poznato prebivalište, a nije prijavljeno novo mjesto i adresa prebivališta u Republici Hrvatskoj, odnosno država i mjesto u inozemstvu, automatski će se označiti neaktivnim u registru birača i neće se iskazivati u statistikama iz registra birača ni na izvadcima sve dok ne prijavi svoje prebivalište sukladno zakonu kojim se uređuje prebivalište.

Članak 14.

(1) Ako evidencije iz članka 12. stavka 2. ovoga Zakona ne sadrže podatak o nacionalnosti ili birač želi promijeniti preuzeti podatak o nacionalnosti, taj se podatak upisuje, odnosno mijenja na temelju osobne izjave birača.

(2) Na upis ili promjenu podatka o nacionalnosti primjenjuju se odredbe članka 11. ovoga Zakona.

(3) U registar birača upisuju se samo podaci o nacionalnosti birača pripadnika hrvatskog naroda i pripadnika nacionalnih manjina za koje se provode izbori po osnovi nacionalne pripadnosti.

(4) Za birače za koje nije zaprimljen podatak o nacionalnosti u skladu s odredbama ovoga članka podatak o nacionalnosti ne upisuje se.

Članak 15.

(1) Iz registra birača brišu se osobe koje su izgubile biračko pravo:

- a) smrću
- b) prestankom hrvatskog državljanstva.

(2) O brisanju birača upisuje se bilješka o brisanju, pravna osnova brisanja, datum smrti ili prestanka hrvatskog državljanstva i datum brisanja.

Članak 16.

Birača za kojeg se ne zaprimi podatak o činjenici smrti nakon navršenih 110 godina života automatski će se označiti neaktivnim u registru birača i neće se iskazivati u statistikama iz registra birača ni na izvadcima sve dok se ne utvrdi činjenica života.

IV. DRŽAVLJANI DRUGIH DRŽAVA ČLANICA EUROPSKE UNIJE

Članak 17.

(1) U evidenciju birača državljana drugih država članica Europske unije koji ostvaruju biračko pravo u Republici Hrvatskoj upisuju se sljedeći podaci:

1. osobni identifikacijski broj (OIB)
2. osobno ime
3. datum i mjesto rođenja
4. spol
5. državljanstvo
6. prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj
7. prethodno boravište u inozemstvu
8. ako je primjenjivo, mjesto ili izborna jedinica u matičnoj državi članici u čiji je popis birača bio posljednji put upisan
9. vrsta izbora za koje je upisan
10. datum upisa u registar birača.

(2) U evidenciju se upisuju državljani drugih država članica Europske unije prema mjestu prebivališta ili boravišta u Republici Hrvatskoj, u roku i uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih zakonima kojima se uređuju izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske i pravo državljana drugih država članica Europske unije u izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) O promjeni podataka iz stavka 1. ovoga članka upisuju se bilješke o promjeni, pravna osnova promjene i datum promjene.

Članak 18.

(1) Državljeni drugih država članica Europske unije, koji žele glasovati na izborima za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske, izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i lokalnom referendumu upisuju se u registar birača na temelju zahtjeva.

(2) Zahtjev se može podnijeti tijekom cijele godine, a u vrijeme raspisanih izbora do isteka roka utvrđenog zakonima kojima se uređuju izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske i pravo državljana drugih država članica Europske unije u izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Nadležno upravno tijelo obavještava osobu o statusu njezina zahtjeva. U slučaju odbacivanja ili odbijanja zahtjeva odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 11. stavaka 2. do 5. ovoga Zakona.

(4) O promjeni osobnih podataka birača iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona, a o kojim se ne vodi službena evidencija u Republici Hrvatskoj, birač obavještava nadležno upravno tijelo.

Članak 19.

(1) Iz registra birača brišu se državljani drugih država članica Europske unije koji su izgubili biračko pravo:

- a) smrću
- b) oduzimanjem biračkog prava sukladno propisima države čiji su državljani
- c) rješenjem policijske uprave odnosno policijske postaje o prestanku privremenog ili stalnog boravka u Republici Hrvatskoj
- d) na osobni zahtjev.

(2) O brisanju birača upisuje se bilješka o brisanju, pravna osnova brisanja i datum brisanja.

V. PRAVO NA UVID I KORIŠTENJE PODATAKA IZ REGISTRA BIRAČA

Članak 20.

(1) Birač ima pravo uvida u svoj upis u registru birača putem sustava e-Građani ili neposredno u nadležnom upravnom tijelu.

(2) O podacima upisanim u registar birača na zahtjev birača izdaje se potvrda.

Članak 21.

(1) Članovi predstavničkih tijela dok obavljaju dužnost imaju pravo uvida u podatke upisane u registar birača, koji se odnose na osobno ime i prebivalište birača, u nadležnom upravnom tijelu uz nadzor službene osobe, sukladno zakonima kojima se uređuju izbori za zastupnike u Hrvatski sabor i sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Prilikom uvida nije dopušteno snimanje, zapisivanje ili bilo koji drugi oblik bilježenja osobnih podataka birača.

Članak 22.

(1) Nakon objave pravovaljanih kandidacijskih lista, sudionici u izbornom postupku mogu zatražiti podatke iz registra birača koji se odnose na osobno ime i prebivalište birača po općinama, gradovima, županijama, za područje cijele Republike Hrvatske ili po državama u inozemstvu, ovisno o vrsti izbora ili referendumu te području, odnosno izbornoj jedinici u kojoj se kandidiraju.

(2) Kada se provode izbori po osnovi nacionalne pripadnosti, sudionici u izbornom postupku mogu, osim podataka iz stavka 1. ovoga članka, zatražiti i podatak o nacionalnosti birača za nacionalnu manjinu ili grupu nacionalnih manjina čiji su kandidat.

(3) Zahtjev iz stavaka 1. i 2. ovoga članka podnosi se u pisanom obliku za pojedine općine, gradove ili županije nadležnom upravnom tijelu, a za područje cijele Republike Hrvatske i birače koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj Ministarstvu.

(4) Nadležna tijela iz stavka 3. ovoga članka dužna su pripremiti podatke za neposredno preuzimanje na mediju za pohranu podataka u roku od dva radna dana od dana zaprimanja zahtjeva.

VI. OBJAVE BIRAČIMA U VRIJEME RASPISANIH IZBORA ILI REFERENDUMA

Članak 23.

(1) Kada se održavaju izbori na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske ili državni referendum Ministarstvo, odnosno nadležno upravno tijelo kad se održavaju izbori u pojedinim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave ili lokalni referendum, dužni su na svojim mrežnim stranicama u roku od tri dana od dana raspisivanja izbora ili referendumu, ovisno o vrsti izbora, objaviti biračima upute o načinu, mjestu, vremenu i rokovima podnošenja zahtjeva za:

1. uvid u svoj upis u registru birača
2. upis, dopunu, ispravak ili promjenu podataka u registru birača
3. privremeni upis, prethodnu registraciju ili aktivnu registraciju
4. izdavanje potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta.

(2) Diplomatsko-konzularna predstavništva Republike Hrvatske u inozemstvu (u daljnjem tekstu: diplomatsko-konzularno predstavništvo) dužna su na svojim mrežnim stranicama u roku od tri dana od dana raspisivanja izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državnog referendumu objaviti biračima upute o načinu, mjestu, vremenu i rokovima za podnošenje zahtjeva za prethodnu registraciju ili aktivnu registraciju.

(3) U vrijeme raspisanih izbora ili referendumu zahtjeve iz stavka 1. točke 2. ovoga članka birači imaju pravo podnositi najkasnije deset dana prije dana određenog za održavanje izbora ili referendumu.

(4) Zahtjeve iz stavka 1. točaka 3. i 4. i stavka 2. ovoga članka birači mogu podnositi od dana raspisivanja izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državnog referendumu do najkasnije deset dana prije dana određenog za održavanje izbora ili državnog referendumu.

VII. POSEBNI STATUSI BIRAČA

1. ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA POSEBNE STATUSE

Članak 24.

(1) Za vrijeme provedbe izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državnog referenduma, biraču se može odobriti i upisati poseban status o:

- a) privremenom upisu
- b) prethodnoj registraciji
- c) aktivnoj registraciji
- d) izdanoj potvrdi za glasovanje izvan mjesta prebivališta.

(2) Birač može imati upisan samo jedan poseban status.

(3) Poseban status odnosi se samo na raspisane izbore ili referendum i briše se automatski nakon provedbe izbora ili referenduma za koje je upisan.

(4) Ako je poseban status upisan prije upisa bilješke iz članka 10. stavka 1. točke 10. ovoga Zakona, brisat će se po službenoj dužnosti.

Članak 25.

Biraču koji u roku iz članka 23. stavka 4. ovoga Zakona promijeni prebivalište, a već ima upisan poseban status, podatak o prebivalištu u registru birača će se promijeniti nakon brisanja posebnog statusa ili zbog odustanka od zahtjeva na temelju kojeg je unesena bilješka o posebnom statusu.

Članak 26.

(1) Zahtjev za privremeni upis, prethodnu registraciju ili aktivnu registraciju birač može predati u pisanom obliku neposredno, poslati poštom ili dostaviti elektroničkim putem.

(2) Zahtjev se primarno dostavlja elektronički putem sustava e-Građani.

(3) Zahtjev koji se ne dostavi u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, predaje se u pisanom obliku neposredno, šalje poštom ili dostavlja elektroničkom poštom.

(4) Zahtjev za osobu koja će navršiti 18 godina u razdoblju od isteka roka iz članka 23. stavka 4. ovoga Zakona do dana izbora ili referenduma podnosi njezin zakonski zastupnik.

(5) Birač može odustati od zahtjeva ili ga izmijeniti do isteka roka iz članka 23. stavka 4. ovoga Zakona.

(6) O zahtjevu, odustanku od zahtjeva ili izmjeni zahtjeva upisuje se bilješka.

(7) Bilješka iz stavka 6. ovoga članka sadrži informaciju o načinu podnošenja zahtjeva, odnosno je li zahtjev podnesen u skladu sa stavkom 2. ili stavkom 3. ovoga članka.

Članak 27.

U slučaju provedbe izbora za Predsjednika Republike Hrvatske, birač može u istom zahtjevu zatražiti privremeni upis, prethodnu registraciju, odnosno aktivnu registraciju i za slučaj ponovljenih izbora za isto ili drugo mjesto ili samo zatražiti privremeni upis, prethodnu registraciju, odnosno aktivnu registraciju za slučaj ponovljenih izbora.

Članak 28.

Zahtjevi podneseni putem sustava e-Građani automatski se obrađuju i bilježe u registru birača.

Članak 29.

Na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor birači s posebnim statusom glasuju za kandidate izborne jedinice prema mjestu svog prebivališta, odnosno nacionalnoj pripadnosti.

2. PRIVREMENI UPIS**Članak 30.**

(1) Birač s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji će se na dan održavanja izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državnog referenduma zateći izvan mjesta prebivališta u Republici Hrvatskoj, može podnijeti zahtjev za privremeni upis za područje drugog grada ili općine u Republici Hrvatskoj.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, birač koji će se na dan održavanja izbora za zastupnike u Hrvatski sabor zateći na području drugog naselja unutar istoga grada ili općine u kojoj ima prebivalište i radi se o istoj izbornoj jedinici, može podnijeti zahtjev za privremeni upis unutar istoga grada ili općine.

(3) Zahtjev za privremeni upis, koji se podnosi u skladu s člankom 26. stavkom 3. ovoga Zakona, podnosi se upravnom tijelu.

(4) Poslove upisa privremenog upisa u registar birača obavlja tijelo kojemu je zahtjev podnesen.

(5) U bilješci iz članka 26. stavka 6. ovoga Zakona o privremenom upisu navodi se mjesto i adresa boravka u Republici Hrvatskoj na kojoj će se birač zateći na dan izbora ili referenduma.

3. PRETHODNA REGISTRACIJA**Članak 31.**

(1) Birač s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji će se na dan održavanja izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državnog referenduma zateći izvan granica Republike Hrvatske, može podnijeti zahtjev za prethodnu registraciju za područje određenog diplomatsko-konzularnog predstavništva.

(2) Zahtjev za prethodnu registraciju, koji se podnosi u skladu s člankom 26. stavkom 3. ovoga Zakona, podnosi se upravnom tijelu ili diplomatsko-konzularnom predstavništvu.

(3) Poslove upisa prethodne registracije u registar birača obavlja tijelo kojemu je zahtjev podnesen.

(4) U bilješci iz članka 26. stavka 6. ovoga Zakona o prethodnoj registraciji uz mjesto i adresu boravka u inozemstvu navodi se država i diplomatsko-konzularno predstavništvo na čijem će se području birač zateći na dan izbora ili referenduma.

4. AKTIVNA REGISTRACIJA

Članak 32.

- (1) Birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj aktivno se registriraju radi glasovanja na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državnom referendumu.
- (2) Birači koji imaju važeću osobnu iskaznicu s podatkom o prebivalištu izvan Republike Hrvatske aktivno se registriraju po službenoj dužnosti za područje diplomatsko-konzularnog predstavništva prema inozemnoj adresi.
- (3) Birači koji nemaju važeću osobnu iskaznicu s podatkom o prebivalištu izvan Republike Hrvatske ili birači iz stavka 2. ovoga članka koji žele glasovati na području drugog diplomatsko-konzularnog predstavništva, odnosno u Republici Hrvatskoj, aktivno se registriraju na zahtjev.
- (4) Zahtjev za aktivnu registraciju, koji se podnosi u skladu s člankom 26. stavkom 3. ovoga Zakona, podnosi se diplomatsko-konzularnom predstavništvu ili upravnom tijelu.
- (5) Poslove upisa aktivne registracije u registar birača obavlja tijelo kojemu je zahtjev podnesen.
- (6) U bilješci iz članka 26. stavka 6. ovoga Zakona o aktivnoj registraciji za mjesto u Republici Hrvatskoj navodi se mjesto i adresa boravka u Republici Hrvatskoj na kojoj će se birač zateći na dan izbora ili referenduma, a o aktivnoj registraciji za mjesto u inozemstvu, uz mjesto i adresu boravka u inozemstvu navodi se država i diplomatsko-konzularno predstavništvo na čijem će se području birač zateći na dan izbora ili referenduma.

5. POTVRDA ZA GLASOVANJE IZVAN MJESTA PREBIVALIŠTA

Članak 33.

- (1) Birači s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji će se na dan održavanja izbora za Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državnog referenduma zateći izvan mjesta prebivališta u Republici Hrvatskoj ili izvan granica Republike Hrvatske, mogu zatražiti potvrdu za glasovanje izvan mjesta prebivališta bez navođenja mjesta boravka na dan izbora. U slučaju provedbe izbora za Predsjednika Republike Hrvatske, birač može zatražiti i potvrdu za ponovljeni izbor ili samo potvrdu za ponovljeni izbor.
- (2) Birači s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji će se na dan održavanja izbora za zastupnike u Hrvatski sabor zateći izvan mjesta prebivališta u Republici Hrvatskoj ili izvan granica Republike Hrvatske, mogu zatražiti potvrdu za glasovanje izvan mjesta prebivališta uz navođenje mjesta boravka u Republici Hrvatskoj, odnosno države i diplomatsko-konzularnog predstavništva na čijem će se području birač zateći na dan izbora.
- (3) Zahtjev se podnosi osobno i neposredno upravnom tijelu.
- (4) Biraču se potvrda izdaje osobno i neposredno u upravnom tijelu isti dan kad je i zatraži.
- (5) Iznimno od odredbi stavaka 3. i 4. ovoga članka, na zahtjev birača koji će se na dan izbora ili referenduma zateći u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu podnesenog posredno putem

tijela državne uprave nadležnog za poslove obrane, potvrde izdaje upravno tijelo Grada Zagreba i dostavlja ih posredno putem tijela državne uprave nadležnog za poslove obrane.

(6) O izdanim potvrdama upisuje se bilješka.

(7) Potvrda sadrži osobne podatke birača koji se iskazuju na izvatku iz registra birača.

6. POPISI O POSEBNIM STATUSIMA

Članak 34.

(1) Na temelju provedenih zahtjeva za upis posebnog statusa, u informacijskom sustavu registra birača mogu se izraditi posebni popisi:

1. privremeno upisanih birača po općinama i gradovima u Republici Hrvatskoj
2. prethodno registriranih birača po državama i diplomatsko-konzularnim predstavništvima
3. aktivno registriranih birača po općinama i gradovima u Republici Hrvatskoj i po državama i diplomatsko-konzularnim predstavništvima
4. izdanih potvrda za glasovanje izvan mjesta prebivališta

radi praćenja statusa zahtjeva i promjena mjesta glasovanja, kontrole podataka i izrade izvadaka.

(2) Popisi iz stavka 1. ovoga članka dostupni su nadležnim upravnim tijelima koja vode registar birača u skladu s člankom 7. stavcima 2. i 3. ovoga Zakona i upravnim tijelima koja su provela zahtjev za upis posebnog statusa.

(3) Popisi iz stavka 1. točaka 2. do 4. ovoga članka dostupni su diplomatsko-konzularnim predstavništvima.

VIII. POSEBNE KATEGORIJE BIRAČA

Članak 35.

Birači koji se na dan izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državnog referenduma zateknu:

- a) u službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske
 - b) u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu
 - c) na pomorskim i riječnim brodovima pod hrvatskom zastavom izvan njezinih granica, na plutajućim objektima u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske kao članovi posade
 - d) kaznionicama, zatvorima ili odgojnim zavodima kao osobe lišene slobode
 - e) kod pružatelja usluge smještaja ili organiziranog stanovanja u sustavu socijalne skrbi
- glasuju na posebnim biračkim mjestima koja se određuju sukladno posebnim zakonima kojima se uređuju izbori i referendum.

Članak 36.

(1) Podaci o biračima iz članka 35. ovoga Zakona dostavljaju se upravnim tijelima iz stavaka 2. do 5. ovoga članka najkasnije deset dana prije dana određenog za održavanje izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državnog referenduma.

(2) O biračima koji će se na dan izbora ili referenduma zateći u službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske ili operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu podatke i zahtjeve za izdavanjem potvrda izvan mjesta prebivališta dostavljaju zapovjedništva postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske upravnom tijelu Grada Zagreba.

(3) O biračima koji će se na dan izbora ili referenduma zateći na pomorskim i riječnim brodovima pod hrvatskom zastavom izvan njezinih granica, na plutajućim objektima u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske kao članovi posade podatke dostavljaju trgovačka društva - vlasnici brodova i vlasnici plutajućih objekata upravnom tijelu prema sjedištu pravne osobe.

(4) O biračima koji će se na dan izbora ili referenduma zateći u kaznionicama, zatvorima ili odgojnim zavodima kao osobe lišene slobode podatke dostavljaju uprave kaznionica, zatvora ili odgojnih zavoda upravnom tijelu prema mjestu kaznionice, zatvora ili odgojnog zavoda.

(5) Na zahtjev birača koji će na dan izbora ili referenduma biti korisnici usluge smještaja ili organiziranog stanovanja u sustavu socijalne skrbi podatke dostavljaju odgovorne osobe pružatelja usluga upravnom tijelu prema sjedištu pravne osobe.

IX. ZATVARANJE REGISTRA BIRAČA

Članak 37.

(1) Deset dana prije dana određenog za održavanje izbora ili referenduma zatvara se registar birača.

(2) U registar birača se prije njegovog zatvaranja upisuju osobe koje će u razdoblju od zatvaranja registra birača do dana izbora ili referenduma navršiti 18 godina.

(3) Nakon zatvaranja registra birača nisu dopuštene promjene ili unos podataka u registar birača, osim na temelju odluke Visokog upravnog suda iz članka 11. stavka 5. ovoga Zakona, na temelju zahtjeva birača koji su podneseni do zatvaranja registra birača, ali su zaprimljeni nakon zatvaranja i upisa u skladu s člankom 47. ovoga Zakona.

(4) U skladu sa stavkom 3. ovoga članka provode se promjene ili unos podataka temeljem zaprimljenih odluka, odnosno zahtjeva zaprimljenih najkasnije do donošenja odluke o zaključenom registru birača.

Članak 38.

Kad se održavaju izbori u pojedinim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave ili provodi lokalni referendum, zatvara se dio registra birača za područje za koje se provode izbori ili lokalni referendum.

X. ODLUKA O ZAKLJUČENOM REGISTRU BIRAČA

Članak 39.

(1) U roku od pet dana od dana zatvaranja registra birača donosi se odluka o zaključenom registru birača.

(2) Odluku iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove opće uprave kad se održavaju izbori na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske, provodi državni referendum, održavaju izbori u pojedinim jedinicama područne (regionalne) samouprave, odnosno Gradu

Zagrebu ili provodi lokalni referendum u jedinicama područne (regionalne) samouprave, odnosno Gradu Zagrebu.

(3) Odluku iz stavka 1. ovoga članka donosi župan kad se održavaju izbori u pojedinim jedinicama lokalne samouprave ili provodi lokalni referendum u jedinicama lokalne samouprave.

Članak 40.

U odluci o zaključenom registru birača navodi se datum zaključivanja, utvrđuje ukupan broj birača i, ovisno o vrsti izbora ili referenduma, posebno se utvrđuje:

1. broj birača s prebivalištem u Republici Hrvatskoj po općinama i gradovima kad se održavaju izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, izbori Predsjednika Republike Hrvatske, izbori članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, državni referendum, lokalni izbori, izbori članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i lokalni referendum
2. broj prethodno registriranih birača kad se održavaju izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske i državni referendum
3. broj aktivno registriranih birača kad se održavaju izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske i državni referendum
4. broj državljana drugih država članica Europske unije kad se održavaju izbori za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske, izbori za članove predstavničkih tijela u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i lokalni referendum.

Članak 41.

(1) Ministarstvo odluku o zaključenom registru birača iz članka 39. stavka 2. ovoga Zakona i statističke podatke, ovisno o vrsti izbora, o broju birača iz članka 40. ovoga Zakona dužno je objaviti na svojoj mrežnoj stranici i dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu u roku od jednog dana od dana donošenja odluke.

(2) Nadležno upravno tijelo odluku o zaključenom registru birača iz članka 39. stavka 3. ovoga Zakona i statističke podatke o broju birača u pojedinim jedinicama lokalne samouprave u kojima se provode izbori ili referendum dužno je objaviti na svojoj mrežnoj stranici i dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu u roku od jednog dana od dana donošenja odluke.

XI. IZVADCI IZ REGISTRA BIRAČA

Članak 42.

(1) Na temelju podataka iz zaključenog registra birača nadležno upravno tijelo raspoređuje birače i izrađuje izvatke prema utvrđenim biračkim mjestima.

(2) Izvadak, ovisno o vrsti izbora, sadrži sljedeće:

1. redni broj birača na izvatku
2. osobno ime birača
3. spol
4. datum rođenja
5. prebivalište
6. nacionalnost ako se provode izbori po osnovi nacionalne pripadnosti

7. bilješku o posebnom statusu, izbornoj jedinici, da je birač državljanin druge države članice Europske unije i drugim podacima sukladno ovom Zakonu i posebnim zakonima kojima se uređuju izbori i referendum
 8. mjesto za potpis birača.
- (3) Na naslovnoj strani izvotka, ovisno o vrsti izbora, navodi se sljedeće:
1. nadležno upravno tijelo, odnosno diplomatsko-konzularno predstavništvo na izvotku za inozemstvo
 2. oznaka i naziv izvotka
 3. grad ili općina, odnosno država na izvotku za inozemstvo
 4. izborna jedinica
 5. biračko mjesto
 6. naziv izbora
 7. datum izbora.
- (4) Zadnju stranu izvotka ovjerava ovlaštena službena osoba nadležnog upravnog tijela i navodi se ukupan broj birača upisan u izvotak i datum izrade izvotka.
- (5) U slučaju istodobne provedbe više izbora ili referenduma, izvotci se izrađuju za svake izbore ili referendume posebno.
- (6) Izvotci se mogu izraditi u elektroničkom i fizičkom obliku.

Članak 43.

- (1) Izvotak koji sadrži podatke o biračima koji će glasovati na biračkom mjestu prema mjestu prebivališta označava se velikim slovom „A“.
- (2) Izvotak koji sadrži podatke o privremeno upisanim biračima, odnosno o biračima koji će glasovati na biračkom mjestu izvan mjesta prebivališta i prazne rubrike u koje će se upisati podaci birača koji će glasovati na tom biračkom mjestu s potvrdom za glasovanje izvan mjesta prebivališta označava se velikim slovom „B“.

Članak 44.

- (1) Kad se provode izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, birači pripadnici nacionalnih manjina koji imaju pravo na zastupljenost u Hrvatskom saboru, iskazuju se na izvotcima iz članka 43. ovoga Zakona.
- (2) Kad se provode lokalni izbori u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina, odnosno pripadnici hrvatskog naroda u jedinici u kojoj pripadnici neke nacionalne manjine čine većinu stanovništva, imaju pravo na zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, dopunski izbori za predstavnike nacionalnih manjina i izbori za članove vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, za svako biračko mjesto se izrađuje izvotak po osnovi nacionalne pripadnosti sukladno posebnim zakonima kojima se uređuju lokalni izbori i izbori vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Članak 45.

Nadležno upravno tijelo dostavlja izvotke nadležnom izbornom povjerenstvu najkasnije 24 sata prije vremena određenog za otvaranje biračkih mjesta na dan izbora odnosno referenduma.

XII. IZVADAK ZA INOZEMSTVO

Članak 46.

- (1) Na temelju podataka iz zaključenog registra birača nadležno diplomatsko-konzularno predstavništvo izrađuje izvadak za inozemstvo za izbore za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske i državni referendum prema utvrđenim biračkim mjestima.
- (2) Izvadak ovjerava ovlašteni predstavnik diplomatsko-konzularnog predstavništva.
- (3) Izvadak sadrži aktivno registrirane birače i prethodno registrirane birače za to biračko mjesto, odnosno diplomatsko-konzularno predstavništvo.
- (4) U izvadak se dodatno upisuju birači koji su glasovali na temelju potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta.
- (5) Na izvadak za inozemstvo se odgovarajuće primjenjuju odredbe članka 42. ovoga Zakona.

XIII. POTVRDA O BIRAČKOM PRAVU

Članak 47.

- (1) Hrvatski državljani koji imaju biračko pravo, a nisu upisani u izvratke dostavljene na biračka mjesta, mogu na dan izbora ili referenduma glasovati na temelju potvrde o biračkom pravu.
- (2) Biraču koji nije upisan u registar birača ili je označen neaktivnim u skladu s člankom 13. stavkom 3. ili člankom 16. ovoga Zakona, potvrda se može izdati nakon što ga nadležno upravno tijelo iz članka 7. ovoga Zakona upiše u odgovarajuću evidenciju iz članka 6. ovoga Zakona, odnosno označi aktivnim i suglasi se s izdavanjem potvrde.
- (3) Birača koji je bio označen neaktivnim u skladu s člankom 13. stavkom 3. ovoga Zakona, službena osoba koja izdaje potvrdu dužna je usmeno upozoriti da se aktivira privremeno za izbore za koje se izdaje potvrda o biračkom pravu te da će se njegov upis ponovno deaktivirati do zaprimanja podatka o prebivalištu u skladu s člankom 13. stavkom 1. ovoga Zakona, odnosno dok ne prijavi svoje prebivalište.
- (4) O upisu, odnosno aktivaciji postojećeg upisa, davanju suglasnosti za izdavanje potvrde i izdavanju potvrde upisuje se bilješka.
- (5) Potvrda sadrži osobne podatke birača koji se iskazuju na izvratku iz registra birača.
- (6) Potvrde su sastavni dio izvratka za biračko mjesto na kojem je birač glasovao.

Članak 48.

- (1) Biraču s prebivalištem u Republici Hrvatskoj potvrdu izdaje nadležno upravno tijelo prema mjestu prebivališta.
- (2) Biraču koji nema prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj potvrdu izdaje diplomatsko-konzularno predstavništvo.

XIV. OBRASCI POTVRDA

Članak 49.

Obrasce, sadržaj, izgled i oblik potvrda iz članka 33. i 47. ovoga Zakona pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove opće uprave.

XV. PONAVLJANJE IZBORA

Članak 50.

(1) Državno izborno povjerenstvo dužno je obavijestiti Ministarstvo o:

- a) objavi odluke o ponavljanju izbora za Predsjednika Republike Hrvatske
 - b) objavi rezultata izbora za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana
- odmah nakon objave na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

(2) Nakon zaprimanja obavijesti otvara se registar birača i obavljaju se sve radnje u skladu s odredbama ovoga Zakona do zatvaranja registra birača u skladu s člankom 37. ovoga Zakona.

Članak 51.

(1) Birači upisani u registar birača u skladu s člankom 47. stavkom 2. ovoga Zakona ostaju upisani u registar birača i za potrebe provedbe izbora iz članka 50. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Birači koji su u skladu s člankom 27. ovoga Zakona zatražili privremeni upis, prethodnu registraciju, odnosno aktivnu registraciju i za slučaj ponovljenih izbora, nakon određivanja datuma ponovljenih izbora za Predsjednika Republike Hrvatske mogu podnijeti novi zahtjev.

XVI. OTVARANJE REGISTRA BIRAČA

Članak 52.

Nakon objave konačnih rezultata izbora ili referenduma otvara se registar birača.

XVII. UPRAVNI NADZOR

Članak 53.

(1) Upravni nadzor nad poslovima povjerenima ovim Zakonom obavlja Ministarstvo.

(2) Službene osobe koje obavljaju upravni nadzor ovlaštene su putem informacijskog sustava registra birača učiniti uvid u sve upisane podatke i radnje koje obavljaju nositelji povjerenih poslova i diplomatsko-konzularna predstavništva.

XVIII. PRAVO PRISTUPA REGISTRU BIRAČA DRUGIH TIJELA

Članak 54.

Diplomatsko-konzularna predstavništva imaju pravo pristupa i pravo rada u registru birača od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državnog referenduma do objave konačnih rezultata izbora ili državnog referenduma u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Članak 55.

Državno izborno povjerenstvo i nadležna izborna povjerenstva imaju pravo pristupa podacima iz registra birača u svrhu provjere podataka kandidata i birača podupiratelja kandidature od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora do proteka rokova za zaštitu izbornog prava u postupku kandidiranja sukladno posebnim zakonima kojima se uređuju izbori.

XIX. INFORMACIJSKI SUSTAV REGISTRA BIRAČA I ČUVANJE PODATAKA**Članak 56.**

- (1) Ministarstvo utvrđuje i vodi jedinstveni informacijski sustav registra birača.
- (2) Izrada poslovnog rješenja, uspostava informacijskog sustava registra birača i njegovo održavanje i nadogradnja povjeravaju se pravnoj osobi od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku čiji su predmet poslovanja usluge iz područja obrade podataka i informacijsko-komunikacijskih tehnologija radi sigurnosti i osiguranja kontinuiteta obavljanja poslova.
- (3) Registar birača, kao registar koji sadrži osobne podatke, pohranjuje se sukladno zakonu kojim se uređuje državna informacijska infrastruktura.

Članak 57.

- (1) Baza podataka zaključenog registra birača izrađena za pojedine izbore ili referendum čuva se trajno u elektroničkom obliku.
- (2) Čuvanje baze podataka povjerava se pravnoj osobi iz članka 56. stavka 2. ovoga Zakona.

XX. ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA**Članak 58.**

- (1) Ministarstvo je voditelj obrade osobnih podataka.
- (2) Ministarstvo je nadležno za obradu osobnih podataka iz registra birača i objavu otvorenih podataka iz registra birača u obliku anonimnih statističkih podataka.
- (3) Otvoreni podaci su podaci dostupni u otvorenim oblicima koji se mogu slobodno koristiti, ponovno uporabiti i dijeliti.
- (4) Ministarstvo obradu osobnih podataka može povjeriti izvršitelju obrade sukladno propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

Članak 59.

- (1) Voditelji obrade osobnih podataka su:
 1. upravna tijela u obavljanju poslova u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih zakona kojima se uređuju izbori i referendum
 2. diplomatsko-konzularna predstavništva u obavljanju poslova u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih zakona kojima se uređuju izbori i referendum
 3. Državno izborno povjerenstvo i nadležna izborna povjerenstva u postupcima provjere kandidatura i postupanju s izvađcima u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih zakona kojima se uređuju izbori i referendum
 4. Sudionici u izbornom postupku iz članka 22. ovoga Zakona u obavljanju političke aktivnosti u razdoblju od potvrde kandidature do objave konačnih rezultata izbora.

(2) Članovi predstavničkih tijela iz članka 21. ovoga Zakona su primatelji sukladno propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

(3) U postupcima provjere kandidatura iz stavka 1. točke 3. ovoga članka obrada osobnih podataka može se povjeriti izvršitelju obrade sukladno propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

XXI. IZBORI ZA ČLANOVE VIJEĆA MJESNIH ODBORA

Članak 60.

Na izbore za članove vijeća mjesnih odbora odgovarajuće se primjenjuju odredbe članaka 42. i 45. ovoga Zakona.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 61.

(1) Pravilnik iz članka 49. ovoga Zakona ministar nadležan za poslove opće uprave donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Do stupanja na snagu Pravilnika iz članka 49. ovoga Zakona ostaje na snazi Pravilnik o obrascima potvrda koje se izdaju iz registra birača („Narodne novine“, br. 31/20.).

Članak 62.

Izbori i referendumi koji su raspisani prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o registru birača („Narodne novine“, br. 144/12., 105/15. i 98/19.).

Članak 63.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o registru birača („Narodne novine“, br. 144/12., 105/15. i 98/19.).

Članak 64.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. ožujka 2027.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovaj članak sadržava predmet uređenja Zakona. Ustroj, sadržaj, vođenje i priprema registra birača za provedbu izbora i referenduma obuhvaćaju sva relevantna pravila propisana ovim Zakonom.

Uz članak 2.

Ovim člankom utvrđuje se rodna neutralnost pojmova koji se koriste u ovom Zakonu, a koje pravilo obvezuje i donositelje podzakonskih akata kada ih donose na temelju ovoga Zakona.

Uz članak 3.

Ovim člankom se utvrđuje pojam registra birača kao registra koji se vodi u elektroničkom obliku o osobama koje imaju biračko pravo.

Uz članak 4.

Ovim člankom određuje se svrha vođenja registra birača i korištenja podataka iz registra birača. Podaci iz registra birača koriste se za provedbu izbora i referenduma. Budući da su podaci sadržani u registru birača osobni podaci osoba koje ostvaruju biračko pravo, na njihovo prikupljanje i obradu primjenjuju se propisi kojima se uređuje zaštita osobnih podataka. Dodatno se napominje, a kad je riječ o mjesnim izborima, da se odredbe koje se odnose na izbore za članove vijeća mjesnih odbora odgovarajuće odnose na izbore za članove vijeća gradskih kotareva ili gradskih četvrti sukladno članku 65. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Uz članak 5.

Biračko pravo je strogo osobno pravo. Ovim odredbama se određuje da upis u registar birača ima konstitutivni značaj za ostvarivanje prava na glasovanje. Birač može imati samo jedan upis u registru birača.

Uz članak 6.

Ovim člankom propisuje se sadržaj registra birača. Registar birača se sastoji od tri evidencije. Evidencije se razlikuju po sadržaju ovisno o tome koja se kategorija birača u njih upisuje, odnosno je li riječ o hrvatskim državljanima s prebivalištem u Republici Hrvatskoj ili o hrvatskim državljanima koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj ili je riječ o državljanima drugih država članica Europske unije koji ostvaruju biračko pravo u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 7.

Odredbama ovoga članka određuje se način vođenja registra birača, odnosno vođenje registra birača po službenoj dužnosti.

Ovim člankom propisana je nadležnost za vođenje registra birača. Upravno tijelo županije i Grada Zagreba nadležno za registar birača (u daljnjem tekstu: upravno tijelo) vodi dio registra birača za područje za koje je ustrojeno (u daljnjem tekstu: nadležno upravno tijelo) kao povjereni posao državne uprave. Dodatno, vođenje evidencije birača hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj povjereno je upravnom tijelu Grada Zagreba. Dakle, upravno tijelo Grada Zagreba vodi dio registra birača za birače s prebivalištem u Gradu Zagrebu i evidenciju birača hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj. Na

sličan način uređena je nadležnost upravnog tijela Grada Zagreba i u području osobnih stanja građana, odnosno evidencije o državljanstvu pa je zadržan kontinuitet prakse i postupanja.

U ovom članku skraćeni su nazivi upravnih tijela nadležnih za registar birača, pri čemu se skraćeni naziv „upravno tijelo“ koristi kad se utvrđuje stvarna nadležnost, a mjesna nadležnost nije vezana područjem za koje je upravno tijelo ustrojeno. Skraćeni naziv „nadležno upravno tijelo“ koristi se kad se utvrđuje stvarna i mjesna nadležnost vezana područjem u skladu s ovim člankom.

Uz članak 8.

Odredbom ovoga članka utvrđuje se obveza vođenja registra birača po gradovima i općinama u Republici Hrvatskoj, odnosno po državama u inozemstvu. Adresni podaci unutar grada i općine temelje se na registru prostornih jedinica. Ovi podaci temelj su za raspored birača na biračka mjesta.

Uz članak 9.

Ovim člankom detaljnije se uređuje stvarna nadležnost upravnih tijela za vođenje registra birača, odnosno nabrajaju se poslovi koje ta tijela obavljaju od upisa u registar birača do brisanja iz registra birača kao i obavljanje drugih poslova određenih ovim Zakonom i posebnim zakonima kojima se uređuju izbori i referendum.

Uz članak 10.

Ovim člankom utvrđuje se sadržaj evidencije birača hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i evidencije birača hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj. Svaki od podataka propisan ovim člankom ima svoju svrhu. Osobito je potrebno istaknuti važnost osobnog identifikacijskog broja (OIB) kao jedinstvenog identifikatora koji služi za povezivanje podataka u službenim evidencijama na kojima se temelji registar birača, odnosno kod dohvaćanja podataka i kao takav je neophodan podatak u sadržaju registra birača. Također, bez OIB-a ne bi funkcionirala elektronička usluga e-Birači. S obzirom na to da naizgled nije nužan podatak za ostvarivanje biračkog prava, posebno se objašnjava svrha podataka o spolu. Podatak o spolu potreban je radi utvrđivanja uravnotežene zastupljenosti žena i muškaraca na kandidacijskim listama te za statističke i analitičke obrade. U ovom članku se među podacima koje sadrži registar birača navodi broj i status važenja osobne iskaznice. Taj podatak je potreban radi aktivne registracije po službenoj dužnosti koja će se provoditi samo za birače s važećom osobnom iskaznicom s inozemnom adresom i taj podatak će se dohvaćati samo u odnosu na te birače.

Odredbama ovoga članka propisuje se mjesto upisa i to na način da se hrvatski državljani s prebivalištem u Republici Hrvatskoj upisuju prema mjestu prebivališta u Republici Hrvatskoj dok se hrvatski državljani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj upisuju po državama i adresnom podatku u inozemstvu koji je za njih evidentiran u Republici Hrvatskoj u evidencijama tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove. Za točnost podataka u registru birača iznimno je važna točnost podataka o prebivalištu birača.

U slučaju promjene nekog od podataka u evidencijama na kojima se temelji registar birača, upisuje se bilješka o promjeni - pravna osnova promjene i datum promjene. O promjenama podataka, koji se ažuriraju automatskim dohvaćanjem podataka iz nadležnih evidencija, bilješke se unutar aplikacije registra birača automatski kreiraju i udio rada službenih osoba je sveden na minimum. Naime, ovo će biti moguće jer se paralelno s izradom ovoga Zakona radio i reinženjering aplikacije registra birača zasnovane na novim tehnologijama i s novim funkcionalnostima usmjerenim na ubrzanje i pojednostavljenje poslovnih procesa.

Bilješka o ostvarivanju prava na glasovanje na izborima za članove u Europski parlament u drugoj državi članici Europske unije upisuje se radi sprječavanja glasovanja hrvatskih državljana više od jedanput. Do brisanja te bilješke biraču je oduzeto pravo na glasovanje na izborima za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske. Slijedom toga, kad se provode izbori za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske na izvadcima se ne iskazuju birači koji imaju upisanu bilješku o ostvarivanju prava na glasovanje na izborima za članove u Europski parlament u drugoj državi članici Europske unije. Isto tako, ti birači ne mogu imati upisan poseban status u skladu s člankom 24. ovoga Zakona niti im se može izdati potvrda o biračkom pravu iz članka 47. ovoga Zakona. Ove mjere sukladne su Zakonu o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, a time i direktivama Europske unije (Direktiva Vijeća 93/109/EZ od 6. prosinca 1993. i Direktiva Vijeća 2013/1/EU od 20. prosinca 2012. o izmjeni Direktive 93/109/EZ).

Uz članak 11.

Ovim člankom uređuje se način podnošenja zahtjeva za upis, dopunu, ispravak ili promjenu podataka u registru birača. Dopuna podatka odnosi se na upis podatka koji nije upisan u registar birača, dok se ispravak, odnosno promjena odnose na već upisani podatak za koji birač tvrdi da nije točan ili ga želi promijeniti, odnosno izjasniti se drukčije. S obzirom na to da se većina podataka o biračima hrvatskim državljanima dohvaća automatski iz službenih evidencija po službenoj dužnosti, ova odredba se za birače hrvatske državljanke u biti odnosi samo na podatak o nacionalnosti. Radi ekonomičnosti i pojednostavljenja administrativnog postupanja, upravni postupak je predviđen samo u slučaju neusvajanja zahtjeva. U skladu s člankom 18. ovoga Zakona, ova odredba se odgovarajuće primjenjuje i na državljane drugih država članica Europske unije.

Ovim člankom propisana je i pravna zaštita. U vrijeme kad nisu raspisani izbori, protiv rješenja nadležnog upravnog tijela može se izjaviti žalba tijelu državne uprave nadležnom za poslove opće uprave, odnosno Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. U vrijeme raspisanih izbora zbog radnji povezanih s vrlo kratkim rokovima, redovni put pravne zaštite po prirodi stvari nije moguće ostvariti prije zaključivanja registra birača pa je stoga ostavljena samo mogućnost podnošenja tužbe Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske i to s vrlo kratkim rokovima (u roku od 24 sata od primitka rješenja). Put pravne zaštite i rokovi su postavljeni na način da je izvjesno da će o tužbi koja je podnesena zadnji dan kad po tijeku radnji može biti podnesena biti odlučeno do donošenja odluke o zaključenom registru birača.

Uz članak 12.

Prema članku 45. Ustava Republike Hrvatske birač je hrvatski državljanin s navršених 18 godina. Birači se upisuju u registar birača po službenoj dužnosti. Kod prvog upisa podaci se dohvaćaju iz službenih evidencija o prebivalištu i boravištu građana i osobnim ispravama. Dakle, birač hrvatski državljanin ne mora poduzimati nikakve radnje vezano uz upis u registar birača.

Uz članak 13.

Podaci u registru birača ažuriraju se automatskom razmjenom podataka između registra birača i službenih evidencija, odnosno dohvaćanjem podataka putem državne informacijske infrastrukture iz evidencija na čijim se podacima temelji registar birača. Time se osigurava točnost i ažurnost podataka u realnom vremenu, a razmjena podataka se odvija u sigurnom okruženju.

U slučaju dohvata podatka o promjeni prebivališta iz Republike Hrvatske u inozemstvo i obrnuto, birača će se automatski rasporediti u odgovarajuću evidenciju. Na ovaj način udjel rada službenih osoba sveden je na minimum.

U slučaju da se iz nadležne evidencije Ministarstva unutarnjih poslova dohvati podatak da je osobi, odnosno biraču prebivalište odjavljeno na „nepoznato“ (odjavio dosad poznato prebivalište, a nije prijavio novo mjesto i adresu prebivališta u Republici Hrvatskoj, odnosno državu i mjesto u inozemstvu ili je iz nekog razloga odjavljen po službenoj dužnosti od strane nadležne policijske uprave ili postaje), toga će se birača automatski označiti neaktivnim u registru birača dok ne regulira svoje prebivalište – prijavi svoje prebivalište u Republici Hrvatskoj, odnosno ne dojavu nadležnom tijelu državne uprave za unutarnje poslove svoje prebivalište u inozemstvu. Dok ima status „neaktivan“ birač se neće iskazivati na izvadcima iz registra birača ni u statistikama iz registra birača. Kao što je prethodno navedeno, registar birača se vodi po općinama i gradovima u Republici Hrvatskoj, odnosno po državama za inozemstvo i stoga je poznato i točno prebivalište ključan element za uredno vođenje registra birača i raspored birača na biračka mjesta. Na dan izbora ti birači će i dalje moći ostvariti svoje biračko pravo na temelju potvrde o biračkom pravu, a što je uređeno člankom 47. ovoga Zakona.

Uz članak 14.

Ovim se člankom propisuje mogućnost upisa, odnosno promjene podatka o nacionalnoj pripadnosti na temelju izjave birača. Ovaj podatak može se upisivati, odnosno mijenjati tokom cijele godine, a u vrijeme raspisanih izbora do zatvaranja registra birača.

U registar birača upisuju se samo podaci o nacionalnosti birača pripadnika hrvatskog naroda i pripadnika nacionalnih manjina za koje se provode izbori po osnovi nacionalne pripadnosti, a koje su navedene u izvorišnim odredbama Ustava Republike Hrvatske. Birači čiji upis u registru birača ne sadrži podatak o nacionalnosti, na izvadcima se navode na isti način kao i birači pripadnici hrvatskog naroda, odnosno bez podataka o nacionalnosti.

Uz članak 15.

Ovim člankom utvrđuju se razlozi brisanja birača iz registra birača. Iz registra birača brišu se osobe koje su izgubile biračko pravo smrću ili prestankom hrvatskog državljanstva. Temeljem dohvaćanih podataka iz nadležnih službenih evidencija, bilješka o brisanju automatski se kreira u aplikaciji registra birača te sadrži pravnu osnovu brisanja, datum smrti ili prestanka hrvatskog državljanstva i datum brisanja.

Uz članak 16.

Ovim člankom propisuje se da se birači za koje se ne zaprimi podatak o činjenici smrti nakon navršenih 110 godina života automatski označavaju neaktivnima u registru birača te se ne iskazuju u statistikama i na izvadcima sve dok se ne utvrdi činjenica života. Dakle, bez pravne činjenice o smrti, upis se ne briše, nego se samo deaktivira.

S ovim se problemom suočavaju i druge države, pa su stoga uvele različite modele administrativnog zatvaranja upisa (arhiviranje upisa, deaktivacija upisa i sl.) pod određenim uvjetima (godine života, nepoznato prebivalište, izostanak „signala života“ (plaćanje poreza, korištenje zdravstvenih usluga i dr. aktivnosti u odnosu na javnopravna tijela). Arhiviranje upisa u registru stanovništva ima primjerice Estonija.

Ovaj institut je potrebno uvesti zbog nedostatka formalnog podatka o činjenici smrti ili proglašenju nestale osobe umrlom, a koji najčešće ostaje nepoznat u odnosu na birače koji

nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj i nemaju druge pravne veze s Republikom Hrvatskom osim državljanstva.

S obzirom na to da je prema podacima Državnog zavoda za statistiku za 2024. i 2025. godinu prosječni životni vijek u Republici Hrvatskoj oko 79 godina uzeta je granica od 110 kao granica koja će najviše doprinijeti točnosti podataka u registru birača, a ujedno najmanje utjecati na birače. Birača se neće brisati iz registra birača bez formalne potvrde činjenice smrti i moći će ga se vrlo jednostavno ponovno aktivirati, doslovno jednim klikom, po službenoj dužnosti ako nadležno upravno tijelo iz drugih administrativnih izvora dobije potvrdu života ili na temelju aktivnosti samog birača prema nadležnom upravnom tijelu.

Uz članke 17.-19.

Ovim člancima utvrđuje se sadržaj evidencije birača državljana drugih država članica Europske unije koji ostvaruju svoje biračko pravo u Republici Hrvatskoj na izborima za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske, izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i lokalnom referendumu. Mjesto upisa određuje se prema mjestu njihova privremenog ili stalnog boravka u Republici Hrvatskoj uz ispunjavanje uvjeta i u roku određenim posebnim zakonima (Zakon o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske i Zakon o pravu državljana drugih država članica Europske unije u izborima za predstavnička tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave). U slučaju promjene podataka, upisuje se bilješka o promjeni u kojoj se navodi pravna osnova promjene i datum promjene. Za razliku od državljana Republike Hrvatske koji se u registar birača upisuju *ex offio*, državljani drugih država članica Europske unije upisuju se u registar birača na temelju osobnog zahtjeva. Zahtjev se može podnijeti tijekom cijele godine, a u vrijeme raspisanih izbora do isteka roka utvrđenog posebnim zakonima (najkasnije 30 dana prije dana izbora). Nadležno upravno tijelo dužno je osobu obavijestiti o statusu njezina zahtjeva, a u slučaju odbijanja zahtjeva stranci je osiguran isti put pravne zaštite kao i državljanima Republike Hrvatske. O promjeni osobnih podataka, o kojima se ne vodi službena evidencija u Republici Hrvatskoj, birač je u obvezi obavijestiti nadležno upravno tijelo. Osim ranije navedenoga, ovim člancima su propisani razlozi brisanja, način brisanja i sadržaj bilješke o brisanju. Državljanima drugih država članica Europske unije brišu se iz registra birača ako su izgubili biračko pravo smrću ili im je isto oduzeto sukladno propisima države čiji su državljani ili prestankom privremenog ili stalnog boravka u Republici Hrvatskoj ili ako to sami zatraže. Bilješka o brisanju unosi se u aplikaciju registra birača te sadrži pravnu osnovu brisanja i datum brisanja.

Uz članak 20.

Ovim člankom utvrđuje se pravo svakog birača da tijekom cijele godine može izvršiti uvid u svoj upis u registru birača i to putem sustava e-Građani ili neposredno u nadležnom upravnom tijelu. U stavku 2. se propisuje ovlaštenje za izdavanje potvrde o podacima upisanim u registar birača. Birač može zatražiti izdavanje potvrde samo za sebe, odnosno o svojim podacima upisanim u registar birača. Ova potvrda izdaje se u skladu s člankom 159. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, br. 47/09. i 110/21.).

Uz članak 21.

Ovim člankom uređuje se pravo uvida članova predstavničkih tijela u set podataka koji se odnosi na prezime, ime i prebivalište birača upisanih u registar birača uz nadzor službene osobe u nadležnom upravnom tijelu. Članovi predstavničkih tijela pravo uvida imaju dok obavljaju dužnost, sukladno posebnim zakonima. Institut uvida propisan je Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi u dijelu u kojem se uređuju prava i dužnosti članova predstavničkih tijela. Također, isto pravo uvida zastupnicima u Hrvatskom saboru propisano je

Zakonom o izborima zastupnika u Hrvatski sabor. Nadležno upravno tijelo priprema i omogućava uvid u navedeni set podataka u odgovarajućem obliku za pregled.

Na ovaj način omogućava se kontrola podataka u registru birača i jača povjerenje u točnost podataka. Kontrola i transparentnost stoje nasuprot zaštiti osobnih podataka i njihova je ravnoteža važna za postizanje oba cilja.

Uz članak 22.

Odredbama ovoga članka utvrđena je mogućnost davanja iz registra birača određenog seta osobnih podataka (ime, prezime i adresa prebivališta birača) sudionicima u izbornom postupku (političke stranke, nezavisne liste ili kandidati) ovisno o vrsti izbora ili referenduma te području, odnosno izornoj jedinici u kojoj se kandidiraju. Kada se provode izbori s osnova nacionalne pripadnosti pravovaljano predloženi kandidati mogu na pisani zahtjev zatražiti osim ranije navedenih podataka i podatak o nacionalnosti birača za nacionalnu manjinu ili grupu nacionalnih manjina za koju se kandidiraju. Ujedno, odredbama ovoga članka uređuje se način podnošenja zahtjeva za davanje podataka, nadležno tijelo kojem se podnosi zahtjev, rok u kojem se imaju pripremiti podaci kao i njihov oblik. Na sva druga pitanja zaštite osobnih podataka kao što su čuvanje povjerljivosti podataka, korištenje podataka za određenu svrhu, prestanak pristupa i uništenje podataka primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje zaštita osobnih podataka i nije ih potrebno niti bi bilo nomotehnički pravilno prepisivati ih u ovaj Zakon.

Ovim člankom doprinosi se ravnopravnom sudjelovanju svih sudionika u političkim aktivnostima, transparentnosti podataka, mogućnosti provjere točnosti podataka u registru birača, ali uvažavajući načelo razmjernosti u korištenju podacima u odnosu na zaštitu osobnih podataka birača.

Uz članak 23.

Ovim člankom propisuje se obveza Ministarstva, odnosno nadležnog upravnog tijela da nakon raspisanih izbora ili referenduma, ovisno o vrsti izbora ili referenduma i području na kojem se provode, u određenom roku objave na mrežnim stranicama uputu biračima o načinu, mjestu, vremenu i zakonskim rokovima za podnošenje zahtjeva za uvid, upis, dopunu, ispravak ili promjenu podataka u registru birača i zahtjeva za upis posebnih statusa ili za izdavanje potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta. U slučaju raspisivanja izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državnog referenduma utvrđena je obveza i diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske da objave na svojim mrežnim stranicama upute biračima o podnošenju zahtjeva za prethodnu ili aktivnu registraciju. U vrijeme kada nisu raspisani izbori ili referendum ne postoji zakonsko ograničenje za podnošenje zahtjeva za upis, dopunu, ispravak ili promjenu podataka u registru birača, odnosno zahtjev se može podnijeti tijekom cijele godine. U vrijeme raspisanih izbora ili referenduma to se može učiniti do najkasnije deset dana prije dana određenog za održavanje izbora ili referenduma. U vrijeme raspisanih izbora na kojima je sukladno posebnim zakonima kojima se uređuju izbori i referendum (Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, Zakon o izboru Predsjednika Republike Hrvatske, Zakon o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske i Zakon o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave) dopušteno glasovanje izvan mjesta prebivališta, zahtjeve za posebni status i za izdavanje potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta birači mogu podnositi od dana raspisivanja do najkasnije deset dana prije dana određenog za održavanje izbora ili državnog referenduma. Ovaj rok od deset dana za birače se čini često nepotrebno dug i ograničavajući, ali treba imati u vidu organizaciju, pripremu i otpremu izbornih materijala u inozemstvo.

Uz članak 24.

Posebnim zakonima kojima se uređuju izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske i državni referendum propisana je mogućnost da se biračko pravo može ostvariti i izvan mjesta prebivališta. U tom slučaju birač treba unaprijed znati i planirati gdje će se zateći na dan izbora ili referenduma. Upisom posebnog statusa (privremenog upisa, prethodne registracije, aktivne registracije ili izdane potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta) u registru birača se ne mijenja prebivalište birača nego samo mjesto glasovanja za konkretne izbore ili referendum. Poseban status odnosi se samo na raspisane izbore ili referendum i automatski se briše iz aplikacije registra birača nakon provedbe izbora ili referenduma za koje je upisan.

Uz članak 25.

Ovim člankom utvrđeno je da se u vrijeme raspisanih izbora, za birače koji već imaju upisan poseban status, ne provodi, do brisanja posebnog statusa, ažuriranje podataka o prebivalištu dohvaćeno iz evidencije Ministarstva unutarnjih poslova. Automatsko ažuriranje podataka o prebivalištu dovelo bi do situacija da više ne bi u svim slučajevima bili ispunjeni uvjeti za odobrenje i upis već prethodno zatraženog posebnog statusa. Stoga, podneseni i odobreni zahtjev za posebnim statusom ima prednost pred redovnim ažuriranjem podataka. Nakon izbora i brisanja posebnog statusa, podaci o prebivalištu će se automatski ažurirati.

Uz članak 26.

Ovim člankom utvrđuje se način podnošenja zahtjeva za privremeni upis, prethodnu i aktivnu registraciju. Građane se primarno želi potaknuti da zahtjeve podnose elektronički putem sustava e-Građani. Za birače koji do deset dana prije dana održavanja izbora ili referenduma neće navršiti 18 godina, ali će biti punoljetni na dan izbora ili referenduma, zahtjev za upis posebnog statusa za njih podnose njihovi zakonski zastupnici. Ovim člankom se utvrđuje i mogućnost odustanka ili izmjene zahtjeva za upisom posebnog statusa i to do deset dana prije dana održavanja izbora ili referenduma. O podnošenju zahtjeva, odustanku ili izmjeni zahtjeva u aplikaciju registra birača se unosi bilješka koja sadrži i podatak o načinu podnošenja zahtjeva.

Uz članak 27.

S obzirom na mogućnost ponovljenih izbora (drugi krug) za Predsjednika Republike Hrvatske, ovim člankom propisuje se da birači mogu prilikom podnošenja zahtjeva za privremeni upis, prethodnu registraciju ili aktivnu registraciju zatražiti poseban status samo za prvi krug, za prvi i drugi krug ili samo za drugi krug glasovanja.

Uz članak 28.

Ovim člankom se utvrđuje da se zahtjevi podneseni putem sustava e-Građani automatski obrađuju i bilježe u registru birača. Kontrola na ovaj način zaprimljenih i obrađenih zahtjeva od strane nadležnih upravnih tijela osigurana je prema članku 34. ovoga Zakona.

Uz članak 29.

Ovim člankom utvrđuje se da birači koji imaju upisan poseban status na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor glasuju za kandidate izborne jedinice prema mjestu svog prebivališta, odnosno nacionalnoj pripadnosti. To znači da neovisno o promjeni mjesta glasovanja birač i dalje glasuje za kandidate izborne jedinice prema mjestu svog prebivališta, a ne kandidate izborne jedinice prema mjestu glasovanja. Među ostalim, i zato se registar birača zatvara deset dana prije dana izbora, kako bi se osiguralo vrijeme za planiranje, pripremu i dostavu izbornih materijala na biračka mjesta i na područja drugih izbornih jedinica za birače koji će glasati izvan mjesta prebivališta.

Uz članak 30.

Ovim člankom uređuje se mogućnost privremenog upisa za područje drugog grada ili općine birača s prebivalištem u Republici Hrvatskoj kad se provode izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državni referendum. Iznimno, kad se provode izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, birači se mogu privremeno upisati za područje drugog naselja unutar istoga grada ili općine u kojoj imaju prebivalište pod uvjetom da se radi o istoj izbornoj jedinici. Birači mogu zahtjev za privremeni upis u registar birača podnijeti putem sustava e-Građani (prema članku 26. ovoga Zakona) ili bilo kojem upravnom tijelu u Republici Hrvatskoj, neovisno o mjestu prebivališta ili mjestu gdje će se birač zateći na dan izbora odnosno referenduma. Poslove upisa privremenog upisa u registar birača obavlja tijelo kojemu je zahtjev podnesen. Na ovaj način osigurana je široka dostupnost upravnih tijela biračima za podnošenje zahtjeva. Istovremeno, ovim uređenjem podiže se učinkovitost upravnih tijela jer tijelo koje je neposredno zaprimilo zahtjev isti i rješava bez daljnjih prosljeđivanja nadležnom upravnom tijelu prema mjestu prebivališta birača kako je to dosad bilo te posljedično smanjuje mogućnost greške ili propusta.

Uz članak 31.

Kako bi birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj mogli ostvariti svoje biračko pravo u inozemstvu, na izborima za koje je posebnim zakonima dopušteno glasovanje izvan mjesta prebivališta, moraju se prethodno registrirati za inozemstvo, odnosno za područje određenog diplomatsko-konzularnog predstavništva. Birači hrvatski državljani mogu zahtjev za prethodnu registraciju podnijeti putem sustava e-Građani ili bilo kojem upravnom tijelu u Republici Hrvatskoj ili bilo kojem diplomatsko-konzularnom predstavništvu u inozemstvu, neovisno o mjestu prebivališta ili mjestu gdje će se zateći na dan izbora ili referenduma. Daljnjem pojednostavljenju ovoga postupka doprinosi odredba prema kojoj poslove upisa prethodne registracije u registar birača obavlja tijelo kojemu je zahtjev podnesen. Time se smanjuje broj radnji odnosno administrativnih koraka koje ovlašteni službenik mora poduzeti u aplikaciji registra birača da bi proveo postupak prethodne registracije u odnosu na dosadašnje uređenje. Naime, prema dosadašnjem uređenju, zahtjev koji je zaprimilo stvarno nadležno, ali mjesno nenadležno tijelo, morao se proslijediti na rješavanje stvarno i mjesno nadležnom tijelu. Novim uređenjem broj koraka, odnosno klikova, bitno je smanjen, a što za birače znači brže i pouzdanije rješavanje njihovih zahtjeva.

Uz članak 32.

Ovim člankom uređuje se aktivna registracija birača koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj za izbore za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državni referendum. Ovisno o činjenici imaju li ti birači važeću osobnu iskaznicu s podatkom o prebivalištu izvan Republike Hrvatske, bit će registrirani po službenoj dužnosti za biračko mjesto diplomatsko-konzularnog predstavništva prema inozemnoj adresi ili će biti aktivno registrirani na temelju osobnog zahtjeva ako nemaju važeću osobnu iskaznicu s inozemnom adresom ili ako žele glasovati na biračkom mjestu drugog diplomatsko-konzularnog predstavništva ili u Republici Hrvatskoj.

Pravila koja se odnose na birače koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj djelomično odstupaju od pravila koja se odnose na birače s prebivalištem u Republici Hrvatskoj iz više razloga. Prema Zakonu o osobnoj iskaznici („Narodne novine“, br. 62/15., 42/20., 144/20., 114/22. i 18/24.) hrvatski državljani koji nema prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj može ishoditi osobnu iskaznicu u koju se upisuje podatak o njegovu prebivalištu izvan Republike Hrvatske prema podacima o prebivalištu ispisanim u javnoj ispravi koju mu je izdalo nadležno tijelo države u kojoj ima prijavljeno prebivalište ili odobren boravak. Hrvatskim

državljanima koji nemaju prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj osobna iskaznica ne služi kao dokaz njihova prebivališta. Upravo iz razloga jer im ta osobna iskaznica ne služi kao dokaz prebivališta i jer ju nemaju obvezu mijenjati ako promijene prebivalište, aktivna registracija po službenoj dužnosti ne ide uvijek i bez iznimke u prilog biračima. Ona je za njih administrativno rasterećenje u smislu da ne moraju sami poduzeti nikakve dodatne radnje, ali u situaciji kad ih se po službenoj dužnosti registrira za biračko mjesto diplomatskog-konzularnog predstavništva na području kojeg oni više stvarno ne prebivaju, to im može bitno otežati ostvarivanje biračkog prava. Od uvođenja aktivne registracije po službenoj dužnosti vode se rasprave o njezinoj svrhovitosti i koristi za birače i mišljenja su podijeljena, a korist u prvom redu ovisi, kao i u drugim slučajevima, od uredne prijave prebivališta, odnosno obavješćivanja Ministarstva unutarnjih poslova o svojoj adresi u inozemstvu. Stoga, aktivna registracija po službenoj dužnosti je ograničena na birače koji imaju važeću osobnu iskaznicu s inozemnom adresom uz pretpostavku da će se na taj način postići ravnoteža između administrativnog rasterećenja birača (da se ne moraju aktivno registrirati na osobni zahtjev) i ostvarivanja biračkog prava na području na kojem stvarno borave.

Zahtjev za aktivnu registraciju birači mogu podnijeti bilo kojem diplomatsko-konzularnom predstavništvu ili bilo kojem upravnom tijelu u Republici Hrvatskoj, neovisno o mjestu prebivališta ili mjestu gdje će se zateći na dan izbora odnosno referenduma.

Aktivna registracija ima svoju svrhu i u smislu planiranja i dostave dostatnog biračkog materijala na biračka mjesta u inozemstvu kao i izrade izvadaka za inozemstvo.

Birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a ne budu aktivno registrirani po službenoj dužnosti ili na osobni zahtjev, na izborni dan će i dalje moći ostvariti svoje biračko pravo na temelju potvrde o biračkom pravu u skladu s člancima 47. i 48. ovoga Zakona. Zajednički cilj spomenutih odredbi je omogućavanje ostvarivanja biračkog prava svakom biraču koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj uz što manje administrativnog tereta, a istovremeno uz osiguravanje uredne provedbe demokratskih procesa glede osiguranja dostatne količine biračkog materijala i sprečavanja dvostrukog glasovanja. Biraču koji je aktivno registriran ne može se na izborni dan izdati potvrda o biračkom pravu. Biraču koji nije aktivno registriran može se izdati jedna potvrda o biračkom pravu.

Uz članak 33.

Osim privremenog upisa i prethodne registracije, birači s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji će se na dan održavanja izbora za Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državnog referenduma zateći izvan mjesta prebivališta u Republici Hrvatskoj ili izvan granica Republike Hrvatske, mogu zatražiti potvrdu za glasovanje izvan mjesta prebivališta bez navođenja mjesta boravka na dan izbora. U slučaju privremenog upisa i prethodne registracije birač unaprijed mora znati gdje će se zateći na dan izbora, međutim, u slučajevima kad to nije moguće, birač može zatražiti potvrdu za glasovanje izvan mjesta prebivališta. Ovdje je potrebno istaknuti da kad se provode izbori za koje je Republika Hrvatska jedna izborna jedinica, potvrda za glasovanje izvan mjesta prebivališta ne sadrži podatak o mjestu boravka na dan izbora jer birač s potvrdom može glasovati na bilo kojem biračkom mjestu u Republici Hrvatskoj ili u bilo kojem od određenih diplomatsko-konzularnih predstavništava u inozemstvu. Međutim, kad se provode izbori za zastupnike u Hrvatski sabor potvrda sadrži podatak o mjestu i adresi boravka u Republici Hrvatskoj, odnosno državi i diplomatsko-konzularnom predstavništvu gdje će se birač zateći na dan izbora ili državnog referenduma jer je potrebno unaprijed osigurati da na tim biračkim mjestima budu dostupni glasački listići njegove izborne jedinice.

Zahtjev za izdavanjem potvrde podnosi se osobno i neposredno u upravnom tijelu, neovisno o mjestu prebivališta birača. Isto tako, potvrda se izdaje osobno i neposredno biraču istoga dana kada je i zatraži. Ovdje treba napomenuti da bi traženje potvrde trebalo predstavljati iznimku samo za one slučajeve kad birač zaista ne zna gdje će se zateći na dan izbora, a u svim drugim slučajevima bi radi administrativnog rasterećenja kako birača tako i službenih osoba trebalo podnositi zahtjev za privremeni upis ili prethodnu registraciju putem sustava e-Građani. Propisuje se osobno podnošenje zahtjeva kao i preuzimanje potvrda jer su se analizom dosadašnjeg stanja pokazale manjkavosti podnošenja zahtjeva poštom i slanja potvrda poštom u smislu omogućavanja ostvarivanja biračkog prava i izvjesnosti isporuke do izbornog dana. Kao što je prethodno istaknuto jedan birač može imati zabilježen jedan poseban status (članak 24.) i ako je biraču izdana potvrda ona mu se ne može ponovno izdati. Isto tako ne smije i ne može mu se izdati potvrda o biračkom pravu iz članka 47. ovoga Zakona. Po dosadašnjem uređenju kad se potvrda mogla zatražiti i slati poštom (a mora se slati u fizičkom obliku jer se izdaje na propisanom i zaštićenom obrascu) događale su se situacije, prema navodima birača, da pošta, odnosno potvrda nije stigla na vrijeme ili da je dostavljena na krivu adresu.

Potvrda se izdaje u jednom primjerku i aplikacija registra birača onemogućava izdavanje druge potvrde istom biraču.

Kada se provode izbori za Predsjednika Republike Hrvatske biraču se na njegov zahtjev može izdati jedna potvrda za izbor ili ponovljeni izbor, odnosno za prvi ili drugi krug ili dvije potvrde za izbor i ponovljeni izbor, odnosno za prvi i za drugi krug glasovanja.

Iznimno, kako bi se pripadnicima u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu omogućilo da nesmetano ostvare svoje biračko pravo, odredbama ovoga članka je propisano da tim biračima potvrde izdaje upravno tijelo Grada Zagreba. Zahtjevi birača za izdavanje potvrda dostavljaju se posredno putem tijela državne uprave nadležnog za poslove obrane. Upravno tijelo Grada Zagreba ovim biračima dostavlja potvrde putem tijela državne uprave nadležnog za poslove obrane.

O izdanim potvrdama upisuje se bilješka u aplikaciji registra birača u trenutku izdavanja potvrde.

U odnosu na dosadašnje uređenje, biračima je djelomično sužena mogućnost načina podnošenja zahtjeva za izdavanjem potvrda, međutim, s druge strane proširena je dostupnost upravnih tijela, odnosno stvarna nadležnost za izdavanje potvrda na sva upravna tijela, neovisno o mjestu prebivališta birača. Smatra se da je na ovaj način postignut primarni cilj - osigurati ostvarivanje biračkog prava. Potvrdu bi kao što je prethodno istaknuto trebalo tražiti iznimno - kad birač zaista ne zna gdje će se zateći na dan izbora.

Uz članak 34.

Radi praćenja statusa zahtjeva i promjena mjesta glasovanja te kontrole podataka i izrade izvadaka, u aplikaciji registra birača mogu se izraditi posebni popisi po kategorijama birača koji su se radi glasovanja privremeno upisali izvan mjesta prebivališta, prethodno i aktivno registrirali te kojima je izdana potvrda za glasovanje izvan mjesta prebivališta. Predmetni popisi su, ovisno o vrsti posebnih statusa, dostupni nadležnim upravnim tijelima koja vode registar birača, upravnim tijelima koja su provela zahtjev za upis posebnog statusa i diplomatsko-konzularnim predstavništvima. Dakle, riječ je o alatu za praćenje i kontrolu obavljenih poslova i na raspolaganju su nadležnim tijelima sukladno njegovim potrebama.

Uz članak 35.

U ovom članku navode se posebne kategorije birača koje glasuju na posebnim biračkim mjestima sukladno posebnim zakonima kojima se uređuju izbori i referendum - Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, Zakonu o izboru Predsjednika Republike Hrvatske, Zakonu o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske i Zakonu o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U odnosu na manje izričajne razlike kojima se imenuju posebne kategorije birača između zakona kojima se uređuju izbori i referendum i ovoga Zakona, ističe se da se u ovome Zakonu navode na način kako se navode u posebnim zakonima kojima uređuje obrana i socijalna skrb. Tijelo državne uprave nadležno za poslove socijalne skrbi posebno je istaknulo da su prema članku 162. Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, br. 18/22., 46/22., 119/22., 71/23., 156/23. i 61/25.) Hrvatski zavod za socijalni rad, Obiteljski centar, dom socijalne skrbi i centar za pomoć u kući ustanove socijalne skrbi. Međutim, djelatnost socijalne skrbi obavljaju i udruge, vjerske organizacije i druge pravne osobe, fizičke osobe kao obrtnici i udomiteljske obitelji. S obzirom na to da korisnici ostvaruju usluge smještaja ili organiziranog stanovanja kod pružatelja socijalnih usluga koji nisu i ne moraju biti isključivo ustanove socijalne skrbi predlaže se na ovaj način obuhvatiti i te korisnike.

Uz članak 36.

Odredbama ovoga članka utvrđuje se obveza zapovjedništvima postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske, trgovačkim društvima - vlasnicima brodova i vlasnicima plutajućih objekata, upravama kaznionica, zatvora ili odgojnih zavoda i odgovornim osobama - pružateljima usluga smještaja ili organiziranog stanovanja u sustavu socijalne skrbi dostave podataka o biračima koji će glasovati na posebnim biračkim mjestima upravnim tijelima za vođenje registra birača. Za Oružane snage i operacije potpore miru, operacije odgovora na krize, humanitarne operacije i druge aktivnosti u inozemstvu to je upravno tijelo Grada Zagreba. Za članove posade pomorskih i riječnih brodova, osobe lišene slobode i korisnike smještaja ili organiziranog stanovanja u sustavu socijalne skrbi to su upravna tijela prema sjedištu pravne osobe. Podaci se trebaju dostaviti čim se utvrde, a najkasnije do deset dana prije dana određenoga za održavanje izbora ili državnog referenduma.

Uz članak 37.

Ovim člankom utvrđuje se rok zatvaranja registra birača (deset dana prije dana održavanja izbora ili referenduma). Prije zatvaranja registra birača u registar se upisuju i osobe koje će na dan izbora navršiti 18 godina života i to po službenoj dužnosti u skladu s člankom 12. ovoga Zakona. U razdoblju koje prethodi postupku zatvaranja registra birača upravna tijela i diplomatsko-konzularna predstavništva dužna su s pažnjom i odgovornošću obaviti sve poslove vezane za pripremu registra birača. Posebno je potrebno pratiti da su svi uredno podneseni zahtjevi za posebnim statusima pravovremeno riješeni i uneseni u registar birača.

Nakon zatvaranja registra birača nisu dopuštene promjene ili unos podataka u registar birača, osim na temelju odluka Visokog upravnog suda iz članka 11. stavka 5. ovoga Zakona, na temelju zahtjeva birača koji su podneseni do zatvaranja registra birača, ali su zaprimljeni nakon zatvaranja registra birača i unosa na temelju članka 47. ovoga Zakona. Promjene na temelju odluka Visokog upravnog suda i na temelju zahtjeva birača za upisom posebnog statusa provode se najkasnije do donošenja odluke o zaključenom registru birača. Nakon toga (nakon dodatnih pet dana od zatvaranja registra birača), nikakve promjene nisu moguće jer se mora pristupiti izradi izvadaka, njihovom ispisu i pripremi za dostavu nadležnim izbornim povjerenstvima.

Kad bi se promjene provodile, primjerice, do pred sami izborni dan ne bi bilo moguće pravovremeno pripremiti točne izvratke i dostaviti ih izbornim povjerenstvima.

Uz članak 38.

Ovim člankom utvrđuje se da kada se održavaju izbori u pojedinim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave ili se provodi lokalni referendum da se zatvara samo dio registra birača za područje za koje se provode izbori ili lokalni referendum.

Uz članak 39.

Ovim člankom utvrđuje se nadležnost i rok za donošenje odluke o zaključenom registru birača. U roku od pet dana od dana zatvaranja registra birača, ovisno o vrsti izbora ili referenduma, ministar nadležan za poslove opće uprave ili župan, dužni su donijeti odluku o zaključenom registru birača. Duže razdoblje za donošenje odluke o zaključenom registru birača od dana zatvaranja registra (dosad bila dva dana) propisano je s ciljem da se upravnim tijelima i diplomatsko-konzularnim predstavništvima ostavi dovoljno vremena za rješavanje zahtjeva za posebnim statusima. Prema dosadašnjem uređenju, a zbog kratkih rokova između zatvaranja i zaključivanja registra birača, gotovo se bez iznimke moralo donositi rješenje o izmjeni rješenja zbog rješavanja zahtjeva podnesenih u zakonskom roku, ali koji su zaprimljeni nakon donošenja rješenja, a što je posljedično značilo ponovnu izradu izvadaka za biračka mjesta na koja je utjecala promjena. To je također predstavljalo izazov pravovremene dostave izvadaka nadležnim povjerenstvima. Ujedno, zamijenjen je dosad korišteni pojam „rješenje“ s pojmom „odluka“ jer se pojam „rješenje“ koristi, u pravilu, u upravnim postupcima kad se odlučuje o upravnoj stvari, a što u konkretnom slučaju nije riječ.

Uz članak 40.

Ovim člankom utvrđuje se sadržaj odluke o zaključenom registru birača ovisno o vrsti izbora ili referenduma.

Uz članak 41.

Ovim člankom propisuje se obveza objave odluke o zaključenom registru birača i statističkih podatka o broju birača na mrežnoj stranici Ministarstva, odnosno nadležnog upravnog tijela i dostave Državnom izbornom povjerenstvu.

Uz članak 42.

Ovim člankom utvrđena je obveza nadležnog upravnog tijela da na temelju podataka iz zaključenog registra birača rasporedi birače na odgovarajuća biračka mjesta i izradi izvratke prema utvrđenim biračkim mjestima. Ovim člankom propisan je sadržaj i oblik izvadaka. Izvadci se mogu izraditi u elektroničkom i fizičkom obliku, međutim, oblik izvadaka ovisi o tehničkim pretpostavkama za korištenje određenog oblika izvadaka na svim biračkim mjestima. U slučaju istodobne provedbe više vrsta izbora ili referenduma izvadci se izrađuju za svake izbore ili referendume posebno.

S obzirom na uvođenje mjesta za potpis birača na izvratku - Državno izbornom povjerenstvo propisat će redosljed izbornih radnji u odnosu na popunjavanje mjesta za potpis birača.

Uz članke 43.-45.

Člankom 43. propisano je kako se označavaju izvadci. Izvadak A sadrži podatke o biračima koji će glasovati na biračkom mjestu prema mjestu svoga prebivališta (redovno biračko mjesto). S obzirom na mogućnost glasovanja izvan mjesta prebivališta sukladno posebnim zakonima, izvadak B sadrži podatke o biračima koji će glasovati izvan mjesta prebivališta.

Prema članku 44. kada se provode izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, birači pripadnici nacionalnih manjina, a koji imaju pravo na zastupljenost u Hrvatskom saboru, iskazuju se na izvadcima A i B. U tom slučaju izvadci, osim podataka iz članka 42. ovoga Zakona, sadrže i podatke o izornoj jedinici i pripadnosti nacionalnoj manjini (rimskim brojevima od I do VI označavaju se nacionalne manjine, odnosno grupe nacionalnih manjina kako slijedi: I srpska; II mađarska; III talijanska; IV češka i slovačka; V austrijska, bugarska, njemačka, poljska, romska, rumunjska, rusinska, ruska, turska, ukrajinska, vlaška i židovska; VI albanska, bošnjačka, crnogorska, makedonska i slovenska).

Sukladno posebnom izbornom zakonu, kad se provode izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, biračima pripadnicima nacionalnih manjina je dana mogućnost da se na biračkom mjestu izjasne žele li glasati za opću listu izborne jedinice ili za listu kandidata XII. izborne jedinice. Kada se provode izbori po osnovi nacionalne pripadnosti sukladno Zakonu o lokalnim izborima i Zakonu o izboru vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, za svako biračko mjesto izrađuju se posebni izvadci po osnovi nacionalne pripadnosti.

Kada se provode izbori za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske na izvadcima se ne iskazuju birači koji imaju upisanu bilješku o ostvarivanju prava na glasovanje na izborima za članove u Europski parlament u drugoj državi članici Europske unije kako bi se osiguralo da hrvatski državljani ne glasaju više o jedanput.

Člankom 45. propisuje se obveza i rok u kojem su nadležna upravna tijela dužna nadležnim izbornim povjerenstvima dostaviti izvratke.

Uz članak 46.

Ovim člankom uređuje se izrada izvratka za inozemstvo od strane nadležnih diplomatsko-konzularnih predstavništava prema utvrđenim biračkim mjestima kad se provode izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske i državni referendum. Na ovaj način ujednačava se praksa izrade izvadata za biračka mjesta u Republici Hrvatskoj i izvan Republike Hrvatske i pojednostavljuje postupanje na izborni dan. Za razliku od dosadašnjeg popisa za glasovanje koji se na izborni dan ručno sastavljao na temelju popisa aktivno registriranih birača, prethodno registriranih birača i potvrda za glasovanje izvan mjesta prebivališta, izvadak za inozemstvo će se izrađivati na temelju podataka iz zaključenog registra birača bez dodatnog ručnog prepisivanja u popis za glasovanje.

Izvadak sadrži prethodno i aktivno registrirane birače za biračko mjesto te se dodatno upisuju birači koji su glasovali na temelju potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta.

Uz članke 47. i 48.

Ovim člankom utvrđuje se da hrvatski državljani koji imaju biračko pravo, a nisu upisani u izvratke dostavljene na biračka mjesta, mogu na dan izbora ili referenduma svoje pravo glasovanja ostvariti na temelju potvrde o biračkom pravu. Ova odredba odnosi se na birače koji su upisani u registar birača, ali iz određenih razloga propisanih ovim Zakonom ili zbog teško predvidive, ali moguće, tehničke pogreške nisu upisani na izvratke kao i na birače koji su hrvatski državljani s navršених 18 godina, ali iz nekog razloga nisu uopće upisani u registar birača.

Biraču koji nije upisan u registar birača ili je označen neaktivnim u skladu s člankom 13. stavkom 3. ili člankom 16. ovoga Zakona potvrda se može izdati nakon što ga nadležno upravno

tijelo upiše u odgovarajuću evidenciju, odnosno ponovno aktivira i suglasi se s izdavanjem potvrde. Upis u odgovarajuću evidenciju obavlja se prema dosadašnjoj praksi, a ovlaštena službena osoba podatke za upis utvrđuje na temelju podataka u dostupnim službenim evidencijama i odgovarajućim ispravama birača. U odnosu na upis ili aktivaciju birača kojemu potvrdu izdaje diplomatsko-konzularno predstavništvo te davanje suglasnosti za izdavanje potvrde, ističe se da se to obavlja udaljeno kroz aplikaciju registra birača u komunikaciji između diplomatsko-konzularnog predstavništva koje unosi potrebne podatke birača i nadležnog upravnog tijela koje provjerava te podatke i ovisno o utvrđenom daje ili uskraćuje suglasnost za izdavanje potvrde.

Biraču s prebivalištem u Republici Hrvatskoj potvrdu o biračkom pravu izdaje nadležno upravno tijelo prema mjestu prebivališta birača u Republici Hrvatskoj. Za sve druge kategorije birača: biraču bez prebivališta u Republici Hrvatskoj koji je upisan u registar birača, ali nije aktivno registriran; biraču koji je upisan u registar birača, ali je označen neaktivnim temeljem članka 13. stavka 3. ovoga Zakona; biraču koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj i nije upisan u registar birača potvrdu može izdati bilo koje diplomatsko-konzularno predstavništvo, prema utvrđenim biračkim mjestima, pred kojim se zatekao.

Uz članak 49.

Ovim člankom propisuje se ovlast ministra nadležnog za poslove opće uprave za donošenje pravilnika o obrascima, sadržaju, izgledu i obliku potvrda iz članka 33. i 47. ovoga Zakona.

Uz članke 50. i 51.

Ovim člancima propisuje se obveza Državnog izbornog povjerenstva da obavijesti Ministarstvo o objavi odluke o ponavljanju izbora za Predsjednika Republike Hrvatske i o objavi rezultata izbora za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i to odmah nakon objave na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Po objavi odluke o ponavljanju izbora za Predsjednika Republike Hrvatske i održavanju drugog ili trećeg kruga glasovanja za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana otvara se registar birača te se prije njegovog ponovnog zatvaranja (10 dana prije dana izbora) obavljaju sve pripremne radnje kao i za prvi krug.

Birači mogu po određivanju datuma ponavljanja izbora za Predsjednika Republike Hrvatske podnijeti novi zahtjev za privremeni upis izvan mjesta prebivališta, prethodnu ili aktivnu registraciju te zahtjev za izdavanje potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta, izmijeniti prethodno podnesene zahtjeve u dijelu u kojem se odnose na drugi krug, kao i odustati od prethodno podnesenih zahtjeva prema odredbama ovoga Zakona kojima se uređuju posebni statusi birača. Svi novi zahtjevi, promjene i odustanci od zahtjeva moraju se provesti u registru birača prije njegovog ponovnog zatvaranja.

Uz članak 52.

Ovim člankom utvrđuje se uvjet za otvaranje registra birača. Registar birača se ponovno otvara nakon objave konačnih rezultata izbora ili referenduma.

Uz članak 53.

Ovim člankom uređuje se upravni nadzor nad obavljanjem poslova povjerenim ovim Zakonom.

Uz članke 54. i 55.

Ovim člancima uređuje se pravo pristupa registru birača od strane drugih tijela, pored Ministarstva i upravnih tijela županija i Grada Zagreba nadležnih za registar birača.

Pravo pristupa i pravo rada u registru birača imaju ovlaštene službene osobe diplomatsko-konzularnih predstavništava, i to od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske, članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske ili državnog referenduma do objave konačnih rezultata izbora ili državnog referenduma u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Pravo pristupa podacima iz registra birača ima Državno izborno povjerenstvo i nadležna izborna povjerenstva u svrhu provjere podataka kandidata i birača podupiratelja kandidature i to od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora do proteka rokova za zaštitu izbornog prava u postupku kandidiranja sukladno posebnim zakonima kojima se uređuju izbori. Ovdje se napominje da Državno izborno povjerenstvo i nadležna izborna povjerenstva, odnosno njihove ovlaštene osobe, nemaju izravan pristup aplikaciji registra birača nego putem servisa dobivaju pristup potrebnim podacima za obavljanje radnji koje su u njihovoj nadležnosti.

Uz članak 56.

Ovim člankom utvrđuje se nadležnost Ministarstva za vođenje jedinstvenog informacijskog sustava registra birača. Vođenje jedinstvenog informacijskog sustava registra birača znači ustrojavanje, upravljanje i održavanje informacijskog sustava kojim se omogućava sigurna i učinkovita razmjena podataka, interoperabilnost, smanjenje administrativnog opterećenja, smanjenje rizika ljudske pogreške te pružanje e-usluga. Izrada poslovnog rješenja, uspostava informacijskog sustava registra birača, njegovo tehničko održavanje i nadogradnja povjerava se pravnoj osobi od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku kojoj su predmet poslovanja usluge iz područja obrade podataka i informacijskih tehnologija radi sigurnosti i osiguranja kontinuiteta obavljanja poslova. Za sustav koji je od neizostavne važnosti za uredno funkcioniranje demokratskih procesa, kao što je provedba izbora, ne može se dopustiti mogućnost dovođenja u situaciju da nema ugovorenog izvršitelja obrade podataka i održavanja sustava jer primjerice redovni postupak javne nabave traje dulje od očekivanog i sl.

Uz članak 57.

Ovim člankom propisuje se obveza trajnog čuvanja u elektroničkom obliku baze podataka zaključenog registra birača za pojedine izbore ili referendume.

Uz članak 58.

Ovim člankom određuje se Ministarstvo za voditelja obrade. U svrhu jačanja povjerenja javnosti u točnost i ažurnost podataka u registru birača ovim člankom predviđa se i objava otvorenih podataka iz registra birača. Podaci će se objavljivati na portalu otvorenih podataka, a što je podatkovni čvor koji služi za prikupljanje, kategorizaciju i distribuciju otvorenih podataka. Otvoreni podaci su podaci dostupni u otvorenim oblicima koji se mogu za bilo koju namjenu slobodno koristiti, ponovno uporabiti i dijeliti. Otvoreni podaci u smislu ovoga članka su anonimni statistički podaci iz kojih se ne može izravno ni neizravno otkriti identitet pojedinog birača, primjerice, broj birača po općinama, gradovima, županijama, izbornim jedinicama i sl. i njihova prosječna dob. Drugim riječima, neće se javno objavljivati osobni podaci kao što su osobno ime, OIB, spol, nacionalnost i drugi osobni podaci iz članaka 10. i 17. ovoga Zakona.

Ministarstvo obradu osobnih podataka može povjeriti izvršitelju obrade sukladno propisima kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

Uz članak 59.

Ovim člankom utvrđuje se da su pored Ministarstva, a u okviru obavljanja poslova utvrđenih ovim i posebnim zakonima kojima se uređuju izbori i referendum, voditelji obrade osobnih

podataka i upravna tijela, diplomatsko-konzularna predstavništva, Državno izborno povjerenstvo i nadležna izborna povjerenstva. Voditelji obrade osobnih podataka su i sudionici u izbornom postupku iz članka 22. ovoga Zakona u okviru obavljanja političke aktivnosti. Državno izborno povjerenstvo i nadležna izborna povjerenstva ovlaštena su u postupcima provjere kandidatura, obradu osobnih podataka povjeriti izvršitelju obrade.

Uz članak 60.

Na izbore za članove vijeća mjesnih odbora na odgovarajući način primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na raspoređivanje birača i izradu izvadaka prema utvrđenim biračkim mjestima i dostavu izvadaka nadležnim izbornim povjerenstvima. Navedeno se odnosi i na gradske kotareve ili gradske četvrti ako su statutom grada osnovani kao posebni oblici mjesne samouprave.

Mjesna samouprava uređena je Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 36/09., 36/09., 125/08., 150/11., 144/12., 19/13. – pročišćeni tekst, 137/15. - ispravak, 123/17., 98/19. i 144/20.). Navedenim Zakonom propisano je da će se statutom, odnosno drugim općim aktom općine ili grada urediti sva pitanja vezana uz izbore. S obzirom na broj jedinica lokalne samouprave, pa samim time i broj mogućih načina uređenja pitanja vezanih za izbore, na mjesne izbore primjenjuju se odgovarajuće samo odredbe ovoga Zakona koje se tiču izrade izvatka kako bi se uredila pravna osnova za korištenje podataka iz registra birača i za mjesne izbore.

Uz članak 61.

Ovim člankom utvrđuje se rok za donošenje pravilnika iz članka 49. ovoga Zakona.

Uz članak 62.

Ovim člankom propisano je da će se izbori i referendumi koji su raspisani, odnosno za koje je odluka o raspisivanju stupila na snagu prije stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršiti prema odredbama Zakona o registru birača („Narodne novine“, br. 144/12., 105/15. i 98/19.).

Uz članak 63.

Ovim člankom propisano je da danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o registru birača („Narodne novine“, br. 144/12., 105/15. i 98/19.).

Uz članak 64.

Ovom odredbom propisuje se stupanje na snagu Zakona. Zakon stupa na snagu 1. ožujka 2027. godine. Predviđeno je dulje vakacijsko razdoblje od uobičajenog sedmodnevnog kako bi se informacijski sustav registra birača mogao doraditi u skladu s odredbama novog Zakona.

Prilozi:

- Iskaz o procjeni učinaka propisa
- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću

PRILOG 4.:**OBRAZAC ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA**

1.	OPĆE INFORMACIJE		
1.1.	Stručni nositelj:	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije	
1.2.	Naziv propisa:	Nacrt prijedloga zakona o registru birača	
1.3.	Program rada Vlade Republike Hrvatske, akt strateškog planiranja ili reformska mjera:	Da/Ne: NE	Naziv akta: Opis mjere:
1.4.	Plan usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije	Da/Ne: NE	Naziv pravne stečevine:
2.	UTVRĐIVANJE PROBLEMA		
2.1.	Zakon o registru birača je tehnički zakon koji uređuje registar birača kao informacijski sustav koji sadrži skup elektronički evidentiranih i strukturiranih podataka o biračima. S obzirom na tehnološki napredak, razvoj državne informacijske infrastrukture i interoperabilnost, postojeći pravni okvir više ne odgovara potrebama. Osim radi tehničkih usklađivanja, novi zakon se predlaže radi normativnih i nomotehničkih poboljšanja koja će pridonijeti jasnoći i određenosti pravnih normi te njihovoj jednostavnijoj primjeni. Pored navedenog, u nastavku se navode pojedinačni razlozi pojave problema uočeni tijekom praćenja i analize primjene Zakona o registru birača („Narodne novine“, br. 144/12, 105/15 i 98/19; u daljnjem tekstu: važeći Zakon). Dualnost pojmova <i>registar birača</i> – <i>popis birača</i> U primjeni važećeg Zakona primijećeno je nerazumijevanje razlike između pojmova „registar birača“ i „popis birača“. <i>Registar birača</i> je zbirka osobnih podataka o svim biračima – hrvatskim državljanima s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, hrvatskim državljanima koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj te državljanima država članica Europske unije koji ostvaruju biračko pravo u Republici Hrvatskoj. <i>Popis birača</i> je dio registra birača koji se sastavlja nakon zatvaranja registra, a sastoji se od podataka iz evidencije hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji imaju važeće osobne iskaznice, evidencije privremeno upisanih birača, birača kojima je izdana potvrda za glasovanje izvan mjesta prebivališta, evidencije prethodno registriranih birača, popisa aktivno registriranih hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj i evidencije državljana država članica Europske unije koji ostvaruju biračko pravo u Republici Hrvatskoj te služi kao temelj za glasovanje na dan izbora odnosno referenduma. Najveću razliku u odnosu registra i popisa birača čine birači bez važeće osobne iskaznice. S obzirom da se, prema važećim pravilima, birači bez važeće osobne iskaznice ne uvrštavaju na izvatke koji se dostavljaju na biračka mjesta, ti birači da bi mogli glasovati moraju na izborni dan prethodno ishoditi potvrdu za glasovanje (tzv. plavu potvrdu). To se pokazalo kao administrativno opterećenje posebno za birače s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i za nadležna upravna tijela u županijama i Gradu Zagrebu koja izdaju potvrde. Na nacionalnim izborima održanim tijekom 2024. i 2025. izdano je 11.530 plavih potvrda biračima s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, od toga 7.642 na izborni dan za zastupnike u Hrvatski		

sabor. Od izdane 7.642 potvrde samo Grad Zagreb je izdao 2.225. Za svaku izdanu potvrdu potrebno je, prema procjeni ovlaštenih službenika za izdavanje potvrda oko sedam minuta (proces izdavanja potvrde: 1. birač dolazi u ured po plavu potvrdu, 2. utvrđivanje identiteta birača i provjera podataka u registru birača o statusu osobne iskaznice, 3. unos podataka u aplikaciju registra birača, 4. ispisivanje zahtjeva za izdavanje potvrde, 5. izdavanje i ovjera potvrde, 6. uručenje potvrde biraču). Ako uzmemo u obzir kumulativno vrijeme potrebno za tih 7.642 potvrda, dolazimo do brojke od 53.494 minute ili gotovo 900 sati rada službenika u jednom jedinom izbornom danu. S obzirom da u iskazano vrijeme za izdavanje potvrde nije uračunato vrijeme birača za dolazak do mjesta za izdavanje potvrde i vraćanje na biračko mjesto, stvarno vremensko i financijsko opterećenje ovog procesa je još i veće.

Neusklađenost s drugim zakonima

Matični broj građana (MBG) i dalje je propisan kao obavezan podatak u registru birača iako je ukinut Zakonom o prestanku važenja Zakona o matičnom broju („Narodne novine“, br. 10/23).

Također, važeći Zakon potrebo je uskladiti sa Zakonom o državnoj informacijskoj infrastrukturi („Narodne novine“, br. 72/25) u pogledu tehničke izvedbe i razmjene podataka putem Državne sabirnice (GSB).

Ažuriranje podataka

Potrebno je propisati dinamičko ažuriranje podataka u realnom vremenu, u odnosu na sadašnje koje je poluautomatsko ili ručno, te administrativno ažuriranje registra birača. Podaci u registru birača trebali bi se ažurirati u realnom vremenu dohvaćanjem podataka iz nadležnih službenih evidencija. Automatsko ažuriranje podataka ispunjava svoju svrhu sve dok podaci potrebni registru birača postoje u temeljenim evidencijama iz kojih se dohvaćaju. U odnosu na upise u kojima nedostaju ključni podaci potrebno je uvesti administrativno zatvaranje upisa dok se ne utvrde potrebni podaci. U tom slučaju, ne bi se radilo o brisanju birača i gubitku prava glasa nego o administrativno-tehničkom uređenju kako bi imali točan i pouzdan registar birača.

Automatizacija poslovnih procesa

Zakon o registru birača ujedno je i lista funkcionalnih zahtjeva aplikacije registra birača. Paralelno s izradom ovoga Prijedloga zakona radi se i na reinženjeringu aplikacije registra birača sukladno novim tehnologijama. U smislu dohvaćanja i ažuriranja podataka nova aplikacija registra birača, a koju treba pratiti i pripadajući pravni okvir, bit će usklađena sa Zakonom o državnoj informacijskoj infrastrukturi. To znači da će se podaci automatski ažurirati u realnom vremenu dohvaćanjem podatka iz nadležnih službenih evidencija koje se za njih vode. To ujedno znači da kvaliteta i točnost podataka u registru birača ovisi o kvaliteti i točnosti podataka u evidencijama koje se vode za te podatke.

Osim automatskog ažuriranja podataka, niz dosadašnjih procesa koji su se odvijali ručno ili poluautomatski uz udio rada službenih osoba u županijama i Gradu Zagrebu, automatiziran je do kraja. Tako će se sad, primjerice, zahtjevi podneseni putem sustava e-Građani automatski provoditi. Dosad je za to trebalo dodatno odobrenje službenika županije, odnosno Grada Zagreba. Dakle, službenik je morao ući u aplikaciju birača, pa u popis podnesenih zahtjeva putem e-Građani, odabrati birača pojedinačno i kliknuti na opciju „odobri zahtjev“. Samo službenici Grada Zagreba za izbore održane 2024. i 2025. za odobrenje privremenog upisa, aktivne i prethodne registracije podnesenih putem e-Građani su kliknuli 14.536 puta. Ako se uzme da za svakog birača treba samo minuta, to su 242 sata rada službenika koji su se mogli utrošiti na obavljanje drugih poslova.

	Isto tako, većina bilješki koje su se dosad ručno unosile automatski će se kreirati na temelju dostupnih podataka. Ovo su samo neki od primjera ušteda zbog automatizacije procesa. Sve navedeno, osim što će administrativno rasteretiti službene osobe nadležnih upravnih tijela u županijama i Gradu Zagrebu, mogućnost ljudske pogreške će svesti na minimum, uz brže obavljanje poslova. Nadležnost za zaprimanje i obradu zahtjeva Ovim Prijedlogom zakona proširuje se stvarna nadležnost za zaprimanje i rješavanje zahtjeva u vrijeme raspisanih izbora (zahtjevi za privremeni upis, prethodnu registraciju, aktivnu registraciju i izdavanje potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta). Ove odredbe idu u prilog kako birača tako i nadležnih tijela jer je povećana dostupnost tijela uz istovremeno pojednostavljenje procedura. Naglasak je da bi zahtjeve koji se mogu podnijeti putem sustava e-Građani (zahtjevi za privremeni upis, prethodnu registraciju i aktivnu registraciju) trebalo tim putem i podnositi. Međutim, za birače koji žele neposredno podnijeti zahtjev, dostupnost nadležnih tijela je bitno proširena. Zatvaranje registra, donošenje odluke o zaključenom registru birača i izrada izvadaka Odredbe o zatvaranju registra birača, donošenju odluke o zaključenom registru birača i izradi izvadaka potrebno je nomotehnički i normativno doraditi. Također, redefinirani su rokovi, odnosno produžen je rok između zatvaranja registra birača i donošenja odluke o zaključenom registru birača. Ovaj rok je trebalo produžiti kako bi se nadležnim tijelima ostavilo dovoljno vremena za zaprimanje i obradu pravovremeno podnesenih zahtjeva i izbjeglo donošenje odluke o izmjeni odluke zbog obrade u roku podnesenih, ali naknadno zaprimljenih zahtjeva, a što je zbog dosadašnjeg roka od samo dva dana bilo gotovo pravilo.
2.2.	Izvor podataka:
	Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Gradski ured za opću upravu i imovinsko-pravne poslove Grada Zagreba APIS IT d.o.o.
3.	UTVRĐIVANJE POSEBNOG CILJA
3.1.	Opis posebnog cilja
	Digitalizacija i automatizacija poslovnih procesa u registru birača. Nakon stupanja na snagu ovoga Zakona očekuje se: - automatska razmjena i ažuriranje podataka upisanih u registar birača u odnosu na više od 90% podataka - administrativno rasterećenje službenih osoba u županijama i Gradu Zagrebu u obavljanju poslova za 40% u odnosu na dosadašnji način odobravanja promjena i upisa bilješki - na izborni dan administrativno rasterećenje službenih osoba u županijama i Gradu Zagrebu i birača s prebivalištem u Republici Hrvatskoj u odnosu na dosadašnje podnošenje zahtjeva za izdavanje potvrda za glasovanje (plavih potvrda) za 90%.
3.2.	Opis svrhe propisa
	Ovim Zakonom uređuje se ustroj, sadržaj, vođenje i priprema registra birača za provedbu izbora i referenduma.
3.3.	Razmotrena druga moguća normativna i nenormativna rješenja
	Uz normativnu aktivnost, koja je nužna za postizanje posebnog cilja, poduzet će se i nenormativne aktivnosti koje se odnose na reinženjering aplikacije registra birača i pojačanu

	međuresornu suradnju s Ministarstvom unutarnjih poslova i Ministarstvom vanjskih i europskih poslova.	
3.4.	Izvor podataka:	
	Ministarstvo pravosuđa, upravne i digitalne transformacije Nadležna upravna tijela u županijama i Gradu Zagrebu APIS IT d.o.o.	
4.	UTVRĐIVANJE UČINAKA I ADRESATA	
4.1.	Posebni cilj: Uspostava pravnog okvira za digitalnu transformaciju registra birača, automatizaciju poslovnih procesa, ažuriranje podataka u realnom vremenu dohvaćanjem podataka iz nadležnih službenih evidencija te administrativno rasterećenje birača i ovlaštenih službenih osoba u postupanju u postupcima propisanim ovim Prijedlogom zakona.	
4.1.1.	Učinci na gospodarstvo:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci propisa na gospodarstvo.	Nisu utvrđeni adresati.
4.1.2.	Učinci na održivi razvoj:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci propisa na održivi razvoj.	Nisu utvrđeni adresati.
4.1.3.	Učinci na socijalnu skrb:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci propisa na socijalnu skrb.	Nisu utvrđeni adresati.
4.1.4.	Učinci na zaštitu ljudskih prava:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci propisa na zaštitu ljudskih prava.	Nisu utvrđeni adresati.
4.1.5.	Učinci na druga područja:	Adresati:
	Utvrđen je učinak na područje digitalizacije	- birači - županije i Grad Zagreb - Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije
5.	ANALIZA UTVRĐENIH UČINAKA I ADRESATA	
5.1.	Analiza učinaka i adresata u području gospodarstva:	
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati.	
5.2.	Analiza učinaka i adresata u području održivog razvoja:	
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati.	
5.3.	Analiza učinaka i adresata u području socijalne skrbi:	
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati.	
5.4.	Analiza učinaka i adresata u području zaštite ljudskih prava:	
	Nisu utvrđeni učinci ni adresati.	
5.5.	Analiza učinaka i adresata u drugim područjima:	
	Učinci u području digitalizacije: - Pozitivni učinak: - o administrativno rasterećenje birača i ovlaštenih službenih osoba u županijama i Gradu Zagrebu - o podizanje učinkovitosti rada službenih osoba - o podizanje razine točnosti i ažurnosti podataka - o podizanje razine povjerenja birača - o ulaganja u informacijsku infrastrukturu	

- Negativni učinak:
 - o Troškovi ulaganja u informacijsku infrastrukturu.

Broj adresata na dan 31. ožujka 2026.:

- 3.601.571 birač - punoljetni hrvatski državljani s prebivalištem u Republici Hrvatskoj
- 1.022.818 birač - punoljetni hrvatski državljani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj
- 301 birač - državljani drugih država članica Europske unije koji žele ostvariti biračko pravo u Republici Hrvatskoj
- 498 ovlaštenih službenih osoba u županijama i Gradu Zagrebu koji obavljaju poslove vezane uz registar birača (dio službenika redovno obavlja poslove vezane uz registar birača, a dio službenika (najčešće su to matičari) obavlja te poslove izvanredno u vrijeme raspisanih izbora).

Analiza očekivanih posljedica primjene novog Zakona o registru birača:

Uspostavom pravnog okvira i reinženjeringom aplikacije registra birača podaci će se automatski ažurirati u realnom vremenu dohvaćanjem podatka iz nadležnih službenih evidencija koje se za njih vode. Osim automatskog ažuriranja podataka, niz dosadašnjih poslovnih procesa koji su se odvijali ručno ili poluautomatski uz udio rada službenih osoba u županijama i Gradu Zagrebu, automatiziran je do kraja. Tako će se sad, primjerice, zahtjevi podneseni putem sustava e-Građani automatski provoditi. Dosad je za to trebalo dodatno odobrenje službenika županije, odnosno Grada Zagreba. Dakle, službenik je morao ući u aplikaciju birača, pa u popis podnesenih zahtjeva putem e-Građani, odabrati birača pojedinačno i kliknuti na opciju „odobri zahtjev“. Samo službenici Grada Zagreba za izbore održane 2024. i 2025. za odobrenje privremenog upisa, aktivne i prethodne registracije podnesenih putem e-Građani su kliknuli 14.536 puta. Ako se uzme da za svakog birača treba samo minuta, to su 242 sata rada službenika koji su se mogli utrošiti za obavljanje drugih poslova. Isto tako, većina bilješki koje su se dosad ručno unosile (primjerice za upis bilješke o brisanju treba u prosjeku pet minuta po biraču) automatski će se kreirati na temelju dostupnih podataka, a što će za posljedicu imati uštedu tisuća sati rada službenih osoba u županijama i Gradu Zagrebu.

Sve navedeno, osim što će administrativno rasteretiti službene osobe nadležnih upravnih tijela u županijama i Gradu Zagrebu, mogućnost ljudske pogreške će svesti na minimum.

Otvorenost podataka i kontrola podataka u registru birača u ravnoteži su sa zaštitom osobnih podataka. Svakom biraču omogućava se da provjeri svoj upis u registru birača, bilo putem sustava e-Građani ili u nadležnom upravnom tijelu. Sukladno posebnim zakonima zastupnici u Hrvatskom saboru i članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju pravo uvida u podatke iz registra birača. Ovim odredbama omogućava se kontrola podataka upisanih u registar birača.

Otvorenosti i kontroli podataka pridonijet će i objava otvorenih podataka na portalu otvorenih podataka.

Vrsta učinka	Opis posla	Broj poslova u 2024. i 2025.	Procjena učinka	Adresati
Ušteda	Potpuna digitalizacija podnošenja i obrade zahtjeva PU, PR i AR podnesenih putem e-Građani	69.853	1 min. po zahtjevu	GRAD ZAGREB I ŽUPANIJE

Ušteda	Obrada zahtjeva PU, PR i AR (koji nisu putem e-Građani) bez obveze naknadne potvrde nadležnog upravnog tijela i ručnog upisa bilješke	71.854	5 min. po zahtjevu	GRAD ZAGREB I ŽUPANIJE
Ušteda	Automatizacija procesa unosa, promjene i brisanja podataka temeljem dojava službenih evidencija	363.983	5 min. po biraču	GRAD ZAGREB I ŽUPANIJE
Ušteda	Izdavanje plavih potvrda biračima s prebivalištem u Republici Hrvatskoj	11.530	7 min. po zahtjevu za službenike 30 min. za birače za dolazak po potvrdu	GRAD ZAGREB I ŽUPANIJE I BIRAČI
Trošak	Reinženjering informacijskog sustava registra birača; razvoj servisa za povezivanje s drugim registrima; prilagodba e-Birači		267.000,00 EUR	MPUDT

Na temelju podataka iz gornje tablice, koji su praćeni i prikupljeni tijekom izbora koji su se održali na nacionalnoj razini tijekom 2024. i 2025. (izbori za Hrvatski sabor, izbori za Europski parlament, predsjednički izbori (I. i II. krug) i lokalni izbori), procjena je uštede 35.000-40.000 radnih sati službenika koje bi potrošili na tim izborima u narednom izbornom ciklusu bez daljnje digitalizacije, odnosno automatizacije poslovnih procesa.

Izmjenom pravnog okvira gotovo će se u potpunosti ukinuti potreba za izdavanjem plavih potvrda biračima s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji nemaju važeću osobnu iskaznicu, a što će za birače značiti uštedu u vremenu, ovisno o udaljenosti mjesta nadležnog upravnog tijela za izdavanje potvrda od biračkog mjesta, u prosjeku od minimalno 30 minuta, ali i financijsku uštedu s obzirom na način dolaska i odlaska.

Što se tiče troškova, troškovi reinženjeringa registra birača nisu svi izravno povezani s promjenom pravnog okvira, odnosno ovim Prijedlogom zakona, jer je zamjena tehnologija na kojima se zasniva sadašnji registar birača nužna zbog zastarjelosti, ograničenja nadogradnji i zahtjeva interoperabilnosti i sigurnosti neovisno o izmjeni pravnog okvira. Slijedom navedenog, reinženjering registra birača je započeo u studenom 2025. i veći dio reinženjeringa, povezan sa zamjenom tehnologija i usklađivanjem s pravilima za registre propisanim Zakonom o državnoj informacijskoj infrastrukturi, financiran je u okviru NPOO investicije C2.3. R2-I1 - Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (404.260,00 EUR). Ostatak dorada i razvoja novih funkcionalnosti povezanih s ovim Prijedlogom zakona i razvoj novih servisa te usluge e-Birači će se financirati iz državnog proračuna, a za što su sredstva osigurana u 2026. i planirana za 2027 u iznosu od 267.000,00 eura.

5.6.	Izvor podataka:
	Ministarstvo pravosuđa, upravne i digitalne transformacije Nadležna upravna tijela u županijama i Gradu Zagrebu za registar birača APIS IT d.o.o.
6.	SAVJETOVANJE I KONZULTACIJE
6.1.	Savjetovanje:

	Savjetovanje s javnošću provedeno je objavom Nacrta prijedloga zakona o registru birača i ovog Obrasca iskaza o procjeni učinka propisa putem portala e-Savjetovanje u razdoblju od 28. srpnja do 26. kolovoza 2026. Na Nacrt prijedloga zakona zaprimljeno je 49 komentara od toga je: 11 prihvaćenih, 34 neprihvaćena i 4 primljena na znanje. Na Obrazac iskaza zaprimljen je jedan komentar koji je primljen na znanje. Izvešća o provedenom savjetovanju na Nacrt prijedloga zakona i Obrazac iskaza su objavljena 14. rujna 2026.	
6.2.	Konzultacije: Za izradu Nacrta prijedloga zakona o registru birača osnovana je Radna skupina. U Radnu skupinu imenovani su predstavnici: Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva unutarnjih poslova, Agencije za zaštitu osobnih podataka, Državnog izbornog povjerenstva, Hrvatske zajednice županija (iz Grada Zagreba, Vukovarsko-srijemske županije, Osječko-baranjske županije i Ličko-senjske županije) i Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije.	
7.	ZAKLJUČAK	
7.1.	Pozitivni učinci: - administrativno rasterećenje i uštede - jasnoća i određenost pravnih normi - ažurni i uređeni podaci.	Negativni učinci: - nema negativnih učinaka.
7.2.	Zaključak o učincima koji će proisteći iz provedbe: Učinci provedbe ovog Zakona pridonijet će povećanju učinkovitosti rada nadležnih upravnih tijela kroz administrativno rasterećenje i automatizaciju procesa te povećanju povjerenja birača kroz točne i ažurne podatke i jasan pravni okvir.	
8.	PRILOZI	
8.1.	Dokumenti u prilogu: Nema priloga.	
9.	OVJERA ČELNIKA STRUČNOG NOSITELJA	
	Potpis: ministar Damir Habijan Datum: 15. rujna 2026.	

OBRAZAC	
IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	Izvešće o provedenom savjetovanju – Savjetovanje s javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o registru birača
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	MINISTARSTVO PRAVOSUĐA, UPRAVE I DIGITALNE TRANSFORMACIJE
Svrha dokumenta	Izveščivanje
Datum dokumenta	11.09.2026.
Verzija dokumenta	1.
Vrsta dokumenta	Zakon
Naziv nacrt zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt prijedloga zakona o registru birača
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	102.
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt	MINISTARSTVO PRAVOSUĐA, UPRAVE I DIGITALNE TRANSFORMACIJE
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrt?	Predstavnici: Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva unutarnjih poslova, Agencije za zaštitu osobnih podataka, Državnog izbornog povjerenstva, Hrvatske zajednice županija (iz Grada Zagreba, Vukovarsko-srijemske županije, Osječko-baranjske županije i Ličko-senjske županije) i Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije.
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Da. Nacrt prijedloga zakona objavljen je 28. srpnja 2026., na stranici https://esavjetovanja.gov.hr/ na e-Savjetovanje od 30 dana.
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	POLITISCOPE, fizičke osobe broj komentara: 49

ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI Primjedbe koje su prihvaćene Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje	Dostupno u zasebnom dokumentu Analiza dostavljenih primjedbi.
Troškovi provedenog savjetovanja	Za provedbu savjetovanja nisu bila potrebna finansijska sredstva.

Izvješće o provedenom savjetovanju - Savjetovanje s javnošću o Nacrtu prijedloga zakona o registru birača

R.br.	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
1.	LOVRO MAKOVEC	PRIJEDLOG ZAKONA O REGISTRU BIRAČA	Ovim bih putem potaknuo donošenje novog Zakona o registru birača te pohvalio radnu skupinu na izradi jednog od kvalitetnijih zakona. Zadržavanje postojećih instituta privremenog upisa, prethodne i aktivne registracije te potvrde za glasovanje pozdravljam i veseli činjenica da se sada vode pod jedinstvenim nazivom posebnog statusa birača te su sada jednostavnije propisane. Zakon je mnogo jednostavniji i razumljiviji za čitanje i jer nema pojmovnika, a tome zasigurno doprinosi i obrazloženje zakona. Digitalizacija i povezivanje sa sustavom državne informacijske infrastrukture donosi određene prednosti, no ovdje svakako još ima napretka u vidu samostalnog izdavanja potvrda, što sam posebno obrazložio. Među važnijim novostima je mjesto za potpis birača u izvatku iz registra birača, što će doprinijeti većoj sigurnosti i transparentnosti prilikom brojanja glasova. Osobno se protivim činjenici da se u izvadcima iz registra birača nalaze svi birači, a ne samo oni s važećom osobnom iskaznicom, što sam isto detaljno obrazložio. Osim sitnijih nomotehničkih i formalno-pravnih izmjena, smatram da se radi o uvelike kvalitetno izrađenom zakonu.	Primljeno na znanje	Stručni nositelj izrade Nacrta prijedloga zakona ovim putem zahvaljuje se Vama kao zainteresiranom sudioniku e-Savjetovanja na obrazloženim komentarima.
2.	LOVRO MAKOVEC	PRIJEDLOG ZAKONA O REGISTRU BIRAČA	Kroz tekst Zakona se nedosljedno koriste pojmovi općina – jedinica lokalne samouprave te županija – jedinica područne (regionalne) samouprave te se predlaže uskladiti pojmove na jedinicu lokalne/područne (regionalne) samouprave. Ovo se najočitije vidi u članku 39. stavku 3. gdje se u prvom dijelu spominje župan, a u nastavku se spominju jedinice lokalne	Nije prihvaćen	Pojmovi se koriste dosljedno i precizno ovisno o teritorijalnoj i upravnoj jedinici na koju se odredba odnosi i nadležnosti. U odnosu na spomenutu odredbu članka 39. stavka 3. napominje se da članak treba iščitavati u cjelini. Iz međusobno sadržajno povezanih odredbi članka 39. jasno proizlazi da župan donosi odluku o zaključenom registru birača samo u slučaju kad se

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			samouprave. Radi dosljednosti terminologije trebalo bi biti ili izvršno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave umjesto župana ili općina umjesto jedinice lokalne samouprave.		održavaju izbori u pojedinim jedinicama lokalne samouprave (prijevremeni izbori u nekoj općini ili gradu) ili provodi lokalni referendum u jedinicama lokalne samouprave.
3.	LOVRO MAKOVEC	PRIJEDLOG ZAKONA O REGISTRU BIRAČA	Registar birača iz 2012. uveo je promjenu kojom je za upis u popis birača bila potrebna važeća osobna iskaznica. Ovim se prijedlogom zakona ta pretpostavka uklanja i za ostvarivanje prava glasa više neće biti potrebna važeća osobna iskaznica, već samo regulirano prebivalište i državljanstvo. Argument koji proizlazi iz navedene odluke jest taj da službenici koji rade na poslovima izdavanja plavih potvrda troše 7 minuta vremena, umjesto da se posvete nekim drugim poslovima, a čime se opterećuju i birači koji moraju doći do nadležnog tijela i zatražiti potvrdu. Smatram nužnim istaknuti da se ovakvim prijedlogom izravno potiče birače na nepoštivanje zakonskih odredbi vezanih za izdavanje osobne iskaznice. Time što bi se prema ovom prijedlogu zakona biračima omogućilo glasovanje bez važeće osobne iskaznice, podržava se građane da i dalje nastavljaju svoj građanski status ostaviti nereguliranim. Osobna iskaznica jedan je od najvažnijih isprava koje građanin RH ima jer njima dokazuje identitet, državljanstvo, datum rođenja i prebivalište, sve što je bitno za glasovanje. Ako država jednim zakonom propiše da svatko stariji od 18 godina mora ishoditi osobnu iskaznicu, a drugim zakonom kojim se pruža mogućnost određene „kontrole“ to ne provodi, postavlja se pitanje čemu onda i služi osobna iskaznica. Jedan od ciljeva sadržanih u Programu Vlade 2024. – 2028. je Digitalna i zelena tranzicija društva, industrije i poduzetništva. Ako će država i nadalje razvijati	Nije prihvaćen	Napominje se da ni dosad za ostvarivanje prava glasa nije bila potrebna važeća osobna iskaznica nego je važeća osobna iskaznica bila uvjet za uvrštavanje na izvadak iz popisa birača. Obveze u vezi ishođenja osobne iskaznice i prekršajne odredbe u vezi toga uređene su Zakonom o osobnoj iskaznici. Učinak odredbi važećeg Zakona analiziran je u prvom redu u području izbornog prava i ovim se Nacrtom prijedloga zakona predlažu izmjene namijenjene olakšavanju ostvarivanja biračkog prava.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			digitalne sustave i javnu upravu, što je sadržano i u cilju 3.4. Programa Vlade, građanima mora biti omogućen pristup takvim sustavima, a za neke od njih će se zahtijevati visoka razina sigurnosti. Nijedan certifikat visoke razine sigurnosti ne može se izdati bez osobne iskaznice, stoga ako građani ne reguliraju status osobne iskaznice, neće moći koristiti punu funkcionalnost sustava e-Građani i neće se kvalitetno moći doprinijeti provedbi utvrđenih ciljeva u Programu Vlade. Stoga ako je cilj Vlade digitalizirati državu, za to je potrebno osigurati da što više građana ima mogućnost pristupa tim digitalnim sustavima, a to se može osigurati tako da poštuju zakon i ishode osobnu iskaznicu. Država bi trebala na određen način kazniti građane koji ne ishode osobnu iskaznicu, a to se trenutno važećim Zakonom o registru birača i radilo tako da su svi ti birači morali otići po plavu potvrdu ako su htjeli ostvariti pravo glasa. Ni u kojem pogledu se ne može pričati o diskriminaciji takvih birača jer su obvezni ishoditi osobnu iskaznicu, no ako to iz kojeg god razloga nisu, moraju za to odgovarati. Prilikom donošenja Zakona o registru birača 2012. godine bilo je govora o tome da će policija čekati ispred nadležnih tijela i kažnjavati osobe koje nemaju važeću osobnu iskaznicu, no takva praksa nije zaživjela niti se provodi. Svrha kažnjavanja birača koji nemaju važeću osobnu iskaznicu ne mora biti samo novčana kazna, već može biti i administrativna komplikacija, primjerice ishođenje plave potvrde za glasovanje. Birači i građani moraju biti svjesni važnosti osobne iskaznice i, neovisno o međusobnoj povezanosti svih sustava na državnu informacijsku infrastrukturu, za njihovo neishođenje moraju postojati posljedice.		

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			Štoviše, kako je navedeno u Ocjeni stanja, broj građana s nevažećom osobnom iskaznicom se drastično povećava, umjesto da se smanjuje, što pokazuje podatak da je 2016. godine bilo 38.324 birača s nevažećom osobnom iskaznicom, a 2025. godine 101.184 birača. Umjesto da se broj osoba s nevažećom osobnom iskaznicom smanjuje, on se povećava (ako je to moguće zaključiti prema navedenom uzorku iz dvije godine), što negativno utječe na sve te građane jer se osobna iskaznica traži i u drugim privatnopravnim sferama života (zasnivanje radnog odnosa, bankovni poslovi, školovanje...). Smatram još jednom nužnim istaknuti da argument što ishođenje plave potvrde predstavlja administrativni teret za birače i oduzimanje vremena službenicima nije dovoljan da se omogući glasovanje bez važeće osobne iskaznice jer je osobna iskaznica obvezna isprava i takav administrativni teret moraju trpiti birači koji ne žele regulirati status osobne iskaznice, kao određenu vrstu kazne.		
4.	LOVRO MAKOVEC	PRIJEDLOG ZAKONA O REGISTRU BIRAČA	Predlaže se uvođenje izdavanje potvrda za glasovanje izvan mjesta prebivališta („žute potvrde“) te potvrde o biračkom pravu („plave potvrde“) preko sustava e-Građani pomoću vjerodajnice visoke razine sigurnosti. Iz očitih razloga se žute i plave potvrde izdaju isključivo u upravnom tijelu i to u fizičkom obliku, naime birač kod dolaska na biračko mjesto predaje papir i birački odbor može potvrditi uvidom u vodeni žig da se radi o pravno valjanoj javnoj ispravi. Ovim se prijedlogom predlaže dodatno administrativno rasterećenje građana na način da izdavanje žute ili plave potvrde ne moraju uvjetovati fizičkim dolaskom u upravno tijelo, već to mogu obaviti preko sustava	Nije prihvaćen	Načelno se slažemo s Vašim prijedlogom i u bitnom je o istome raspravljano i u okviru radne skupine. Međutim, uvrštavanje takve odredbe u ovaj Nacrt prijedloga zakona, čije se stupanje na snagu očekuje u ožujku 2027., značilo bi uvrštavanje odredbe čija se primjena veže uz neizvjestan uvjet jer trenutno na strani Državnog izbornog povjerenstva ne postoji infrastruktura za njezinu primjenu niti se može uspostaviti u tako kratkom roku, a u hrvatskom pravnom poretku nije dopušteno razdvajanje trenutka stupanja na snagu zakona ili pojedine odredbe od trenutka njezine primjene. Za razliku od Vašeg razmišljanja, zauzet je stav da su pretpostavke uvođenju e-potvrda, među ostalim, dostupnost

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
.			e-Građani te samostalno ispisati takvu potvrdu. Naravno, biračke odbore će biti potrebno opskrbiti određenom aplikacijom za provjeru takve potvrde kako bi se osiguralo da se ona može iskoristiti isključivo jednom. To se može relativno jednostavno napraviti tako da svaka potvrda sadrži neki kôd, primjerice 2D barkod ili QR te će birački odbor pomoću aplikacije taj kôd skenirati i „poništiti” tu ispravu. Primjerak bi se i dalje ostavljao biračkom odboru radi evidencije, no birač ne bi mogao tu potvrdu iskoristiti nigdje drugdje jer bi se ona u sustavu označila kao neispravna. Štoviše, moguće je uvjetovati da birački odbor skenira barkod na potvrdi radi dobivanja određenih podataka, primjerice ime ili prezime osobe, tako da se dodatno onemogući zloraba takvih potvrda jer jednom kada bi se potvrda skenirala te biraču omogućilo glasovanje, ona će biti onemogućena i svako daljnje skeniranje bit će označeno kao nevažeće. Čak i da nijedan član biračkog odbora nema mobilni uređaj odnosno mogućnost pristupa toj hipotetskoj aplikaciji gdje bi se provjeravale potvrde (ruralni krajevi), potvrda bi mogla sadržavati i neki serijski broj te bi članovi mogli telefonski kontaktirati izbornu povjerenstvo radi provjere u sustavu. Naime, čak i da se izbori održavaju na ruralnom području bez pristupa internetu ili čak mobilnog/telefonskog poziva, izrazito je niska ili gotovo nikakva vjerojatnost da će neki birač pristupiti u to mjesto s takvom potvrdom. Odnosno, ako takvo naselje nema razvijenu modernu ICT infrastrukturu, nije vjerojatno da će se na takvom području nalaziti birač koji će putem sustava e-Građani zatražiti takvu potvrdu. U svakom slučaju, ako se dobro razradi i propiše način izdavanja i provjere ovakvih potvrda, mjesta zlorabi ili		Interneta, izvadci u e-obliku i potrebna informatička oprema na svim biračkim mjestima.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			moгуćnosti вишеstrukог гласовања нема, а грађанима ће се значајно олакшати издавање таквих потврда. Predlaže se издавање оваквих потврда искључиво помоћу вјеродajница високе рazine сигурности jer то на одређени начин увјетuje важећу особну iskaznicu. Naime, trenutno u RH nije moguće ishoditi nijednu takvu вјеродajnicu без важеће особне iskaznice, а ако je i особна iskaznica relativno nedavno prestala ваžiti, издани certifikati ће vrijediti, односно neće se onemogućiti automatski prestankom ваženja OI. Ovdje je bitno istaknuti da бирач i dalje може имати само један посебан status односно потврду, no једном издана потврда bit ће јединствена te ju бирач може neograničen broj puta преузети, а свака ће бити идентична. Другим ријечима, бирачу ће се омогућити преузимање i исписивање исте потврде колико год puta on то жели, no једном када s том потврдом дође на неко бирачко мјесто, бирачки одбор ће ju скенирати te означиti неактивном i сваки даљњи покушај бирача на неком другом бирачком мјесто помоћу те потврде bit ће означиено као неактивно. Важно je да ће бирачки одбор i dalje задржавати плаве i жуте потврде te се на неки начин мора onemogućiti злоупотреба да се једна потврда искористи више puta (prethodni примјер скенирања кодова).		
5.	LOVRO MAKOVEC	I. OPĆE ODREDBE Članak 4.	U stavku 1. zgrade i riječi: „u daljnjem tekstu: izbori” brisati. Образложење: Kroz tekst Zakona se обičно или navode konkretni izbori (izbori за заступнике u Hrvatski sabor, izbori Predsjednika Republike Hrvatske...) или navodi teritorijalni обухват izbora (kada се одржавају izbori u pojedinim јединicama локалне самоуправе, kada се одржавају izbori на	Nije prihvaćen	Skraćeni naziv u smislu članka 4. koristi se u kasnijim odredbama Nacrta prijedloga zakona (primjerice, članak 9.).

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske...) Dakle, budući da se jednom riječi, „izbori“, ne mogu obuhvatiti svi navedeni izbori jer svaki pojedini izbori imaju svoje karakteristike (lokalni izbori nemaju mogućnost posebnog statusa, izbori za zastupnike u HS imaju izborne jedinice, izbori za Predsjednika se mogu glasovati u bilo kojem području na svijetu uz pripadajuće registracije...), predlaže se brisati navedeno skraćivanje.		
6.	LOVRO MAKOVEC	I. OPĆE ODREDBE Članak 5.	Stavak 2. brisati. Obrazloženje: Uz pretpostavku da se svakog birača označava osobnim identifikacijskim brojem koji je, u pravilu, nepromjenjiv, nije najjasnija svrha ove odredbe. U obrazloženju za članak stoji da je to navedeno „u svrhu sprečavanja dvostrukog glasovanja, birač može imati samo jedan upis u registru birača“, koja ne doprinosi jasnoći. Naime, registar birača je elektronički vođen, stoga mora postojati neki „ključ“ po kojem se vrši identifikacija pojedinog birača, a to je sukladno obrazloženju članka 10. upravo OIB. Dakle, budući da se OIB koristi kao jedinstveni identifikator, ni u kojem slučaju nije moguće da se u registru birača dva puta nalazi ista osoba, odnosno da se isti OIB navodi dva puta. Štoviše, čak i da neki birač ima dva upisa u registru birača, postavlja se pitanje kako bi se to odražavalo, tj. što bi to točno značilo jer je upis vezan uz prebivalište odnosno uz druge karakteristike propisane Zakonom, a koje nije moguće „duplicirati“. Dodatno, zlouporaba biračkog prava, odnosno ako birač glasuje nakon što je već glasovao, poznato je kao kazneno djelo iz članka 335. Kaznenog zakona, a nemogućnost birača da glasuje više od jednom je	Nije prihvaćen	Odredba ima značaj i narav načela.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			propisana izbornim zakonodavstvom.		
7.	LOVRO MAKOVEC	III. UPIS I BRISANJE IZ REGISTRA BIRAČA Članak 10.	Stavak 1. promijeniti tako da glasi: „U evidencije birača iz članka 6. točke 1. i 2. ovoga Zakona upisuju se sljedeći podaci:“ Obrazloženje: Jasnije se navode evidencije koje su već pobrojane u članku 6. Zakona.	Nije prihvaćen	Pretjerano korištenje upućivanja ne pridonosi preglednosti, samostalnosti i razumljivosti pravne norme. Upućivanje kao sredstvo pravne tehnike treba koristiti kako bi se izbjeglo ponavljanje istovrsnog složenog pravnog uređenja i time ujedno postiglo smanjenje opsega odredbi, odnosno zakona, a što se u konkretnom slučaju ne bi postiglo.
8.	LOVRO MAKOVEC	III. UPIS I BRISANJE IZ REGISTRA BIRAČA Članak 10.	U stavku 2. riječi: „hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj“ zamijeniti riječima: „iz članka 6. točke 1. ovoga Zakona“. Obrazloženje: Jasnije se navodi evidencija koja se koristi.	Nije prihvaćen	Pretjerano korištenje upućivanja ne pridonosi preglednosti, samostalnosti i razumljivosti pravne norme. Upućivanje kao sredstvo pravne tehnike treba koristiti kako bi se izbjeglo ponavljanje istovrsnog složenog pravnog uređenja i time ujedno postiglo smanjenje opsega odredbi, odnosno zakona, a što se u konkretnom slučaju ne bi postiglo.
9.	LOVRO MAKOVEC	III. UPIS I BRISANJE IZ REGISTRA BIRAČA Članak 10.	U stavku 3. riječi: „hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj“ zamijeniti riječima: „iz članka 6. točke 2. ovoga Zakona“. Obrazloženje: Jasnije se navodi evidencija koja se koristi.	Nije prihvaćen	Pretjerano korištenje upućivanja ne pridonosi preglednosti, samostalnosti i razumljivosti pravne norme. Upućivanje kao sredstvo pravne tehnike treba koristiti kako bi se izbjeglo ponavljanje istovrsnog složenog pravnog uređenja i time ujedno postiglo smanjenje opsega odredbi, odnosno zakona, a što se u konkretnom slučaju ne bi postiglo.
10.	LOVRO MAKOVEC	III. UPIS I BRISANJE IZ REGISTRA BIRAČA Članak 10.	U stavku 3. riječi: „i adresnom podatku koji se za njih vodi u Republici Hrvatskoj“ brisati. Obrazloženje: Člankom 8. stavkom 2. propisano je da se za birače koji nemaju prebivalište u RH registar birača vodi po državama. Nije jasno što se odnosi pod „adresni podatak koji se za njih vodi“, odnosno je li to podatak o boravištu u RH ili mjesto prijave stanovanja izvan RH ili nešto treće. Naime, adresni podatak koji se vodi u RH ne utječe na mogućnost glasovanja jer neovisno u kojem mjestu	Nije prihvaćen	Ne treba poistovjećivati osnovni kriterij za vođenje evidencija od kojih se sastoji registar birača s potrebnim podacima za određivanje pripadnosti birača pojedinom diplomatsko-konzularnom predstavništvu (DKP) u državama koje imaju više predstavništava (npr. Njemačka, SAD, BiH). Izriječno je navedeno da je riječ o adresnom podatku u inozemstvu koji se za njih vodi u Republici Hrvatskoj da bi se izbjegla nerealna očekivanja pojedinih birača da nadležno upravno tijelo na neki način zna za njihovu adresu u inozemstvu iako je nisu dojavili Ministarstvu

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			osoba „živi”, ako je upisana u evidenciju birača hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u RH, nema potrebe dalje razrađivati adrese. Štoviše, člankom 8. stavkom 2. propisano je da se registar birača za takve birače vodi po državama. Dakle, budući da adresni podatak ne utječe na ostvarivanje prava glasovanja, predlaže se da se takav podatak obriše.		unutarnjih poslova Republike Hrvatske. U odnosu na odredbu na koju ste Vi dali komentar, napominje se da su slijedom zaprimljenih komentara Gradskog ureda za opću upravu i imovinsko-pravne poslove Grada Zagreba radi jasnoće iza riječi: „adresnom podatku“ dodane riječi: „u inozemstvu“.
11.	LOVRO MAKOVEC	III. UPIS I BRISANJE IZ REGISTRA BIRAČA Članak 11.	U obrazloženje za članak dodati detaljno obrazloženje za propisivanje nadležnosti Visokog upravnog suda. Obrazloženje: Člankom 12. stavkom 4. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine”, broj 36/24 i 39/26) propisano je: „U slučajevima kada se posebnim zakonom propisuje nadležnost Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, predlagatelj posebnog zakona dužan je razloge za takvo rješavanje upravnog spora detaljno obrazložiti.” Budući da se ovim Zakonom propisuje nadležnost VUSRH, sukladno navedenim zakonskim odredbama potrebno je takvu nadležnost detaljno obrazložiti. Ovo je potrebno i dodatno obrazložiti uzimajući u obzir izrazito kratke rokove za odlučivanje o tužbi.	Prihvaćen	Objašnjenje članka je dopunjeno.
12.	MARTIN HORVAT	III. UPIS I BRISANJE IZ REGISTRA BIRAČA Članak 12.	Prijedlog izmjene članka 12. stavka 2. koja glasi: „(2) Podaci iz članka 10. stavka 1. točaka 1. do 8. ovoga Zakona upisuju se, mijenjaju i brišu u registru birača automatski u realnom vremenu dohvaćanjem podataka iz Središnjeg registra stanovništva, čim nastane promjena u službenim evidencijama o prebivalištu, boravištu, državljanstvu i osobnim ispravama pri tijelu državne uprave nadležnom za unutarnje poslove te u maticama umrlih i rođenih.”	Nije prihvaćen	Članak 12. uređuje upis birača hrvatskih državljana u registar birača i preuzimanje podataka prilikom upisa. Ažuriranje podataka uređeno je člankom 13. sukladno Zakonu o državnoj informacijskoj infrastrukturi.
13.	MARTIN HORVAT	III. UPIS I BRISANJE IZ	Iza članka 13. dodaje se novi članak 13.a koji glasi:	Nije prihvaćen	Postupak utvrđivanja, odjave i prijave prebivališta uređen je Zakonom o

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
		REGISTRA BIRAČA Članak 13.	(1) Radi osiguranja točnosti podataka u registru birača, upravno tijelo najmanje jedanput godišnje unakrsno uspoređuje podatke o biračima s podacima Porezne uprave te tijela nadležnih za mirovinsko i zdravstveno osiguranje dobivenih iz Središnjeg registra stanovništva. (2) Ako se unakrsnom provjerom podataka iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da birač upisan u registar birača prema mjestu prebivališta u Republici Hrvatskoj nema evidentiran radni odnos, ostvarivanje prava iz mirovinskog ili zdravstvenog osiguranja, porezne obveze niti ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj u neprekidnom trajanju duljem od 12 mjeseci, upravno tijelo o tome bez odgode obavještava tijelo državne upravne nadležno za unutarnje poslove. (3) Zaprimanjem obavijesti iz stavka 2. ovoga članka, tijelo državne uprave nadležno za unutarnje poslove dužno je po službenoj dužnosti izvršiti terensku provjeru stvarnog stanja na adresi prijavljenog prebivališta te pokrenuti postupak odjave prebivališta sukladno zakonu kojim se uređuje prebivalište. (4) Nakon pravomoćnosti rješenja o odjavi prebivališta donesenog u postupku iz stavka 3. ovoga članka, upravno tijelo po službenoj dužnosti briše birača iz evidencije birača hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i upisuje ga u evidenciju birača hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj. Odredba osigurava veću točnost i ažurnost registra birača povezivanjem podataka nadležnih državnih tijela. Omogućuje pravodobno utvrđivanje slučajeva u kojima prijavljeno prebivalište ne		prebivalištu za čiju primjenu je nadležno Ministarstvo unutarnjih poslova. Ovim Zakonom ne može se uvesti poseban režim utvrđivanja prebivališta u odnosu na osobe koje su ujedno i birači.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			odgovara stvarnom stanju, uz obveznu terensku provjeru prije odjave prebivališta. Time se povećava vjerodostojnost registra birača, a istodobno se štiti biračko pravo jer se osoba nakon odjave prebivališta ne briše iz registra birača, već se evidentira kao birač koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj.		
14.	MARTIN HORVAT	III. UPIS I BRISANJE IZ REGISTRA BIRAČA Članak 13.	U slučaju neprihvatanja dodavanja članka 13.a predlaže se izmjena članka 13. stavka 3. i dodavanje stavka 4. koje glasi: „(3) Birača za kojeg se iz službenih evidencija, uključujući evidencije radnog odnosa, porezne evidencije, evidencije zdravstvenog ili mirovinskog osiguranja putem Središnjeg registra stanovništva, utvrdi da nema stvarno i neprekinuto prebivalište na prijavljenoj adresi u Republici Hrvatskoj, ili mu je istekla osobna iskaznica dulje od 30 dana bez podnošenja zahtjeva za novu, automatski će se označiti neaktivnim u registru birača te se isti ne iskazuje u evidenciji birača hrvatskih državljana s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, već se upisuje u evidenciju birača hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.” „(4) Nadležno tijelo obvezno je po službenoj dužnosti, po preuzimanju podatka o činjenici smrti iz matice umrlih ili inozemnih službenih evidencija putem međunarodne razmjene podataka, unutar 24 sata izbrisati osobu iz registra birača.”	Nije prihvaćen	Nadležnost, uvjeti, utvrđivanje i postupak odjave prebivališta uređeni su Zakonom o prebivalištu i ovim Zakonom ne može se uvoditi poseban režim utvrđivanja prebivališta samo na temelju administrativnog izvora – Središnjeg registra stanovništva za osobe koje su ujedno i birači. Registar birača se i trenutno svakodnevno ažurira na temelju podatka o činjenici smrti iz državnih matica. Činjenica smrti koja se dogodila u inozemstvu i upisana je u državne matice na temelju inozemne isprave također se dojavljuje registru birača. Radi boljeg razumijevanja upućuje se na objašnjenje uz članak 15. Nacrta prijedloga zakona.
15.	LOVRO MAKOVEC	III. UPIS I BRISANJE IZ REGISTRA BIRAČA Članak 13.	Stavak 3. izmijeniti tako da glasi: „Birača za kojeg se zaprimi obavijest da mu je objavljeno dosad poznato prebivalište, a nije prijavljeno novo mjesto i adresa prebivališta u Republici Hrvatskoj, automatski će se rasporediti u evidenciju birača iz članka 6. stavka 2. ovoga Zakona”. Obrazloženje:	Nije prihvaćen	Jedan od razloga navedenih u Obrascu zakonodavnih aktivnosti Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije za 2026. godinu za predlaganje novog zakona o registru birača je podizanje razine potpunosti i točnosti podataka u evidenciji birača hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj. Na

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
.			Predlaže se suštinski obrisati pojam neaktivnih birača jer će dovesti do potencijalne nesigurnosti i nagomilanosti registra. Naime, osnovno biračko pravilo je da pravo glasa imaju: hrvatski državljani s navršenih 18 godina i te su dvije pretpostavke dovoljne za ostvarivanje prava glasovanja. Kod određenih vrsta izbora, posebna pretpostavka je i mjesto prebivališta osobe pa se može i govoriti o takvoj pretpostavci, no u svrhu ovog obrazloženja bitno je samo državljanstvo i navršene godine. Kada birač odjavi prebivalište odnosno ono mu se odjavi po službenoj dužnosti, umjesto da se označi neaktivnim, trebao bi se uvesti u evidenciju birača koji nemaju prebivalište u RH, neovisno ima li prijavljeno prebivalište u nekoj stranoj državi. Evidencija se zato i zove „evidencija birača hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u RH“, a ne „evidencija birača hrvatskih državljana koji prebivalište imaju u drugoj državi“. U tu evidenciju dakle spadaju i birači koji nemaju prebivalište ni u RH ni u kojoj drugoj državi (odnosno „prebivalište“ sukladno zakonima te države) jer, osnovna pravila za glasovanje su hrvatsko državljanstvo i navršenih 18 godina, dakle neovisno o tome ima li ili nema negdje prebivalište. Uvođenje pojmova neaktivnih birača samo se dodatno komplicira registar birača jer je već uvedeno rješenje za birače koji nemaju prebivalište u RH: aktivna registracija. Naime, uz ovakvu već propisanu mogućnost nema značajne razlike od označavanja birača neaktivnim i upis u evidenciju birača koji nemaju prebivalište u RH. Birač koji je označen neaktivnim ni ne može glasovati primjerice na lokalnim izborima jer nema prebivalište u RH, čak i da mu se izda potvrda o biračkom pravu. Dakle, izjednačen je s biračima koji		način predložen Nacrtom prijedloga zakona nikome se ne oduzima biračko pravo niti se „nagomilava registar“ jer ostaje isti broj zapisa u registru birača. Možemo se složiti da u odnosu na birače koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj ovo rješenje ne donosi ništa bitno novo glede ostvarivanja njihovog biračkog prava jer ga i dalje mogu ostvariti na izborni dan uz potvrdu, ali ima utjecaj u podatkovnom smislu. Napominje se da se evidencija birača koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj vodi po državama, pa ako je nepoznata adresa u inozemstvu, nije poznata ni država za koju bi se rasporedio.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			nemaju prebivalište u RH, stoga bi se institut neaktivnosti birača trebao obrisati i zamijeniti time da se automatski upisuje u tu evidenciju.		
16.	LOVRO MAKOVEC	III. UPIS I BRISANJE IZ REGISTRA BIRAČA Članak 14.	U stavku 3. riječi: „U registar birača se upisuju” zamijeniti riječima: „U registar birača upisuju se”. Obrazloženje: Poredak riječi usklađuje se s pravopisnim pravilima.	Prihvaćen	Odredba je dorađena sukladno prijedlogu.
17.	LOVRO MAKOVEC	III. UPIS I BRISANJE IZ REGISTRA BIRAČA Članak 14.	U stavku 4. riječi: „rubrika za upis nacionalnosti ostavlja se prazna” zamijeniti riječima: „podatak o nacionalnosti ne upisuje se”. Obrazloženje: Predlaže se zamjena pojmova iz starijeg načina vođenja podataka u fizičkim knjigama gdje su postojale rubrike i stupci, tako da se navodi da se podatak (a ne rubrika) o nacionalnosti ne upisuje (a ne ostavlja praznim). Primjerice, pojam rubrike u članku 43. stavku 2. vezan za izvatke iz registra birača je ispravno upotrijebljena jer su izvadci fizičke „knjige” koje sadrže stupce i retke pa stoga i rubrike u koju se upisuju podaci.	Prihvaćen	Odredba je dorađena sukladno prijedlogu.
18.	LOVRO MAKOVEC	III. UPIS I BRISANJE IZ REGISTRA BIRAČA Članak 16.	Članak 16. brisati. Obrazloženje: U obrazloženju za navedeni članak stoji da je potrebno uvesti ovakav institut zbog nedostatka formalnog podatka o činjenici smrti. Smatram da je ovakav problem potrebno urediti drugim zakonima, a ne zakonom o registru birača. Naime, ne postoje nikakve značajne razlike između toga da osoba ostane upisana u registru birača ili da bude označena neaktivnom. Biračko pravo ionako nitko ne smije iskoristiti u ime te osobe, a samo se dodatno komplicira ako se utvrdi da je osoba živa (zbog ishođenja potvrde o biračkom pravu). Zadaća Zakona o registru birača nije i ne smije biti utvrđivanje je li netko živ, preseljen u drugu državu i	Nije prihvaćen	Ističe se da se bitno razlikuju pravna činjenica smrti, koja se na temelju potvrde o smrti ili odluke o proglašenju nestale osobe umrlom upisuje u državne matice kao temeljnu evidenciju o činjenici smrti i nakon toga dostavlja drugim službenim evidencijama pa i registru birača, od deaktivacije birača za kojeg se ne zaprimi podatak o činjenici smrti nakon navršenih 110 godina života u registru birača samo za potrebe i svrhu propisanu zakonom kojim se uređuje registar birača. Ne bi se složili da nema razlike u tome hoće li osoba ostati u registru birača (ulaziti u statistike) ili biti označena neaktivnom. To ima utjecaja na institute koji se vežu uz određeni postotak birača u području neposrednog odlučivanja

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			tome slično, već utvrđivanje ima li osoba te kako ostvaruje pravo glasa na izborima. Zadaća je drugih tijela proglašenje osobe umrlom ili po službenoj dužnosti pokretanje postupka prijave prebivališta. Ovaj Zakon se ne smije dovoditi u situaciju da arbitrarno određuje dobne granice kada se smatra da je osoba umrla ili odlučuje kada se netko preselio, a da ne postoje „životni znakovi” i tome slično. Svi podaci koji su sadržani u Registru birača su preuzeti iz drugih evidencija, prvenstveno MUP-a, no moguće i drugih preko državne informacijske infrastrukture, dakle to su sve podaci kojima raspolažu i druga tijela. Ako se vidi nerazmjer u broju birača na određenom području ili ako se čini da ima previše birača preko navršenih 100 godina, MUP može pokrenuti postupak prijave prebivališta, HZZO ili HZMO mogu provjeriti koristi li ta osoba prava iz zdravstvenog ili mirovinskog osiguranja, a u krajnjem slučaju sud može u izvanparničnom postupku proglasiti osobu umrlom. Dakle, mehanizmi svakako postoje i ovaj Zakon ne bi trebao dodatno razrađivati postupke koji su već propisani i ostavljeni kao mogućnost. To što odgovarajuća tijela „ne reagiraju” na takve činjenice apsolutno nije problem ovog Zakona, nego problem tih drugih Zakona koji se, ako ne odgovaraju svrsi, moraju mijenjati.		građana, podatke o postotku izlaznosti birača na izbore i dr.
19.	MARTIN HORVAT	III. UPIS I BRISANJE IZ REGISTRA BIRAČA Članak 16.	Prijedlog izmjene članka 16. „Birača za kojeg se ne zaprimi podatak o činjenici smrti nakon navršenih 100 godina života automatski će se označiti neaktivnim u registru birača i neće se iskazivati u statistikama iz registra birača ni na izvadcima sve dok se ne utvrdi činjenica života.” Snižavanje praga sa 110 na 100 godina nužno je radi	Nije prihvaćen	Dobna granica od 110 godina uzeta je kako bi se što manje administrativno utjecalo na birače i ostvarivanje njihovog biračkog prava, a poznato je da ima birača koji imaju više od 100 godina.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			čišćenja registra birača od podataka o preminulim osobama čija smrt nije administrativno zabilježena (primjerice u inozemstvu), uzimajući u obzir da je prosječni životni vijek oko 78 godina. Ova izmjena ne ukida biračko pravo živim stogodišnjacima – oni se jednostavnim potvrđivanjem statusa žive osobe odmah reaktiviraju – već jamči znatno točniji registar birača i veću transparentnost izbornog procesa.		
20.	LOVRO MAKOVEC	IV. DRŽAVLJANI DRUGIH DRŽAVA ČLANICA EUROPSKE UNIJE Članak 17.	Stavak 1. promijeniti tako da glasi: „U evidenciju birača iz članka 6. točke 3. ovoga Zakona upisuju se sljedeći podaci:” Obrazloženje: Jasnije se navodi evidencija koja se koristi.	Nije prihvaćen	Pretjerano korištenje upućivanja ne pridonosi preglednosti, samostalnosti i razumljivosti pravne norme. Upućivanje kao sredstvo pravne tehnike treba koristiti kako bi se izbjeglo ponavljanje istovrsnog složenog pravnog uređenja i time ujedno postiglo smanjenje opsega odredbi, odnosno zakona, a što se u konkretnom slučaju ne bi postiglo.
21.	POLITISCO PE	V. PRAVO NA UVID I KORIŠTENJE PODATAKA IZ REGISTRA BIRAČA Članak 21.	Navedeni članak u predloženom obliku otvara ozbiljna pitanja usklađenosti s pravom na privatnost i zaštitu osobnih podataka zajamčenima Poveljom Europske unije o temeljnim pravima i Ustavom Republike Hrvatske te sa zahtjevima Opće uredbe o zaštiti podataka. Predloženi članak ovlašćuje članove predstavničkih tijela na uvid u ime, prezime i prebivalište birača, ali ne navodi svrhu takvog uvida niti je ono vezano uz obavljanje određene zakonom propisane ovlasti člana predstavničkog tijela. Također nije određen teritorijalni ni količinski opseg podataka kojima se može pristupiti niti je razvidno zbog čega je uvid u puni podatak o prebivalištu birača nužan i proporcionalan svrsi koja se želi ostvariti. Navedeno otvara pitanje usklađenosti s načelima ograničenja svrhe i smanjenja količine podataka te zahtjevom proporcionalnosti iz članka 6. stavka 3. GDPR-a.	Primljeno na znanje	U odnosu na članak 21. Nacrta prijedloga zakona skreće se pažnja na dio odredbe stavka 1. koja glasi: „sukladno posebnim zakonima”. Naime, pravo uvida članova predstavničkih tijela dok obavljaju dužnost propisano je organskim zakonima - člankom 4. stavkom 3. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor i člankom 31. stavkom 4. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i to se pravo ne može zanemariti ovim Nacrtom prijedloga zakona nego samo razraditi njegovo ostvarivanje. Ovim Nacrtom prijedloga zakona uređen je sadržaj podataka, način ostvarivanja uvida i svojstvo primatelja podataka. Imajući u vidu navode vašeg komentara, dodatno se upućuje na objašnjenje odredbe članka 21. te na članak 60. i objašnjenje tog članka. Na sva druga pitanja primjenjuju se odredbe Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka i Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka i nije ih

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			Sama zabrana snimanja i zapisivanja podataka te nadzor službene osobe ne sprječavaju njihovu daljnju neovlaštenu uporabu niti omogućuju učinkovitu kontrolu pristupa. Potrebno je izričito propisati da se uvid može ostvariti samo u konkretno određenoj zakonskoj svrsi, isključivo u opsegu nužnom za tu svrhu i za područje jedinice čijeg je predstavničkog tijela osoba član, uz prethodnu provjeru ovlaštenja te evidentiranje izvršenog uvida. Evidencija uvida trebala bi sadržavati identitet osobe koja je izvršila uvid, datum i vrijeme, pravnu osnovu i svrhu uvida te opseg odnosno kriterije izvršenog uvida.		potrebno ni nomotehnički pravilno prepisivati.
22.	POLITISCO PE	V. PRAVO NA UVID I KORIŠTENJE PODATAKA IZ REGISTRA BIRAČA Članak 22.	Navedeni članak u predloženom obliku iznimno je problematičan s aspekta zaštite privatnosti i osobnih podataka kao temeljnih prava zajamčenih Poveljom EU o temeljnim pravima i Ustavom Republike Hrvatske te je protivan načelima zaštite podataka utvrđenima Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR), kao i praksom Suda EU i Europskog suda za ljudska prava. Predloženi članak predviđa masovnu isporuku popisa birača (osobno ime, prebivalište na razini lokalne ili regionalne jedinice, a za manjinske izbore i nacionalnost) političkim strankama i kandidatima. Podaci se pritom predaju na mediju za pohranu, čime nastaje zasebna kopija podataka izvan informacijskog sustava i neposredne kontrole nadležnog državnog tijela. Takav model obrade stvara značajne rizike neovlaštenog pristupa, gubitka ili umnožavanja podataka, ali i njihove sekundarne uporabe, povezivanja s drugim zbirkama podataka, profiliranja i segmentacije birača. Navedene postupke EU regulatorni okvir prepoznaje kao posebno	Primljeno na znanje	Uvodno se zahvaljujemo na iscrpnom komentaru i u nastavku zakonodavne procedure s pažnjom će se pratiti rasprava o učinku ove odredbe. U odnosu na slojevito propitivanje odredbe članka 22. Nacrta prijedloga zakona, a koja se uz detaljniju razradu u bitnome prenosi iz važećeg Zakona, na dio pitanja upućuje se na objašnjenje te odredbe i na članak 60. i objašnjenje tog članka. Kroz pravo jednakog pristupa podacima svim sudionicima izbornog postupka osigurava se, među ostalim, ciljano vođenje kampanje i demokratska kontrola podataka u registru birača, a što se može smatrati značajnim javnim interesom. Preuzimanjem podataka, a prema članku 60. Nacrta prijedloga zakona, sudionici postaju voditelji obrade osobnih podataka i na njih se primjenjuju odredbe Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka i Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka i nije ih potrebno ni nomotehnički pravilno prepisivati. Što se tiče prijedloga da se propiše omogućavanje pristupa putem zaštićenog informacijskog sustava, napominje se da bi uvrštavanje takve odredbe

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
.			rizične za privatnost, jednakost i poštenje izbornog procesa, ujedno i Ustavom zaštićene vrijednosti. Rizici su osobito izraženi kada se obrađuju podaci koji otkrivaju etničku pripadnost birača. Nužno je značajno unaprijediti predložene zakonske odredbe kako bi se ovi rizici donekle umanjili. Obrada posebne kategorije osobnih podataka Podaci koji otkrivaju etničko podrijetlo posebna su kategorija osobnih podataka čija je obrada načelno zabranjena prema čl. 9. st. 1. GDPR-a. Obrada ovakvih podataka je dopuštena isključivo u slučajevima koji su iscrpno navedeni u stavku 2. istog članka. Ako se zakonodavac za dostavu podatka o pripadnosti nacionalnoj manjini namjerava osloniti na iznimku prema kojoj je obrada dopuštena kada je nužna za potrebe značajnog javnog interesa na temelju prava Unije ili prava države članice, potrebno je jasno identificirati konkretan cilj značajnog javnog interesa radi kojeg se takva obrada provodi. Pritom nije dostatno samo deklaratorno utvrditi postojanje značajnog javnog interesa. Zakon mora omogućiti ocjenu je li obrada nužna i proporcionalna cilju koji se želi postići, mora poštovati bit prava na zaštitu osobnih podataka te mora sadržavati prikladne i posebne mjere zaštite temeljnih prava i interesa ispitanika. (GDPR čl.9.st.2g)). Stoga, obrada posebne kategorije osobnih podataka čini nužnim da se zakonskim odredbama jasno definira svrha pristupa popisima birača od strane izbornih aktera te da se zakonom propišu tehničke i organizacijske mjere zaštite osobnih podataka. Izostanak ovih odredbi te odredbi o jasno definiranom značajnom javnom interesu kreira pravnu nesigurnost te otvara prostor za poništenje ovih odredbi zbog pravne		u ovaj Nacrt prijedloga zakona, čije se stupanje na snagu očekuje u ožujku 2027., značilo uvrštavanje odredbe čija se primjena veže uz neizvjestan uvjet jer trenutno ne postoji infrastruktura za njezinu primjenu niti se može uspostaviti u tako kratkom roku, a u hrvatskom pravnom poretku nije dopušteno razdvajanje trenutka stupanja na snagu zakona ili pojedine odredbe od trenutka njezine primjene. Što se tiče informacijske infrastrukture, dodatno se napominje da sama dorada registra birača ne bi bila dovoljna nego bi ga trebalo povezati s infrastrukturom Državnog izbornog povjerenstva i sustavom „Kandidatura“. Ideja je svakako vrijedna za imati u vidu kad se budu planirale buduće dorade tih sustava. Kad se za to ispune tehnički uvjeti odgovarajuće će se moći prilagoditi i pravni okvir.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			kolizije s izravno primjenjivim odredbama GDPR-a. Svrha obrade i nužnost pristupa podacima Predložena odredba ne određuje konkretnu svrhu radi koje političke stranke, nezavisne liste i kandidati mogu preuzeti osobne podatke birača. Jasno definirana svrha obrade osobnih podataka građana s biračkim pravom, omogućila bi stvarni test nužnosti i proporcionalnosti, koji bi omogućio razmatranje je li istu svrhu moguće ostvariti alternativom koja je manje invazivna od isporuke cjelovitih popisa. Primjerice, sasvim je moguće da bi se svrha uvida popise birača mogla ostvariti kroz pristup informacijama kontroliranim uvidom u zaštićenom informacijskom sustavu bez mogućnosti izvoza podataka, ograničenim pretraživanjem pojedinačnih zapisa ili, kada priroda svrhe to dopušta, uporabom agregiranih ili statističkih podataka po naseljima, odnosno biračkim mjestima. Provjera zahtjeva i uvjeti za dostavu podatakaPrije svakog omogućavanja pristupa, odnosno dostave osobnih podataka potrebno je provesti i dokumentirati provjeru identiteta i ovlaštenja podnositelja zahtjeva, pravne osnove, svrhe, teritorijalnog i podatkovnog opsega zahtjeva te ispunjenosti propisanih sigurnosnih uvjeta. Rok za dostavu mora biti određen tako da omogućuje stvarnu i učinkovitu provedbu tih provjera. Ako ih nije moguće pouzdano provesti u roku od dva radna dana, rok je potrebno odgovarajuće produljiti. Rokovi čuvanja osobnih podataka Iako zakonskim odredbama nije izričito navedena, nedvosmisleno je jasno da je svrha uvida u popis birača vezana direktno uz sam izborni postupak u tijeku. Svrha obrade osobnih podataka, odnosno svrha uvida u popise birača treba se smatrati		

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			ostvarenom nakon završetka izbornog procesa te je u skladu s GDPR načelom ograničenja pohrane nužno definirati rok zadržavanja osobnih podataka. U članak je potrebno ugraditi obvezni rok brisanja, odnosno uništenja podataka po završetku izbornog postupka (npr. najkasnije 30 dana od isteka rokova na žalbu ili od donošenja odluka o žalbama na proglašene konačne rezultate izbora) uz jasan mehanizam provjere poštivanja te obveze. Preferirani model kontroliranog pristupa podacima Masovno iznošenje osobnih podataka birača iz kontroliranog informacijskog sustava države i njihova predaja izbornim akterima na prijenosnom mediju predstavlja izrazito rizičan model obrade kojeg je teško opravdati, osobito jer prijedlog ne pokazuje zašto se ista svrha ne bi mogla ostvariti kontroliranim pristupom bez izrade i distribucije zasebnih kopija baze podataka. Kao primarno i manje invazivno rješenje predlaže se uspostava zaštićenog informacijskog sustava pod upravljanjem nadležnog državnog tijela putem kojeg bi ovlaštene osobe političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata ostvarivale vremenski i sadržajno ograničen pristup podacima potrebnima za zakonom jasno određenu svrhu. Takav sustav trebao bi se temeljiti najmanje na individualnoj autentifikaciji i autorizaciji ovlaštenih korisnika, dodjeli pristupnih prava isključivo za konkretnu izbornu jedinicu i konkretni izborni postupak, ograničenju kategorija i količine dostupnih osobnih podataka, evidentiranju izvršenih pristupa i pretraživanja te automatskom prestanku prava pristupa nakon prestanka zakonom određene svrhe. Zadanim postavkama sustava potrebno je u		

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			potpunosti onemogućiti preuzimanje, izvoz ili masovno umnožavanje cjelovitih skupova osobnih podataka. Ako određena zakonom definirana svrha zahtijeva pristup većem broju zapisa, potrebno je tehnički ograničiti dostupnost samo na opseg nužan za ostvarivanje te svrhe. Takav model omogućio bi da osobni podaci ostanu u kontroliranom informacijskom okruženju nadležnog državnog tijela te bi bitno smanjio rizike nekontroliranog umnožavanja, gubitka, neovlaštenog ustupanja, povezivanja s drugim bazama podataka i zadržavanja podataka nakon prestanka svrhe obrade. Za razliku od trenutnog pristupa, predloženi model bio bi usklađen s načelima smanjenja količine podataka te tehničke i integrirane zaštite podataka i zaštite podataka prema zadanim postavkama iz članka 25. GDPR-a (privacy-by-design, privacy-by-default). Tehničke i organizacijske mjere zaštite osobnih podataka Polazeći od načela zaštite podataka po dizajnu i zadanim postavkama, preferirani model trebao bi biti kontrolirani pristup putem zaštićenog informacijskog sustava, opisan u prethodnoj točki. Predaja podataka na mediju za pohranu trebala bi biti dopuštena samo ako je za jasno određenu svrhu dokazano da se ona ne može jednako učinkovito ostvariti kontroliranim pristupom s onemogućenim izvozom podataka. Ako se mogućnost preuzimanja podataka na mediju za pohranu ipak zadrži, potrebno je zakonom propisati najmanje: obveznu provjeru identiteta i ovlaštenja osobe koja preuzima podatke; enkripciju podataka i medija za pohranu; evidenciju svake izvršene dostave;		

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			ograničenje pristupa podacima kod primatelja samo na ovlaštene osobe kojima su podaci nužni za izvršenje propisane svrhe; zabranu nekontroliranog umnožavanja i daljnjeg ustupanja; odgovarajuće mjere zaštite od gubitka, neovlaštenog pristupa i neovlaštenog otkrivanja; obvezno i provjerljivo brisanje odnosno uništenje podataka nakon ispunjenja svrhe obrade. Političke stranke, kandidati i drugi primatelji koji nakon preuzimanja samostalno određuju sredstva i način daljnje obrade podataka moraju u odnosu na takvu obradu ispunjavati odgovarajuće obveze voditelja obrade prema GDPR-u. Transparentnost Predložena odredba uređuje pravo izbornih aktera na dobivanje osobnih podataka, ali ne uređuje na odgovarajući način transparentnost takve obrade niti propisuje mehanizam putem kojeg bi birači mogli jednostavno utvrditi komu su, kada, za koju svrhu i u kojem opsegu njihovi podaci učinjeni dostupnima. Stoga nije opravdano samo na temelju činjenice da je dostava propisana zakonom pretpostaviti da su ispunjeni uvjeti za odstupanje od obveza iz članka 14. GDPR-a. Zakonom je potrebno jasno urediti način ispunjavanja obveza transparentnosti. Ako se zakonodavac namjerava osloniti na iznimku iz članka 14. stavka 5. točke (c) GDPR-a, zakon mora sadržavati odgovarajuće zaštitne mjere koje će biračima osigurati stvarnu i jednostavno dostupnu informaciju o predmetnoj obradi. U tu svrhu predlaže se uspostava javno dostupne evidencije izvršenih dostava odnosno odobrenih pristupa podacima iz registra birača. Evidencija ne bi sadržavala osobne podatke birača, već najmanje naziv odnosno identitet primatelja, izborni		

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			postupak za koji je pristup odobren, datum početka i prestanka pristupa odnosno datum dostave, teritorijalni opseg, kategorije osobnih podataka kojima je omogućen pristup, zakonom određenu svrhu obrade te podatke potrebne za kontakt s voditeljem obrade i ostvarivanje prava ispitanika.		
23.	LOVRO MAKOVEC	VI. OBJAVE BIRAČIMA U VRIJEME RASPISANIH IZBORA ILI REFERENDUMA Članak 23.	U stavku 3. riječi: „do najkasnije deset dana” zamijeniti riječima: „najkasnije deset dana”. Obrazloženje: Nomotehnički se ispravlja pisanje rokova.	Prihvaćen	Odredba je doradena sukladno prijedlogu.
24.	MARTIN HORVAT	VII. POSEBNI STATUSI BIRAČA 1. ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA POSEBNE STATUSE	Predlaže se preispitati postojeće razlikovanje instituta „privremenog upisa” iz članka 30., „prethodne registracije” iz članka 31. i „potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta” iz članka 33. te ih objediniti pod jedinstvenim krovnim institutom, primjerice „registracija za glasovanje izvan mjesta prebivališta”. Sva tri instituta odnose se na birače s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji će se na dan održavanja izbora ili državnog referenduma zateći izvan mjesta svojeg prebivališta te im omogućuju ostvarivanje biračkog prava izvan mjesta prebivališta. Razlika između njih prvenstveno proizlazi iz mjesta na kojem će se birač nalaziti i načina administrativnog evidentiranja, a ne iz različite naravi biračkog prava koje ostvaruju. Posebno je vidljiva podudarnost članka 30. i članka 31., budući da prvi uređuje situaciju kada se birač nalazi u drugom mjestu u Republici Hrvatskoj, a drugi situaciju kada se nalazi izvan granica Republike Hrvatske, dok oba instituta imaju isti temeljni cilj i u registru evidentiraju mjesto na kojem će se birač nalaziti na dan izbora. Dodatno, članak 33. stavak 3. za izbore za zastupnike u Hrvatski sabor omogućuje biraču s prebivalištem u Republici	Nije prihvaćen	Riječ je o institutima koji se temelje na izbornim zakonima i Zakon o registru birača ne može zanemariti primjerice odredbu članka 7. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor ili članka 9. Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske i materiju urediti protivno organskim izbornim zakonima. Također se napominje da je riječ o institutima koji su se ustalili kroz dugogodišnju primjenu u praksi i nije primijećeno da se birači ne snalaze pogotovo kroz korištenje elektroničke usluge e-Birači putem e-Građani. Usluga je razvijena na način da birača navodi na pravilni odabir. Točno je da se privremeni upis, prethodna registracija i potvrda za glasovanje izvan mjesta prebivališta odnose na istu kategoriju birača - birače s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, međutim ovisno o izborima, mogućnost izbora mjesta glasovanja i set potrebnih podataka za promjenu mjesta glasovanja su različiti.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			Hrvatskoj koji će se nalaziti izvan mjesta prebivališta da zatraži potvrdu uz navođenje države i diplomatsko-konzularnog predstavništva na čijem će području glasovati, čime se u značajnoj mjeri preklapa s prethodnom registracijom iz članka 31. Predlaže se stoga urediti jedinstveni institut „registracije za glasovanje izvan mjesta prebivališta“, unutar kojeg bi se prema potrebi razlikovali pojedini modaliteti, primjerice registracija za glasovanje na određenom mjestu u Republici Hrvatskoj, registracija za glasovanje u određenom diplomatsko-konzularnom predstavništvu Republike Hrvatske te registracija bez navođenja mjesta boravka, kada je to predviđeno Zakonom. Time bi se zadržale postojeće funkcionalnosti, ali bi se izbjeglo nepotrebno razlikovanje pojmova „privremeni upis“, „prethodna registracija“ i „potvrda“ za situacije koje u svojoj biti predstavljaju različite načine ostvarivanja iste mogućnosti – glasovanja birača s prebivalištem u Republici Hrvatskoj izvan mjesta njegova prebivališta. Istodobno se predlaže zadržati institut „aktivne registracije“ kao zaseban institut, budući da se on odnosi na birače koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj te stoga predstavlja drugačiju kategoriju birača i drugačiju pravnu situaciju. Predloženo objedinjavanje pridonijelo bi većoj normativnoj jasnoći, jednostavnijoj i razumljivijoj terminologiji, lakšem snalaženju birača i preglednijem vođenju registra birača.		
25.	LOVRO MAKOVEC	1. ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA POSEBNE STATUSE Članak 26.	Stavak 1. brisati te u stavku 2. iza riječi: „Zahtjev“ dodati riječi: „za privremeni upis, prethodnu registraciju ili aktivnu registraciju“. Obrazloženje: Stavkom 2. propisano je da se zahtjev primarno dostavlja elektronički, a stavkom 3. je propisano da zahtjev koji nije dostavljen u	Nije prihvaćen	Odredbe stavka 1. i 3. nisu istog sadržaja. U stavku 1. navode se načini predaje zahtjeva. Riječi: „elektroničkim putem“ u stavku 1. odnose se općenito na podnošenje zahtjeva elektroničkim putem - i putem e-Građani i elektroničkom poštom, dok se to u stavcima 2. i 3.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			skladu sa stavkom 2. se predaje u pisanom obliku neposredno, šalje poštom ili dostavlja elektroničkim putem. Budući da je u suštini to propisano i stavkom 1., a kako bi se dodatno naglasilo da se zahtjev primarno predaje preko sustava e-Građani, predlaže se obrisati stavak 1. Drugim riječima, stavci 1. i 3. izriču istu stvar te se u tome ponavljaju, stoga se predlaže brisati jedan od njih.		razdvaja i dodatno razrađuje.
26.	LOVRO MAKOVEC	2. PRIVREMENI UPIS Članak 30.	U stavku 2. riječi: „za zastupnike u Hrvatski sabor” zamijeniti riječima: „iz stavka 1. ovoga članka”. Obrazloženje: Stavkom 1. je propisano da se privremeni upis može obaviti za područje drugog grada ili općine. Stavkom 2. je propisana iznimka od navedenog isključivo za izbore za zastupnike u Hrvatski sabor, gdje može biti isti grad ili općina, ali drugo naselje. Ovakvo uređenje nalazi se i u trenutno važećem zakonu, no iz obrazloženja oba zakona i dalje nije jasno zašto je to propisano samo za izbore za zastupnike u Hrvatski sabor. Odnosno, zašto je privremeni upis unutar istog grada/općine moguće samo tijekom izbora za zastupnike HS, a ne i tijekom ostalih izbora? Predlaže se stoga privremeni upis unutar istog grada ili općine omogućiti za sve izbore te, ako se ovaj prijedlog prihvati, nomotehnički urediti samo jednim stavkom, a ne dva odvojena.	Nije prihvaćen	Cilj ovog Nacrta prijedloga zakona nije umanjiti dosadašnja prava birača u smislu olakšavanja ostvarivanja biračkog prava niti dodatno administrativno opteretiti upravna tijela županija i Grada Zagreba i izborna tijela (izborna povjerenstva i biračke odbore). Kontinuitet dosadašnjeg uređenja upravo je iz razloga da se u određenim slučajevima kroz različite institute biračima daju približno jednake mogućnosti, a bez dodatnog opterećenja upravnih tijela i tijela koja provode izbore. Kad se provode izbori za Predsjednika Republike Hrvatske i članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske - jedna je izborna jedinica. Birač koji na tim vrstama izbora želi glasovati na drugom biračkom mjestu to može ostvariti na temelju potvrde za glasovanje na bilo kojem biračkom mjestu, pa tako i u drugom naselju na području istog grada ili općine. Kad se provode izbori za zastupnike u Hrvatski sabor - Republika Hrvatska je podijeljena u deset izbornih jedinica i može se dogoditi da jedno naselje unutar istog grada ili općine pripada jednoj, a susjedno naselje drugoj izornoj jedinici. Slijedom navedenog i članak 30. i 33. imaju propisane iznimke za izbore za zastupnike u Hrvatski sabor kako bi se mogla planirati dostava biračkog materijala za izbornu jedinicu kojoj birač pripada prema mjestu

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
					prebivališta na biračko mjesto.
27.	MARTIN HORVAT	2. PRIVREMENI UPIS Članak 30.	Predlaže se preispitati naziv i pravnu strukturu instituta „privremenog upisa“ te ga uključiti u jedinstveni institut „registracije za glasovanje izvan mjesta prebivališta“. Birač iz ovog članka ne mijenja svoje prebivalište niti se njegov upis u registar birača u stvarnom smislu mijenja, već samo unaprijed uređuje mogućnost ostvarivanja biračkog prava na području drugog grada ili općine u Republici Hrvatskoj. Stoga bi termin „registracija za glasovanje izvan mjesta prebivališta“ preciznije opisivao stvarnu svrhu instituta i omogućio terminološko usklađivanje s istovjetnim slučajem glasovanja u inozemstvu koji je trenutno uređen institutom prethodne registracije iz članka 31. Predlaže se da se privremeni upis uredi kao jedan od modaliteta registracije za glasovanje izvan mjesta prebivališta.	Nije prihvaćen	Upućuje se na odgovor uz Vaš komentar uz naslov „VII. POSEBNI STATUSI BIRAČA1. ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA POSEBNE STATUS“ s obzirom da ste uz naslov poglavlja sumirano naveli ono što u bitnome ponavljate uz odredbu kojom se uređuje privremeni upis.
28.	MARTIN HORVAT	3. PRETHODNA REGISTRACIJA Članak 31.	Predlaže se potpuno brisanje članka 31. te normativna integracija njegovog obuhvata u članak 33. Zakona. Podredno, u slučaju neprivaćanja brisanja članka 31., predlaže se nužno nomotehničko usklađivanje i jasno razgraničenje opsega primjene oba članka. Nacrtom prijedloga Zakona u članku 31. stavku 1. i članku 33. stavcima 1. i 3. normira se pravo potpuno identične kategorije birača – birača s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji će se na dan održavanja izbora zateći izvan granica RH. Propisivanje dviju paralelnih procedura (prethodna registracija iz čl. 31. i izdavanje potvrde za glasovanje iz čl. 33.) za istu skupinu građana stvara praktične i pravne probleme. Prvo, prosječnom biraču nije jasno podnosi li za glasovanje u inozemstvu zahtjev za prethodnu registraciju ili zahtjev za izdavanje potvrde za glasovanje izvan mjesta	Nije prihvaćen	Upućuje se na odgovor uz Vaš komentar uz naslov „VII. POSEBNI STATUSI BIRAČA1. ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA POSEBNE STATUS“ s obzirom da ste uz naslov poglavlja sumirano naveli ono što u bitnome ponavljate uz odredbu kojom se uređuje prethodna registracija.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			prebivališta, što dovodi do pogrešaka u postupku i potencijalnog gubitka biračkog prava. Također postojanje dvostrukih evidencija i obrazaca opterećuje upravna tijela u RH i diplomatsko-konzularna predstavništva te otvara prostor za administrativne pogreške. Članak 33. već u stavku 1. uređuje glasovanje u inozemstvu za predsjedničke izbore, izbore za EP i referendum, dok u stavku 3. uređuje glasovanje u DKP-ima za parlamentarne izbore. Kako su člankom 33. već obuhvaćene sve vrste izbora za birače s prebivalištem u RH koji se zateknu u inozemstvu, članak 31. ne donosi nikakav novi obuhvat te je u potpunosti normativno suvišan. S ciljem simplifikacije izbornog zakonodavstva, smanjenja birokracije i osiguranja načela pravne izvjesnosti, predlaže se obrisati članak 31. te oblike glasovanja za sve vrste izbora izvan mjesta prebivališta (uključujući i glasovanje u DKP-ima) cjelovito i sustavno urediti isključivo unutar članka 33. Zakona.		
29.	MARTIN HORVAT	3. PRETHODNA REGISTRACIJA Članak 31.	U slučaju neprihvatanja brisanja članka 31. predlaže se pojam „prethodna registracija“ zamijeniti odnosno uključiti u jedinstveni institut „registracije za glasovanje izvan mjesta prebivališta“. Institut iz ovog članka funkcionalno predstavlja istu situaciju kao i privremeni upis iz članka 30., s razlikom da se birač neće nalaziti u drugom mjestu u Republici Hrvatskoj, nego izvan granica Republike Hrvatske. U oba slučaja riječ je o biraču s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji unaprijed uređuje mogućnost glasovanja izvan mjesta svojeg prebivališta. Posebno je važno da se u oba slučaja u bilješki u registru evidentira mjesto na kojem će se birač zateći	Nije prihvaćen	Upućuje se na odgovor uz Vaš komentar uz naslov „VII. POSEBNI STATUSI BIRAČA1. ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA POSEBNE STATUSE“ s obzirom da ste uz naslov poglavlja sumirano naveli ono što u bitnome ponavljate uz odredbu kojom se uređuje prethodna registracija.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			na dan izbora. Predlaže se stoga prethodnu registraciju za glasovanje u diplomatsko-konzularnom predstavništvu urediti kao poseban modalitet jedinstvene registracije za glasovanje izvan mjesta prebivališta.		
30.	LOVRO MAKOVEC	4. AKTIVNA REGISTRACIJA Članak 32.	U stavku 3. riječi: „ili birači iz stavka 2. koji žele glasovati na području drugog diplomatsko-konzularnog predstavništva, odnosno u Republici Hrvatskoj” brisati. Obrazloženje: Člankom 45. stavkom 3. Ustava propisano je da birači koji nemaju prebivalište u RH ostvaruju biračko pravo na biračkim mjestima u sjedištima DKP RH u stranoj državi u kojoj prebivaju. Ustavom nije propisana iznimka od navedenog pravila, odnosno na kraju se ne nalazi sintagma „u skladu sa zakonom” ili „na koji drugi način određen zakonom”, već je čvrsto propisano da birači glasuju isključivo u sjedištima DKP i to u stranoj državi u kojoj prebivaju, dakle bez mogućnosti promjene takvog mjesta. Ovo dodatno potkrepljujem činjenicom da je stavkom 4. istog članka Ustava propisano da birači s prebivalištem u RH mogu glasovati u sjedištima DKP (prethodna registracija) ili na koji drugi način određen zakonom (privremeni upis, potvrda za glasovanje izvan mjesta prebivališta). Osim što se usklađuje s Ustavom, ovakav prijedlog će potaknuti i birače da reguliraju svoj status u matiči zemlji, odnosno da MUP-u prijave državu u kojoj žive ili prijave prebivalište u RH jer u suprotnom neće moći ostvariti svoje biračko pravo. Naravno, u slučaju prihvaćanja ovog prijedloga bit će potrebno izmijeniti i članak 32. stavke 4., 5. i 6 te članak 34. stavak 3. Dakle, budući da je ustavotvorac izrijekom propisao da „birači koji nemaju prebivalište u RH ostvaruju biračko pravo na	Nije prihvaćen	Ustav Republike Hrvatske u članku 45. koristi dva pojma koji su različiti gramatički i pravno - imenicu „prebivalište” koja je i poseban pravni pojam sukladno Zakonu o prebivalištu i glagolski oblik „prebivaju” koja ima šire činjenično značenje. S tim u vezi, stručni nositelj izrade zakona ne može zanemariti činjenicu da je zakonodavac odavno pristupio tumačenju naznačene ustavne norme donijevši važeći Zakon o registru birača kojim se biračima koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj omogućuje promjena mjesta glasovanja.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			biračkim mjestima u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništva Republike Hrvatske u stranoj državi u kojoj prebivaju”, bez propisanih iznimki od navedenog pravila kao što je to u stavku 4., predlaže se brisanje navedenih riječi. Odnosno, predlaže se institut aktivne registracije zadržati samo za registraciju u sjedištu DKP u stranoj državi u kojoj osoba prebiva, a ne za područje drugog DKP odnosno u RH. Argument da je i ovakav institut u trenutno važećem zakonu odnosno da ga Ustavni sud za sad nije ukinuo, nije dovoljan da odbijete ovaj prijedlog te molim da ga pažljivo razmotrite.		
31.	LOVRO MAKOVEC	5. POTVRDA ZA GLASOVANJE IZVAN MJESTA PREBIVALIŠTA Članak 33.	Stavak 2. izmijeniti tako da glasi: „U slučaju provedbe izbora za Predsjednika Republike Hrvatske, birač može zatražiti i potvrdu za ponovljeni izbor (dvije potvrde) ili samo potvrdu za ponovljeni izbor (jednu potvrdu).” Obrazloženje: Nomotehnički se uređuje stavak jer materijalni zakon ne poznaje pojam „kruga”, već „ponovljeni izbor”, stoga se navedeno formalno usklađuje sa Zakonom o izboru Predsjednika Republike Hrvatske. Ovakva slična formulacija nalazi se i u trenutno važećem zakonu pa ne bi trebala nastati nedorečenost u tumačenju, odnosno da se jedna potvrda može izdati samo za drugi krug jer je temeljna odredba u stavku 1., koji propisuje da se potvrda izdaje za izbor za Predsjednika (prvi krug), a stavak 2. je samo dodatno proširenje i nije iznimka od navedenog jer ispred stavka ne stoje riječi poput „Iznimno od”, već se samo nadograđuje stavak 1. Odredba je usklađena i s formulacijom iz članka 27. ovoga Zakona gdje se spominju iste stvari, ali za preostala tri posebna statusa.	Prihvaćen	Odredba je odgovarajuće dorađena sukladno prijedlogu.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			Dakle, pored zajamčenog prava za izdavanje potvrde za prvi krug u stavku 1., ovim se stavkom razrađuje mogućnost da birač može zatražiti i potvrdu za drugi krug odnosno samo potvrdu za drugi krug, ako ne želi iskoristiti potvrdu za prvi krug.		
32.	LOVRO MAKOVEC	5. POTVRDA ZA GLASOVANJE IZVAN MJESTA PREBIVALIŠTA Članak 33.	U stavku 4. zarez i riječi: „neovisno o mjestu prebivališta” brisati. Obrazloženje: Člankom 7. stavkom 2. propisano je da je „upravno tijelo” upravno tijelo županije i Grada Zagreba, dok je „nadležno upravno tijelo” ono koje vodi dio registra birača za područje za koje je ustrojeno. Budući da je već time propisano što se smatra upravnim tijelom, a što nadležnim upravnim tijelom, predlaže se navedene riječi brisati kao redundantne. Složio bih se argumentom da ove riječi služe da se dodatno istakne da je zahtjev moguće predati bilo gdje, neovisno o mjestu prebivališta, no postavlja se onda pitanje zašto je člankom 7. stavkom 2. razrađen pojam upravnog tijela i nadležnog upravnog tijela ili zašto primjerice u članku 30. stavku 3. isto nije navedeno da se radi o upravnom tijelu neovisno o mjestu prebivališta.	Prihvaćen	Odredba je dorađena sukladno prijedlogu.
33.	MARTIN HORVAT	5. POTVRDA ZA GLASOVANJE IZVAN MJESTA PREBIVALIŠTA Članak 33.	Predlaže se preispitati uređenje potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta iz ovog članka i njezin odnos prema privremenom upisu iz članka 30. i prethodnoj registraciji iz članka 31. Sva tri instituta odnose se na birače s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji će se na dan izbora nalaziti izvan mjesta svojeg prebivališta. Posebno je problematičan odnos članka 33. stavka 3. i članka 31.: kod izbora za zastupnike u Hrvatski sabor birač može zatražiti potvrdu uz navođenje države i diplomatsko-konzularnog predstavništva na čijem će se području zateći, dok se člankom 31. za istu	Nije prihvaćen	Upućuje se na odgovor uz Vaš komentar uz naslov „VII. POSEBNI STATUSI BIRAČA1. ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA POSEBNE STATUSE” s obzirom da ste uz naslov poglavlja sumirano naveli ono što u bitnome ponavljate uz odredbu kojom se uređuje potvrda za glasovanje izvan mjesta prebivališta.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			temeljnu situaciju predviđa prethodna registracija za područje određenog diplomatsko-konzularnog predstavništva. Time za istu kategoriju birača i istu svrhu postoje dva različita instituta. Predlaže se stoga potvrdu urediti kao jedan od modaliteta odnosno sredstava ostvarivanja registracije za glasovanje izvan mjesta prebivališta, umjesto njezina paralelnog uređenja kao zasebnog instituta.		
34.	MILENA GRGIĆ	VIII. POSEBNE KATEGORIJE BIRAČA Članak 35.	A kako se tretiraju birači koji su u trenutku izbora hospitalizirani?	Primljeno na znanje	U članku 35. riječ je o posebnim kategorijama birača utvrđenim posebnim zakonima kojima se uređuju izbori i referendum i ovim Nacrtom prijedloga zakona ne mogu se dodavati nove kategorije birača. Ovisno o zdravstvenom stanju i mjestu prebivališta, birači mogu koristiti neke od instituta za promjenu mjesta glasovanja. Određivanje posebnih biračkih mjesta u zdravstvenim ustanovama nije predviđeno zakonima kojima se uređuju izbori i referendum.
35.	LOVRO MAKOVEC	VIII. POSEBNE KATEGORIJE BIRAČA Članak 36.	U stavku 1. riječi: „do najkasnije deset dana” zamijeniti riječima: „najkasnije deset dana”. Obrazloženje: Nomotehnički se ispravlja pisanje rokova.	Prihvaćen	Odredba je doradena sukladno prijedlogu.
36.	LOVRO MAKOVEC	X. ODLUKA O ZAKLJUČENOM REGISTRU BIRAČA Članak 40.	Riječi: „birača se navodi datum” zamijeniti riječima: „birača navodi se datum”. Obrazloženje: Jezično se usklađuje redoslijed riječi.	Prihvaćen	Odredba je doradena sukladno prijedlogu.
37.	LOVRO MAKOVEC	XI. IZVADCI IZ REGISTRA BIRAČA Članak 42.	U stavku 3. ispred točke 1. dodati novu točku koja glasi: „grb Republike Hrvatske”. Obrazloženje: Na dosadašnjim izvadcima iz popisa birača nalazi se grb RH, stoga se predlaže zadržati postojeći izgled i propisati da se na naslovnoj stranici izvatka nalazi grb.	Nije prihvaćen	Zaglavlje akta uređeno je Uredbom o uredskom poslovanju i te se odredbe odgovarajuće primjenjuju i na izvatke.
38.	LOVRO MAKOVEC	XI. IZVADCI IZ REGISTRA BIRAČA	U stavku 3. točki 2. riječi: „i naziv” brisati. Obrazloženje:	Nije prihvaćen	Pojmovi „oznaka” i „naziv” izvatka nisu istoznačnice. Oznaka označava vrstu

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
		Članak 42.	Člankom 43. propisane su dvije oznake izvatka: „A” i „B”, stoga nije jasno što se misli pod nazivom izvatka. Izvadak je jedinstveno odrediv jer sukladno ostalim točkama sadrži grad ili općinu, biračko mjesto te datum izbora. Dakle, budući da pojam „naziv izvatka” nije definiran, predlaže se brisanje navedenog i zadržavanje samo oznake izvatka.		izvatka prema kategoriji birača (na izvadak oznake „A” upisuju se birači koji će glasovati na biračkom mjestu prema mjestu prebivališta; na izvadak oznake „B” upisuju se birači koji će glasovati na biračkom mjestu izvan mjesta prebivališta). Naziv izvatka odnosi se na naziv izvatka kao akta pa tako na lokalnim izborima može biti više izvadaka različitog naziva (Izvadak za izbor župana; Izvadak za izbor zamjenika župana iz reda pripadnika nacionalne manjine; Izvadak za izbor gradonačelnika; Izvadak za izbor zamjenika gradonačelnika iz reda pripadnika nacionalne manjine; Izvadak za izbor članova gradske skupštine itd.). „Naziv izvatka” nije definiran jer se smatra da je riječ o samorazumljivom pojmovnom sklopu.
39.	LOVRO MAKOVEC	XI. IZVADCI IZ REGISTRA BIRAČA Članak 42.	Stavak 4. izmijeniti tako da glasi: „Zadnja strana izvatka sadrži ukupan broj birača upisan u izvadak te datum izrade izvatka.” Obrazloženje: Predlaže se brisanje ovjeravanje izvatka. U dosadašnjoj praksi provedbi izbora, nijedan izvadak se ne ovjerava nego se pečat i potpis ispisuju na papir zajedno s ostalim podacima. Drugim riječima, umjesto da izvadak sadrži mjesto za potpis pa da pročelnik odnosno druga osoba ručno pečatom i potpisom ovjeri izvadak, pečat i potpis se naljepljuju prilikom ispisa, čime se ne može govoriti o ovjeri. S jedne strane je razumljivo zašto se takva praksa radi u većim gradovima s preko 500 biračkih mjesta jer bi službena osoba morala cijeli dan samo pečatirati i potpisivati sve te izvatke, no onda se i postavlja pitanje svrhovitosti ove odredbe, odnosno u doba kada se izvadci ne izrađuju ručno već automatski ispisom iz sustava, što bi točno službena osoba tu trebala provjeriti? Dakle, budući da se ova odredba u praksi uopće ne	Nije prihvaćen	Automatska obrada podataka ne isključuje ovjeru akta. Ovjerom se osigurava i potvrđuje vjerodostojnost. Ne bi se složili da je točna tvrdnja da se svi izvadci ne ovjeravaju. Eventualno je moguće da je došlo na nekim izborima do odstupanja od pravila u nekom većem gradu, ali to ne bi trebala biti praksa.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			provodi, predlaže se brisati ovjeru izvadaka.		
40.	LOVRO MAKOVEC	XI. IZVADCI IZ REGISTRA BIRAČA Članak 42.	Stavak 6. brisati. Obrazloženje: Smatram da bi cjelokupna izborna dokumentacija i materijali još uvijek morali biti isključivo u fizičkom obliku. Naime, izvadak u fizičkom obliku osigurava da svi članovi biračkog odbora vide tko što radi po izvatku, odnosno moguće je spriječiti određene manipulacije i nedozvoljene radnje jer bi sigurno netko od članova biračkog odbora uočio da netko radi „nešto” s izvatkom. Kada bi izvadak bio u elektroničkom obliku i takav se dostavljao na biračka mjesta, bilo bi nemoguće pratiti tko što radi po izvatku jer klikanje po tabletu/mobitelu se može raditi iz raznih razloga, dok se listanje po fizičkom izvatku ili upisivanje/zaokruživanje jasno može uočiti. Ovaj komentar ne ide suprotno digitalizaciji, naprotiv zalažem se za to da se primjerice potvrde o glasovanju mogu izdavati samostalno, no i takve potvrde bi se sačuvale u fizičkom obliku upravo radi kasnije provjere. Završetak glasovanja te zatvaranje vrata biračkog mjesta je vrlo važno jer svi članovi biračkog odbora imaju zadaće, djeluju zajedno kao jedinstvo i izrazito je bitno da svi raspolažu istim materijalima. Ni u kojem slučaju se izborni postupak ne smije svesti na to da pristup ili uvid u materijale imaju samo određeni članovi biračkog odbora te svi članovi biračkog odbora moraju moći vidjeti što drugi članovi rade s izbornim materijalom. Zanimljivo je da je ovakva odredba i u trenutno važećem Zakonu, u članku 52. stavku 6. gdje je propisano da se izvaci iz popisa birača mogu dostaviti u elektroničkom obliku, no koliko sam upućen ovakva odredba se nije primjenjivala, odnosno svugdje su se izvaci dostavljali u fizičkom obliku.	Nije prihvaćen	Izrada izvadaka u elektroničkom obliku ostavlja se kao mogućnost i upravo na temelju u bitnome slične odredbe važećeg Zakona provodio se pilot projekt na prijevremenim izborima za općinsko vijeće jedne općine prije par godina. U sklopu projekta evidentiranje birača na e-Izvadcima provodilo se usporedo s evidentiranjem birača koji su pristupili glasovanju na izvadcima u fizičkom obliku. I tad su prepoznate brojne prednosti e-Izvadaka od bržeg pronalaska i evidentiranja birača, utvrđivanja odaziva birača, statističkih analiza birača itd. Trenutni nedostatak informacijske infrastrukture za primjenu e-Izvadaka na svim biračkim mjestima ili prema Vašem komentaru nedostatak predodžbe o radu biračkog odbora s e-Izvadcima nije prepreka da se e-Izvadci ostave kao mogućnost za korištenje na prijedlog Državnog izbornog povjerenstva pa barem na lokalnim prijevremenim izborima kao što je to potvrđeno kao izvedivo u okviru projekta.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			Dakle, budući da se ovakva odredba nije primjenjivala niti se neće u dogledno vrijeme, predlažem da se obriše i da se izvadci izrađuju isključivo u fizičkom obliku.		
41.	LOVRO MAKOVEC	XI. IZVADCI IZ REGISTRA BIRAČA Članak 42.	Stavak 7. brisati. Obrazloženje: Premda je ovim Zakonom uveden novi mehanizam potpisa birača na izvadak, koji pozdravljam, predlaže se brisanje ovog stavka čisto iz formalno-pravnih razloga. Naime, obvezatne upute DIP donosi na temelju materijalnog izbornog zakonodavstva, u kojima navodi i ostale radnje vezane za izbore pa i za popise birača. DIP će zasigurno prilagoditi obvezatne upute u dogovoru s Ministarstvom te uključiti redoslijed vezano za potpisivanje birača. Primjerice, ni sada nijednim zakonom nije bilo propisano da se redni broj birača na izvatku zaokružuje, već je to DIP propisao ne obvezatnim uputama, već podsjetnikom za rad biračkih odbora. Isto tako, podsjetnikom je propisivao redoslijed ostalih izbornih radnji vezanih za izvadak iz popisa birača (umetanje plavih i žutih potvrda na kraj izvatka i sl.) Sada će isto tako DIP radnje vezane za potpisivanje birača isto propisati obvezatnim uputama ili podsjetnikom ili koji god drugi način smatra da je prikladan. Jednom kada potpisivanje birača postane ustaljenim, ova odredba činit će se višak jer je realno samo relevantna za prve izbore nakon stupanja na snagu ovog Zakona, a kasnije će već postati praksa.	Prihvaćen	Odredba je brisana sukladnu prijedlogu.
42.	LOVRO MAKOVEC	XI. IZVADCI IZ REGISTRA BIRAČA Članak 44.	Stavak 2. izmijeniti tako da glasi: „Kad se provode izbori prema zastupljenosti nacionalnih manjina sukladno posebnim zakonima kojima se uređuju lokalni izbori te izbori vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, za svako biračko mjesto izrađuje se izvadak	Nije prihvaćen	Možemo se složiti da bi prema Vašem prijedlogu odredba bila kraća, ali ne bi bila preciznija niti bi pratila način navođenja izbora unutar ovog Nacrta prijedloga zakona.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			po osnovi nacionalne pripadnosti.” Obrazloženje: Pojednostavljuje se izričaj stavka gdje se umjesto navođenja konkretnih imena izbora navodi samo generalno o kakvim se izborima radi. Formulacija je preuzeta iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te Zakona o lokalnim izborima gdje se spominju pragovi zastupljenosti nacionalnih manjina. Ovakvom formulacijom uključeni su i pripadnici hrvatskog naroda jer se implicitno podrazumijeva iz pojma zastupljenosti nacionalnih manjina, naime ako neka nacionalna manjina čini većinu stanovništva, sukladno Zakonu se pripadnicima hrvatskog naroda jamči pravo na zamjenika.		
43.	LOVRO MAKOVEC	XIII. POTVRDA O BIRAČKOM PRAVU Članak 48.	U stavku 1. riječi: „prema mjestu prebivališta” brisati. Obrazloženje: Člankom 7. stavkom 2. propisano je da je „upravno tijelo” upravno tijelo županije i Grada Zagreba, dok je „nadležno upravno tijelo” ono koje vodi dio registra birača za područje za koje je ustrojeno. Budući da je već time propisano što se smatra upravnim tijelom, a što nadležnim upravnim tijelom, predlaže se navedene riječi brisati kao redundantne. Složio bih se argumentom da ove riječi služe da se dodatno istakne da je zahtjev moguće predati samo u određenom upravnom tijelu, no postavlja se onda pitanje zašto je člankom 7. stavkom 2. razrađen pojam upravnog tijela i nadležnog upravnog tijela ili zašto primjerice u članku 11. stavku 1. isto nije navedeno da se radi o upravnom tijelu neovisno o mjestu prebivališta.	Nije prihvaćen	Slažemo se da je nomotehnički suvišno, ali je procijenjeno da je manja šteta da je suvišno nego da je nejasno. Riječ je odredbi koja se primjenjuje jedan dan - izborni dan i ne ostavlja vremena za postavljanje pitanja i čekanje odgovora o primjeni.
44.	LOVRO MAKOVEC	XIII. POTVRDA O BIRAČKOM PRAVU Članak 48.	U stavku 2. iza riječi: „predstavništvo” dodati riječi: „ili upravno tijelo Grada Zagreba”. Obrazloženje:	Nije prihvaćen	Pravila koja utvrđuju nadležnost za izdavanje potvrda su jasna, a intencija je da potvrdu izdaje tijelo na području kojeg je i biračko mjesto. Ako Vaš komentar

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
			Predlaže se dodati ove riječi za birače koji su označeni neaktivnim zbog odjave prebivališta. Naime, sukladno članku 47. stavku 2. propisano je da će se birač označiti aktivnim nakon što ga upravno tijelo Grada Zagreba upiše u evidenciju birača koji nemaju prebivalište u RH. Dakle, budući da to upravno tijelo birača upisuje, predlaže se da ono i izdaje potvrdu za glasovanje. Dakle, kako bi se spriječilo da takvi birači ne moraju putovati u inozemstvo samo da pribave potvrdu o biračkom pravu jer nemaju prebivalište u RH, predlaže se dodati navedene riječi kako bi se omogućilo da zahtjev mogu predati u tijelu koje vodi evidenciju birača koji nemaju prebivalište. Ovaj prijedlog je napisan neovisno o prihvatanju prijedloga za brisanje instituta neaktivnosti birača, koje sam obrazložio u članku 13.		kreće od pretpostavke da birač prvo treba doći pred nadležno upravno tijelo Grada Zagreba da ga se aktivira pa da onda ide u inozemstvo po potvrdu, krećete od pogrešne pretpostavke. Birače se udaljeno aktivira u komunikaciji između diplomatsko-konzularnog predstavništva i nadležnog upravnog tijela kroz aplikaciju registra birača kao što se i po važećem Zakonu obavlja upis birača koji nije upisan u registar birača.
45.	LOVRO MAKOVEC	XIV. OBRASCI POTVRDA Članak 49.	Iza riječi: „iz članaka” dodati broj: „20.” Obrazloženje: Člankom 20. stavkom 2. propisano je da se biraču izdaje potvrda o podacima upisanim u registar birača. Stoga je potrebno propisati oblik i izgled takve potvrde te se to predlaže ovim člankom odnosno pravilnikom.	Nije prihvaćen	Potvrda iz članka 20. Nacrta prijedloga zakona izdaje se u skladu s člankom 159. Zakona o općem upravnom postupku. Ova potvrda ne izdaje se na propisanom i zaštićenom obrascu za potrebe izbora, nego se njome potvrđuju činjenice o kojima se vodi službena evidencija.
46.	LOVRO MAKOVEC	XV. PONAVLJANJE IZBORA Članak 50.	U stavku 1. iza točke b) dodati novu točku c) koja glasi: „objavi odluke o poništenju izbora te utvrđivanju ponovnog glasovanja”. Obrazloženje: U rijetkim slučajevima zbog nepravilnosti na biračkom mjestu, izbornu povjerenstvo, DIP ili Ustavni sud mogu poništiti izbore te naložiti njihovo ponavljanje. Predlaže se stoga da se i u tim slučajevima registar birača otvara te provode propisane radnje.	Nije prihvaćen	Nije riječ o istim institutima. Ako se ponište izbori, odnosno sve izborne radnje, onda se i registar birača priprema iznova. Ovdje je riječ o ponavljanju izbora kad nijedan kandidat nije dobio propisanu većinu za izbor.
47.	LOVRO MAKOVEC	XV. PONAVLJANJE IZBORA	U stavku 2. riječi: „kao i za prvi krug glasovanja za	Prihvaćen	Odredba je dorađena sukladno prijedlogu.

R.br	Korisnik	Isječak	Komentar	Status odgovora	Odgovor
		Članak 50.	Predsjednika Republike Hrvatske, odnosno općinskog načelnika, gradonačelnika i župana” brisati. Obrazloženje: Osim što pojam „prvi krug” formalno nije definiran, brisanjem ovih riječi pojednostavnit će se odredba. Pogotovo uzimajući u obzir ako se prihvati prijedlog vezano za dodavanje točke nakon poništenja izbora.		
48.	LOVRO MAKOVEC	XVII. UPRAVNE PRISTOJBE Članak 53.	Članak 53. brisati. Obrazloženje: Člankom 9. stavkom 2. točkom 11. Zakona o upravnim pristojbama propisano je da se pristojbe ne plaćaju na pismena i radnje u postupku sastavljanja i ispravljanja podataka upisanih u registar birača. Dodatno, sukladno Tar. br. 1. i Tar. br. 2. Uredbe o Tarifi upravnih pristojbi, na zahtjeve i rješenja ne plaća se upravna pristojba pred upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u obavljanju povjerenih poslova državne uprave. Sukladno članku 7. stavku 2. ovog Zakona, vođenje registra birača propisano je kao povjereni posao državne uprave. Dakle, oslobođenje od plaćanja upravnih pristojbi oslobođeno je ne samo temeljem predmetnog oslobođenja iz Zakona o upravnim pristojbama, već i na temelju oslobođenja u obavljanju povjerenih poslova državne uprave.	Prihvaćen	Odredba je brisana sukladno prijedlogu.
49.	LOVRO MAKOVEC	XXI. ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA Članak 59.	Stavak 1. brisati. Obrazloženje: Člankom 60. stavkom 1. propisano je tko su voditelji obrade osobnih podataka, stoga nije jasno koja je uloga Ministarstva ako su voditelji pobrojani u članku 60.	Nije prihvaćen	Odredba je usuglašena s Agencijom za zaštitu osobnih podataka. Članak 59. uređuje nadležnost Ministarstva i članak treba promatrati u cjelini.